

5/1/47

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

Vol. 14 } ఐన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ అక్టోబరునెల 28-వ తేది గురువారము } No 176
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామనామత్వర ఆశ్వయుజమాన బహుళ అష్టమి. } సంచిక ౧౭౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతావ్రతులు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల తాపును,
పార్శ్వనొప్పులు తారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెలుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

ఈమందును తుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తోలగించి దేహమున
కాళోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

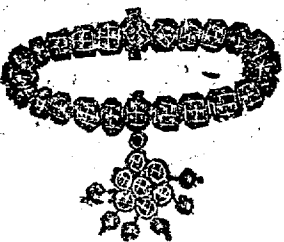

దగ్గును తగ్గించును దురదను తోలగించును.

జక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కిర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కిర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

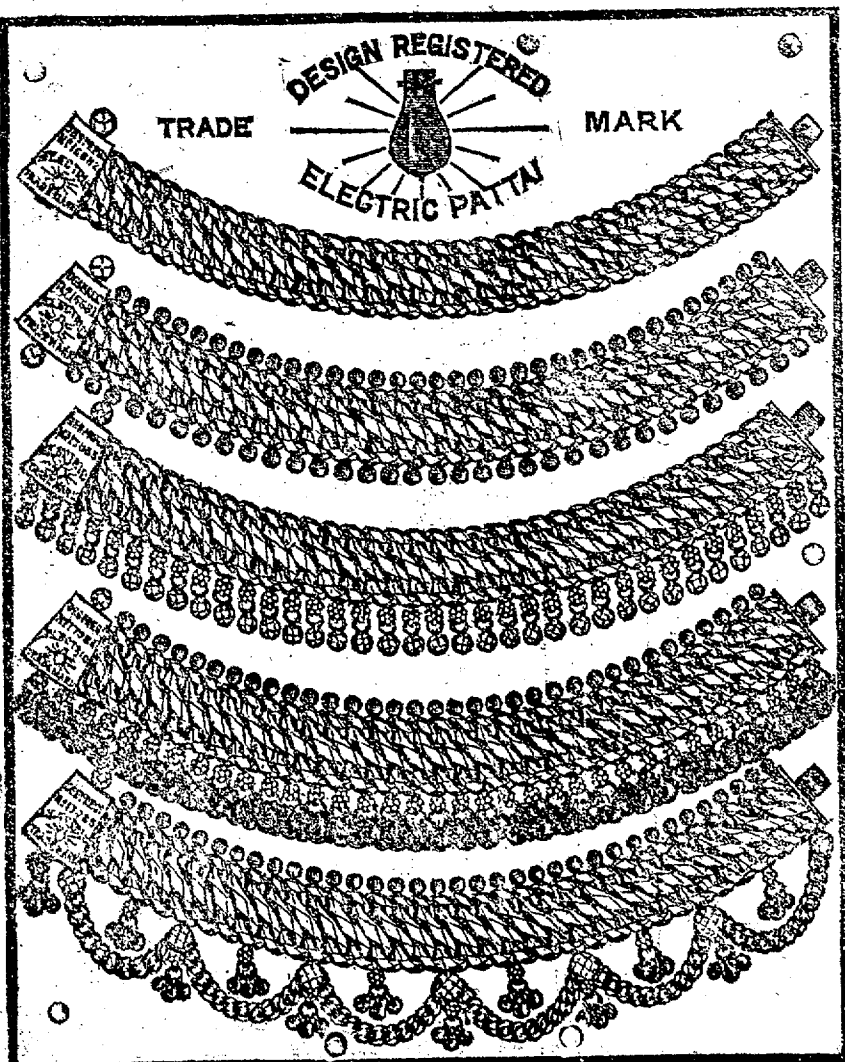
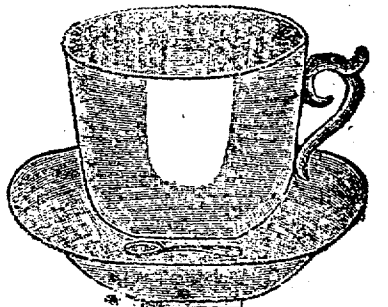
అమృతాంజనండ్రిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

(3)

మాకాతాదారులకు అనేక సదుపాయములు గలవు

మావద్ది ఎవరిబంగారు సీమెంట్, మేలైన పువ్వరాగములు, మొదటితరము పట్టెకెంపులు, కుమ్మకెంపులు
మొదలగువాటితో తయారుచేయబడిన కాశీమాలలు, మెడచెయ్యినులు, బిడ్యారాములు వంటివి, నాగపత్తులు, మల్లె
మొగ్గలు, జడబిళ్లలు, లోలాకులు, తోడులు, చంపనరలు, కెంపుఅడ్డిగలు, ఉంగరములు, అంటుపోగులు, బేసరులు,
బులాకులు, పట్టుగొలునులు, చుట్టుగొలునులు, మిరియాలగొలునులు, కంచములు, గిన్నెలు, ఉద్దరిణ్ణిలు, పలువిధవేడుక
సామానులు యివి, యివి యననేల ముక్కుబుడక మొదలు చంద్రహారమువరకు అన్నిరకముల సామానులు మావద్ద
సిద్ధముగా నున్నవి. శ్రేణివి ఆర్థికత్విన వెంటనే తయారుచేసి యిచ్చెదము ఒకసారి మా నమ్మకమును పరీక్షింపుడు.
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగల వర్తకులు నెం 25,
చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

నూతనముగా ప్రదర్శింపబడిన
“ఎలెక్ట్రిక్”
పట్టెగొలునులు

మొదటి రకము
వెండికి గ్యారంటీ
కేటెంటు ఆఫీసున రిజిస్టరు
చేయబడినది. ప్రేడు మార్కు
రిజిస్టరు అయినది. 2568
ఆర్డరులపైని గొలునులు
వి. పి. బ్యారా పంపించ గలము.
కాళ్ళకొలయు ఎంతతూనిక
వెండితో గొలును చేయవలసి
వదియు (వాయిచ కోరెకము,
వెండికి వానాటి ధరల చార్జి
చేయుదుము. జత 1-కి మజారి:
పెద్దనెజా చిన్ననెజా
నెం. 1 రూ 6 రూ 4
నెం. 2 " 7 " 5
నెం. 3 " 8 " 6
నెం. 4 " 8 " 6
నెం. 5 " 9 " 7
సోల్ వ జెంటు:- నారా
యణదాస్ పీట్టి,
191. చైనాబజారు, రోడ్,
మదరాసు.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas Stamp. 3108
Apply to:-
Imperial Telegraph Collage, Delhi.

ప్రకటన

శ్రీ ముక్త్యాల రాజాగారు సమస్తాయుర్వేదోపద్యము
లను కాస్త్రీయముగా శ్రద్ధతో తయారుచేయించి, అందరికి
అభ్యసనునట్లు చేయ దలపెట్టి అర్ధరసాయనసాలను నెలకొల్పి
నారు. ఆయూర్వేదోపద్యము లన్నియు యిచ్చుట దొరకును.
కేటలాగు కొరకు వ్రాయుడు.
2126 అర్ధరసాయనశాల ముక్త్యాల కృష్ణా.

శ్రీ జీవయాత్ర

గంధకర్తి శ్రీమతి కవితలక కాంచనపల్లి కన
(ఈ గ్రంథము తీర్చును బోధించు ఉ
కథ కాదంబరినింబోలి రసవంతముగనుం
“గీతాకాస్త్రము వెనుక
నీతారామాంబకీ చి
ఖ్యాతగ్రంథ
భూతలమున
జీవయాత్రాంశ్చక్రి పద
వలయువా

C. CUNNIAH, Proprietor.

శ్రీమంత్రి పాము, మొదలగు లోకాభి.

(७. ३.)

(७. ३.)

(ಅ. ಪೆ.)

సిద్ధూ, ఆక్టో 26:—1926 నవంబరు 1వ తేదీన రైల్వేల ఫైవాన్లలో కమిషనరు ఎ. ఎ. ఎల్, పార్సన్నగారు సంచారము సల్పుటకు సిద్ధూ విడచుచున్నారు. నవంబరు 3వ తేదీ మొదలు 5 తేదీవరకు వారు లాహోరు నగరములో నుండెదరు. నవంబరు 10 మొదలు 18-వ తేదీవరకు మదరాసులోను 14 మొదలు 16 వరకు తిరుచునాపల్లిలోను, 25 మొదలు 27 వరకు తిరిగి మదరాసులోను పార్సన్నగారు నుండెదరు. షెక్కోటా, ట్రింగి, కొచ్చిరుల సందర్శించెదరు. డిసంబరు 3-వ తేదీ నాటికి కలకత్తావచ్చి, 10-వ తేదీవరకు ఆగి పిలాంగు బోయెనరు. పిలాంగునుండి అస్సాము బెంగాలు రైల్వేమారుగా ప్రయాణము జేసి డిశంబరు 22-వ తేదీకి చిటగాంగు చేరెనరు. అచ్చట ఒకరి దినమాగి 24 డిశంబరుకు కలకత్తాకు విరిగి వచ్చెనరు. (ఆ. తె.)

జమీ పాతకాల పాడుబెట్టుటకును దానికగు రెండుమాడు వేల రూపాయలను ఏల స్వయంశాగా యిచ్చియుండవచ్చును?

గాంధీమహాత్మునిచే స్థాపితమైన ఆపహేయోద్యమమును అంగ ద్రోహకు పీఠ స్థలీన ప్రతిఘటనము ఏజనాందా రులు, చూసియుండలేదే? ఇట్టివారిని కాననసభలకు పంపుట? ఆరు సంవత్సరములనుండి జన్మింపజరిపిన అనభవించుచున్నాము. కావున వారు చేయుకీడులన్నియు మనకు బాగుగ తెలిసి యేయున్నది. కాబట్టి యీ సంవత్సరము కాంగ్రెసు వారిని ఎన్నుకొని నెల్లూరుజిల్లా ప్రతిష్ఠ కాపాడెదరని వోటరులను ప్రార్థించుచున్నాను.

వేనాటి వెంకటరెడ్డి.

జేగురుపాడునభ

ఈనెల 28 వ తేదీన రాజమహేంద్రవరం తా|| జేగురు పాడుగ్రామంలో జిల్లారి అమృతరామయ్యగారి అధ్యక్షత క్రింద దరిగ్రామముల వోటరులతో సభయొకటి సమావేశమైనది. గుమాడు అయిదారువందల జనము హాజరైరి. అధ్యక్షులు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే వోటునియవలసిన బాధ్యతనుగూర్చి సవిధముగ నుపన్యసించిరి. రాజమహేంద్రవరం ప్లిడరు చౌదరిగాను ఓటుయొక్క ప్రాముఖ్యమునుగూర్చియు, అది పాశ్చాత్యదేశములనెల్ల నెల్లు పాలించుచున్నదియు, భారతీయవోటర్లు దాని నెట్లుపయోగపరుచుకొనవలసినదియు అచ్చటి జానపదులకెల్ల నుపన్యసించిరి. మారిన గుబ్బున్న గారు జన్మింపజుమచారి అసమర్థులగుచున్నారని వారు వోటర్లకొనసరించిన ఆపకారములను గూర్చియు తీవ్రముగ ఖండించిరి. దేశబాంధవి దువ్వురి గుబ్బున్నగారు స్వరాజ్యపక్షేతరులు ఈఆరు సంవత్సరములనుండి ప్రభుత్వవర్తములో చేరి జాతీయాందోళనము నెల్లు ఈసడించి అంగద్రోహినివలె బోధించి, అట్టివారిని పదభ్రష్టులను జేయుటకు చిత్రరంజనదాసుగారు ఎట్లు ప్రారంభించినదియు తెలియఁబరచి స్వరాజ్యపక్షమువారు పదేకవ్యములు త్యాగములు ప్రళంసించి వారికే తప్పక వోటులనియవలసినదని హెచ్చరించిరి. మెచ్చ రామచంద్రరావుగారి తమ్ముడు సుందరరామయ్యగారున్న వారియేజంట్లు నరసింహాచార్యులుగారున్న రామచంద్రరావుగారి బుద్ధిని విజ్ఞానమును అనుభవమునుగూర్చి మాటలాడి వారికేవోటు నియమలసినదని చెప్పిరి. ఓరుగంటి మల్లా రావువంతులు బి.యె. బి. యల్ గారు స్వరాజ్యపార్టీ వారిది ఉపాదాన విధానముకాక ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించుట యగుటచేత వీరివలననే యెక్కువ లాభము కలుగును గనుకనున్న, రామచంద్రరావు ప్రభుత్వలే సదా సభలను బట్టుకొని ఊరలాడకుండా క్రొత్తవారికి స్థానములిచ్చి దేశములో నేనచేయవలసియున్నది గనుకనున్న వారికే వోటు లియవలసినదని చాలకాలముదాక చర్చించి చెప్పిరి. రాజాదారు బాబును మారయ్య గారు అన్ని పక్షముల విధానములను గూర్చి చర్చించి వ్యాయమైక పక్షమునకే వోటర్లు వోటులనియవలసినదని బోధించిరి. గరిమెళ్ల సత్యనారాయణగారు స్వరాజ్యపక్ష మెక్కడయే నిజమైన జాతీయ పక్షమున తీవ్రమైన విధానముగల పక్షమును, స్వరాజ్యసంపాదనమునందే దృష్టి యెల్లయు కేంద్రీకరించుకొన్న పక్షమును గనుక, ఇతర ఆలోచనలు ఏవియును పెట్టుకొని హరియేయితర పక్షమునకును గాక వారికే వోటుల నియమలసినదని తెలియఁబరచుచు, జన్మింపజుమచారియొక్కయు, యథోచిత పక్షము వారియొక్కయు ఆశీర్వాదముల ప్రచారములను తెలియఁజేయు పోటరులను బాడి సభితులను రంజింపజేసిరి. వెన్నేటి సత్యనారాయణగారు, రామచంద్రరావుగారు కాంగ్రెసు అభ్యర్థి కావచ్చే వారికి వోటుల నియమలసినదని, రెడ్డినాయుడుగారి జన్మింపజుమ దేశమున కపకారమొనరించినది కనుక వారికి వోటుల నియమలసినదని చెప్పుచు కాంగ్రెసుపక్షమును బలపరచిరి. దంతులూరి లక్ష్మీసతిరాజుగారు మెచ్చ రామచంద్రరావుగారు యథోచిత టిక్కెట్టు పుచ్చుకున్నను వారికేత్యము జయకారు మూల్యా ప్రభుత్వల తత్వముకంటే చాల తక్కువది కనుక వారికిన్ని, అట్లే జన్మింపజుమచారికిని వోటులనియరానిని బోధించిరి. ప్రెసిడెంటుగారు స్వరాజ్యపక్షము చర్యజాతీయపక్షము గనుక విమోచితులను బట్టుకొని చెడిపోక భారతజాతీయాభ్యుదయిని గోరి వారికే వోటుల టిక్కెట్టులని చెప్పి ముగించిరి. రాత్రి పాఠశాలకాలక్షేపమును ఆంధించి చెదర్చెల్లెదలు కడిచిపోయెను ప్రచారార్థ మేగిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

వజ్జిమ గోదావరిజిల్లా ఆదిమాంధ్రనంధు సాధారణసభ

వజ్జిమగోదావరిజిల్లా ఆదిమాంధ్ర నంధు సాధారణసభ ఈనెల 31 వ తేదీ ఆదివారము జరుగను. కాన జిల్లాసంఘ ఆదిమాంధ్ర సభ్యులందరు రాగలందులకు వేసుచున్నాను. అతి ఘన భోజనసమిపాయములు చేయబడును.

వివరములు

- (1) మల్లదాసు కాననసభకు నామినేషన్లను గురించి చర్చించుట.
- (2) జిల్లా తాలూకాబోర్డుల పంచాయతీలలో మన ప్రాతినిధ్యము.
- (3) చెరువులు తగాదాల విచారణ
- (4) జిల్లా సంఘసభ్యుల ప్రచారము.
- (5) ఆదిమాంధ్ర పాతకాలల పరిస్థితులు.
- (6) జిల్లా మహాసభ మార్క్సిటీ ఏకాదశి యుత్సవము ఏర్పాటు:-

రాయుడు గంగయ్య.

ఏలూరు.

కార్యదర్శి.

నెల్లూరుమండల ఉపాధ్యాయ-మేనేజరులకొక హెచ్చరిక

వైమండల టీచర్-మేనేజరుల చతుర్థ మహాసభను శీటి వరకు ఎవరు ఆహ్వానించకయున్నారు. ఇందువల్ల సంఘకార్యములకు అడ్డు కలుచున్నది. శ్రీగవర్న మెంటువారు మనకు నామినేషన్లవ్వారా ఒక సభ్యత్వము ప్రసాదించియుండియు, యింకను మనము మనసంఘములను బాగుపరచుకొనక నిద్రా వ ప్థ యందుండుట కడు శోచనీయము. కనుక యిక జాగ్రత్త పడి మనసెంటరు, రేంజి సంఘములను ప్రత్యేకములుగా తక్షణం నెలకొల్పి జిల్లా సంఘములకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుడు. తద్వారా యీ డిశంబరు మాసములో జరుగనున్న రాష్ట్రీయ మహాసభకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకు మార్గదర్శకముగ నుండును. మనజిల్లా చతుర్థ మహాసభ ఉపాధ్యాయ మహాసభకాలముననే యాడిసంబరు మాసమున జరుపుట యొక్క ముగనుక ఆహ్వానించదలంపు వారు తక్షణం కార్యదర్శికి తెలుప ప్రార్థితులు.

కనుపర్తి నారాయణయ్య,

కార్యదర్శి, మున్సిపల్ టివారిటీ, నెల్లూరు.

శ్రీప్రల్లి పాలెంజమిందారుగారి మార్గదర్శకత్వము

శేషల్లెతాలూకాలో చేరిన ప్రల్లిపాలెం గ్రామములో మహారాజరాజశ్రీ జమిందారుగారి దర్శనమునకు నేను సిద్ధాబద్ధుల పెదవీరరాఘయ్య యీ చిన వీరరాఘవయ్యగార్లు నల్లి శ్రీనారిని 31-10-28 తేదీక శేషల్లెతాలూకా కాననసభల సభ్యులనుగూడఁగలిగి కావ్యము చేసి రాష్ట్రీయ తీర్మానముల పేరున శ్రీజమిందారుగారి కరకములను కంపించగా వారతీర్మానములనుజూచి మాసాంఘితులనుమాడగా శ్రీజమిందారుగారికి చింతలుగుననిన్నీ ఈదేశమునందు పడుపువుత్తి కొరకొక జాతిని బలియిచ్చుట దేశగౌరవమునకు దేశమోక్షమునకు భంగమనిన్నీ యింకా ఈపడుపువుత్తిని మూలస్థైర్యముచేయుటకెన్నియొ ముఖ్యమైనసాధనములు మాకుపదేశము చేయుచు మీసంఘసంస్కరణమునకు నా చేతనై నంత సాహాయ్యముకేసి మీరు తోడ్పడుచునని వాగ్దానముకేసి ముందు మా నెవలనుములలో రాబోవు ప్రత్యేకములయందు మీరాష్ట్రీయ తీర్మానముల ననుసరించి శ్రీజమిందారుగారు మానెంచి పురుషులచే భజనలచేయించుచునని శ్రీజమిందారుగారు వాగ్దానముకేసిరి. మహర్షివిది విజయవళిపండుగలలో మామూగ సామివారికి నాట్యపునాకరి చేయుచున్న ఆశ్చర్యాటి కంటపరిసంహముగారు సదరు పా

- శ్రీజమిందారుగారి దర్శనక
- శ్రీజమిందారుగారి సాన్నిధ్య
- జేయించురా లేక
- శ్రీజమిందారుగారి
- జయించుచు
- కాననసభ
- కార్యదర్శి
- పండుగది
- చేసే పుత్తము

సంఘము

గుడివాడ తాలూకా గ్రామోద్యోగీయ సంఘపు టిఫి కారవర్గనియోజకము మద్రాసు కానన నిర్మాణ సభలో చర్చించి తీర్మానించబడెనున్న మోపారంపర్యపు హక్కు రద్దు బిల్లును గురించియు జేతములు, బేటాలు మొదలగు ముఖ్యవిషయములను గురించియు, చర్చించి తీర్మానములు చేసి శ్రీగవర్న మెంటువారికి నివేదికలు పంపుకొనుటకు గుడివాడ తాలూకా గ్రామోద్యోగీయ మహాసభ గుడివాడ భజనసమాజ మందిరము లో ది 31-10-1928 ఆదివారము పగలు 11 గంటలకు జరుపబడును. కనుక తాలూకా గ్రామోద్యోగీయ సోదరులందరు తప్పక దయచేసి సభను జయప్రదముగా సాగించుటకు కోరుచున్నాము.

సుంకర వెంకయ్య,
చల్లగుళ్ల సీతారామయ్య,
శ్రీపతి విశ్వవతిశర్మ,
విన్నకోట వేంకటకృష్ణారావు.

వేంకటగిరి కుమారరాజుగారు

వేంకటగిరి కుమారరాజుగారు రాబోవు కాననసభ ఎన్నికలకు పోటీ చేయుచున్నారు. వీరు గొప్ప జమీందారులు.వీరు ప్రజలపక్షము వహించి పాటుపడెదమని వాగ్దానములు చేయుచున్నారు. గుడివాడతాలూకా కోట గ్రామములకు చల్లకాల కను యేబదివేలు బట్టుకెట్టి అవకట్టు కట్టించెద మనుచున్నారు. వీరి జమీందారులలోని గొప్పతనముల మీద అయిదున్న శిస్తు బాకీశ్రీలు రద్దుచేసెదము. మాకు సింగిల్ వోటు యిప్పించవలసినది అని చెప్పుచున్నారు. మరొకరికి చెరువులన్నియు పూడ్చివేసి కుంగభద్రకాలువనుతెచ్చి తాలూకాను సప్యవంతముగా చేసెద మనుచున్నారు. ఈభయలన్నియు నడంబరు శివ తేదీవరకేయని వోటర్లు సరైనవలెను. ఆత్మవరం గ్రామస్థులను వీరు ఎంత యిచ్చుండిపెట్టుచున్నార! ప్రతి సంవత్సరమును పశువులమేషికొను కంచెలను డబ్బు ఎక్కువగా యివ్వవలెననుచున్నారు. అంతడబ్బు యివ్వకాలముని గ్రామములు చెప్పగా వారి మీద తేనిపోని కేసులపెట్టి వారిని నానాయిబ్బులయిపాటు చేయుచున్నారకదా! వైరుపండుక ఎండిపోగా సిస్టులు ముజరా యిచ్చెదమని రెండు సంవత్సరములకాలము పూరకుండి మాడవ సంవత్సరము అంతయు బాకీ తేల్చి డబ్బుకట్టమనగా వారు కట్టజాలమని చెప్పకొన్నందుకు భూమిశిస్తు యెక్కువరేలు బాస్తీ చేసికొంటే, ముజరాయిచ్చెద మని చెప్పి యకరం 1 కి ఎనిమిది ముంతలు ధాన్యము చొప్పున , కయ్యూరు , అక్కంపేట, గ్రామముల వారికి శిస్తుచేసినారు. గుడివాడ రెవిన్యూకోర్టులో వీరి రైతులమీద ఎన్ని వేల కేసులు ప్రతిసంవత్సరమును దాఖలయ్యెద గనునించినట్లుగాన వీరికిని, వీరి రైతులకును, ఎంక ఆన్వోన్మహాము కలిగియుండేది తెలియగలదు.

గోదావరి కుమారరాజుగారు ఆధ్యక్షుడైన వేంకటగిరి తాలూకాబోర్డువారు బోర్డులో ప్రవ్వమలేదని కొన్నిబోర్డు పాతకాలు (పంచమ పాతకాలు సహా) ఎత్తివేయ నిశ్చయించిరి. విద్యాపోషకుల సంతతివారముని చెప్పకొను వీరస్వంత

పుత్తనములో శ్రీనివాస గజ్జెట్టియి ఆడించినంతకాలము స్వామివారి దర్శనమునకు వచ్చుట కంతరాత్మ వాంఛనీయమునకు నవరాత్రములలో చివరలో నాలుగు రెండును స్వామి సాన్నిధ్యమును కళావంతులలో పునఃపునః భజనశేయుటలకు నాకావంతులను కలిగిన దని శ్రీనివాసవారు గారు చెప్పి దేశమునకు నూతన దుర్గము జూపినందుకు అనేక వందలవరకు ప్రముఖ లిప్తియయ్యెను.

గుంటూరు నాగభూషణం.

ఎర్రగూడెం పురవాసులు వాగ్దాన మొనర్చుట
 ది 25-10-1928 సం॥ రేడియో ఎర్రగూడెమునకు శ్రీ మోతే నారాయణరావుగారు విచ్చేసిరి. ఎర్రగూడెం వర్గ రాజ్యపు జమీందారువారగు శ్రీరాజా చెలికాని చిన జగన్నాథరావుగారు ఎర్రగూడెమున నుండి శ్రీమోతే నారాయణరావుగారికి స్వాగతమిచ్చి వారి గ్రామప్రజలతో నొక సభచేయించిరి. ఆసభలో శ్రీనివాసరావుగారితోవచ్చిన నంకినేని రామచంద్రరావుగారు జడ్జిను అభ్యర్థించి ప్రజావిరోధకార్యములను అభిప్రాయములను నిరసించుచు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులచేపూర్వక పాఠికను బ్రకటింపమను మాట్లాడిరి.

పిదప గారపాటి వెంకన్న చాదరిగారు నాతో వెలుపల ముచ్చటించిన విషయములను ఈసభలోనూడ చెబుచునని నదిగా కోరినప్పుడు సింహాద్రి పానకాలు చాదరిగారు లేచి ఇదివరలో నిన్నటివరకు నేను జడ్జిను అభ్యర్థించుట అందులో ముఖ్యముగ సర్కారుయందు గారికి నావోటును నాతోపాటి చాటియును ఈయవలయునని యుంటిని. కాని మా ప్రభువుల అభిప్రాయానుసారముగనేమి, దేశహితమునకే నేను మావోట్లను వచ్చితిని కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే యిచ్చుటను పూర్వముగా స్థిరపరచుకొని మా పూర్వపు పాదరూపము అభిప్రాయమును మార్చుకొన్నామనియు ఇది మనఃపూర్వక మైన మార్పునియు నొక్కవక్కాణియి. అంతట ఆగ్రామ ప్రజలందరను ఆమోదించి కరతాళ ధ్వనలొనర్చిరి.

ఆగ్రామములోని బలిదేవతరత్నమున నల్లం వెంకన్న నాయుడు గారు లేచి మా వోట్లన్నిటిని కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే ఈయ నిశ్చయించితిమని చెప్పినారు.

ఎర్రగూడెంవర్గ రా ఎర్రగూడెం జమీందారుగారి పక్షమున వారి ఉద్యోగములు మన ప్రభువుగారు ప్రజాభిప్రాయమును కాన్పించుట వల్ల చేసి ప్రజలందరను దేశమునకు హితమొనర్చు పనులైన కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే మా వోట్లను సంగి మీదేశ దేశమునకు మీ దేశమునకు పాత్రులు కావలసిందే"గా వారి ప్రజలను హెచ్చరించవలసిందేగా నెలవిచ్చుచున్నారని ముచ్చటించినపిదప ఆగ్రామవాసులైన నాదెళ్ళ కృష్ణానందముగారు లేచి ప్రభువులయొక్క కరతాళపాదములకు ప్రజలకు కర్తవ్యము నియు అందులో సక్రమమైన మార్గమును ప్రభువులు బోధించు నప్పుడు ప్రజలు దాని ననుసరించుట ముఖ్య కర్తవ్యమనియు చెప్పుచు తామెన్నైన పద్ధతులను జదివిరి—కరతాళధ్వనులతో సభ ముగిసెను.

వడ్లమాని మహాదేవశాస్త్రి.

గుంటూరుజిల్లా టేటర్లకు హెచ్చరిక

ఆనేకు హిమచలపర్యంతము కాంగ్రెసు వ్యాపించి పున్నది. దేశమంతా ఒకటేమాటగా పుండలేదు. పదిప్రాలు కలసివున్న కట్టను బ్రహ్మచేవుడైనా విరచలేదు.

ఈసారి గుంటూరుజిల్లాలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు తప్పక జయమొందలేదు. వారిజయము మనజయము.

ఒక కాలములో మనజిల్లా అంగ్రదేశములో నాయక వడిగా వెలిగిపోయింది. దేశదేశములవారు మనజిల్లాపేరు చెప్పుకొని ఉచ్చోకి పోయినారు. మల్లి భగవంతుడు ఆతన మనకు ప్రసాదించునది.

కాంగ్రెసుకు శత్రుత్వముగావున్న అభ్యర్థులందర ప్రజాక్షేమ పంథుమవారికి ఎంతమాత్రము ద్వేషములేదు. కాని వారు గ్రామములలో కులకక్షులు పెంచుచున్నారు. అందులో కొందరు వారి అధికారబలమును చెలాయించి అమామిడులైన ప్రజలను మోసిగించి, కిక్కురు తప్ప ఇతరులను వోటు ఇవ్వనట్లు చెప్పుతూ, సంగి వోట్లకోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఈ

ప్రతికట్ట ఒకదారి అయినట్లు దేశ ప్రజలందరూ ఈ అభ్యర్థులు కాంగ్రెసుకు అంకితం వారికి ఓటు ఇవ్వకుండ

అభ్యర్థులకే ఇవ్వండి.
 తా కాంగ్రెసు, కాంగ్రెసు మూత్రము చెనక

తప్ప ఇతరులకు
 ఎరుపాకెబుద్ధి

ము-గుంటూరు.

గుంటూరు తాలూకా వోట్ల మహాసభ

నవంబరు 8 వ తేదీ సోమవారమునాడు శాసనసభలకుజరుగు ఎన్నికలలో తమవోట్లను ఏవిధముగా ఇవ్వవలసినది నిర్ణయించుటకు 30-10-26 తేదీ శనివారము సాయంత్రము 5 గంటలకు గుంటూరు తాలూకా మహాసభ, ప్రత్తిపాడు గ్రామములో జరుగును గావున మహాజనులెల్లరును విచ్చేయప్రార్థితులు. ఆసమయమున టంగుటూరి ప్రకాశం సంతలుగారు, ఉమర్ అలీపాకవిగారు, అచె శివయ్య చాదరిగారు, మొదలగువారును కాంగ్రెసు అభ్యర్థులును దయచేసి ఉపన్యసించుట వోట్ల విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

ఏకా వేంకటశివయ్య,
 సహాయశీర్ష ప్రసిడెంటు.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు.

నడింపల్లి వేంకటలక్ష్మీనరసింహారావు

జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీ కెకటర్.

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు ప్రచారము

జిల్లావంకటను కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే ప్రచారము పూర్తిగా జరుగుచున్నది. ప్రతి గ్రామమునందును కాంగ్రెసుకు వోట్లయిచ్చుటకు ప్రజల తోత్సహమును జూపుచున్నారు. కాంగ్రెసు స్థాపించిన 40 సంవత్సరములకు దానిపేరున అభ్యర్థుల నిలువబెట్టి కాపనసభలు కాంగ్రెసువాదుల వశము చేసికొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నది యిదియే ప్రథమము. జాతీయచరిత్రలో మరెప్పుడును యిట్టిది జరిగియుండలేదు. కాంగ్రెసుచరిత్రయందు నూతనాధ్యాయము ప్రారంభించును. ప్రజలలో ఈభావోదయము గలిగినది. జడ్జినువర్గమువారి యూరసంవత్సరములనుండి చేసిన పనులు ప్రజాహృదయమును గాయపరచినవి. కాని పూర్తిగా జాతీయశత్రుత్వములు ప్రబలలేదు. కులకక్షులమీదనే యొక ఎన్నికలమాధావుడి జరుగుచున్నది. రాజకీయకక్షల మీద జరుగుట చాలస్వల్పము. కులమునబట్టి ఎన్నికజరిగినవారు జాతీయసంస్థను జాతులలేదని విడిచిపెట్టుచున్నది.

ప్రజల తిప్పణిపై యీవిషయమును దెలిసికొనుచు న్నారు. కమ్మయ్యవలకు కరణు రామస్వామిచాదరి కట్టారి వంధ్యమాలిచాదరి మున్నగువారి కులకక్షల నిరసించుచు రాజకీయరంగమున గ్రామములలో ప్రజలకు హెచ్చరికలు చేయుచున్నారు. శ్రీపాములపాటి వెంకటకృష్ణయ్యగారు స్వకులకాడయినను, కాంగ్రెసువాదిగా గనుక ఆయనకు వోటుయిచ్చుట దేశద్రోహమనియు పెదమాట్లు నాయకుగారికి వోటుసంగ పరిసనదనియు ప్రచారముచేయుచున్నారు. ప్రతి గ్రామములను ప్రతి ప్రభుత్వమునందును ప్రజలదృష్టి కాంగ్రెసువాదులపైకి మరలివది. జడ్జినువర్గమువారికి కుడిభజముగా నిలిచిననాయకుగారియందు బాపట్ల తాలూకా తెనాలి, రేపల్లి, సత్తెనపల్లి, ఒంగోలు తాలూకాలలో చాలనిరసభావము పెరిగినది. ఎన్నికల సమయములో గొప్ప వరప్రదాతవలె బయలుదేరునది వారికి దెలిసినది. చెలసాని సత్యన్నారాయణచాదరిగారు ప్రభుత్వము ప్రథమమున కమ్మవారికి రెండువోట్లు అని ప్రచారముచేసినను ప్రజలు పెదచెవినిబెట్టుటచే వారాప్రచారమును శక్తిండుచున్నారు. ఆమది యెదుగుటకు వారికే కష్టముగానున్నది.

కమ్మవారిలో కొందరు యిద్దరి కమ్మవారికి యివ్వవలసివదిగా కొందర రామయ్యగారు చెప్పినట్లు చెప్పుచున్నారు. ఇది చాలాపాదరూపము. నేను రామయ్యగారిని కలసికొంటిని. శ్రీరామ ప్రకాశంవంతులుగారి సమక్షముననే వారితో మాట్లాడినట్లు చెప్పి శ్రీరామయ్యగారు తెనాలి తాలూకాలో అభ్యర్థులు. చాల కలుకుబడిగలవారలు. వారు చెప్పినదిననున తాను ఎన్నడు యిద్దరుకమ్మవారునిలుచుటకు ఒప్పుకొనలేదనియు, యిద్దరికీ కమ్మవారు రెండువోట్లు యివ్వరాదనియు, తాను మొదటి సారియు, 1 బ్రాహ్మణుడు, 1 రెడ్డి, 1 కమ్మ జయించవలయుననియు చెప్పుచుండెననియు చెప్పిరి. ఆసభి స్థానముతోగూడ నాజునునములకు 4 కులములబాటియోకాయములు గల యువారవంతుల పెదలనయ్యవనియే వారికోరిక. రామారాయణగారు తెనాలి వచ్చి వారితో మాట్లాడినపుడు యిదియే చెప్పి యుండిరి. కాన చాదరిగారు గావించుప్రచారమును సమ్యక్ గ్రామములలోని భజన కాంగ్రెసువారికి వోటుసంప్రదించు భివ

నర్సారావుపేట, పల్నాడు, రము చేయటకు బయలుదేరి రాత్రి పేటకు బోయిరి. మరునాడు ఉదయము 8 గంటల పాటు బోయిరి. ప్రముఖులకు దర్శించి 10 గంటలకు నెకరిక చేరి అచ్చటి ముఖ్యులతో మాట్లాడి నెమలిపురి, పిడుగురాల పోలీసులను జూచిరి. త్రోవలో కోడుకు ఇరుప్రక్కల గల గ్రామముల నందరియందు అచ్చటి ముఖ్యులతో సంగతించుచు మధ్యాహ్నము 1 గంటకు పిడుగురాల చేరిరి. మరల 8 గంటలకు బయలుదేరి త్రోవలోను ప్రక్కను గల గ్రామములను జూచుచు సాయంత్రమునకు చాచేపల్లి చేరి రామలయవద్ద యూనియన్ బోర్డుమాంజీ ప్రెసిడెంటును, తాలూకాబోర్డుమాంజీ వైను ప్రెసిడెంటునును అబ్దుల్ కరీం సాహెబుగారి యభ్యుత్తర క్రింద నొకసభచేసిరి. ఆసభలో వందమాలి చాదరి కోన వేంకటరాయశర్మగారు వోట్ల కర్తవ్యమునుగూర్చియు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు ఆంజనేయులు, జయరామరెడ్డిగారు కాంగ్రెసు వారికి వోట్లనిచ్చు ఆపశ్యోకతను గూర్చియు జక్కగా నుపన్యసించిరి. అంతట కాంగ్రెసుప్రచారము ఆరాత్రియే బయలుదేరి గురిజాల చేరిరి. మరునాడు (18 వ తేదీ) ఉదయము గురిజాలలో నున్న ప్రముఖుల నందరిని నందరించి వారిలోనున్న పాలునాయి, తుమ్మకోట, కంభంపాడు మున్నగు గ్రామములను జూచుచు 12 గంటలకు నూచర్ల చేరి అచ్చటి ప్రముఖులతో మాట్లాడి 2 గంటలకు మండాది వెల్లి మరలవచ్చి నూచర్ల ఆంజనేయస్వామి ఆలయమునందు సమావేశమైన సభలో ఆంజనేయులు పంతులుగారును, కోన వేంకటరాయ శర్మగారును వోట్ల ధర్మమునుగూర్చియు కాంగ్రెసుసంఘమునుగూర్చియు నొక గంటకాల ముపన్యసించిరి. 4 గంటలకు బయలుదేరి ప్రచారము శ్రీగిరిపాడు, ఉంగుటూరు మొదలగు ప్రదేశములజూచి దుర్గి వొడ్డిచర్ల అడిగొప్పల మొదలగు ప్రదేశములలోని ప్రముఖులతో మాట్లాడుచు రాత్రి 10 గంటలకు కారెంపూడి చేరిరి. అచ్చట భజనముచేసి ప్రముఖుల నందరితో సంగతించి 12 గంటలకు బయలుదేరి వినుకొండకు 8 గంటలకు చేరిరి. 19 వ తేదీ యుదయము వినుకొండలోని ముఖ్యుల నందరిని ఒకవోట్ల చేర్చి కాంగ్రెసుసంఘమునుగూర్చి ఆంజనేయులుగారు చెప్పిరి. ఆ ముఖ్యులందరిని వెంటబెట్టుకొని ఈపూరు బొమ్మరాజుపల్లె ముప్పార్ల గ్రామములను జూచి మధ్యాహ్నమునకు వినుకొండ చేరి 8 గంటలకు బయలుదేరి పెదకంచర్ల వెల్లి అచ్చట సమావేశమైనసభలో కాంగ్రెసుసంఘము వోట్ల తెలిసికొనవలసినసంగతి అను విషయములను గూర్చి కోన వేంకటరాయ శర్మగారును, ఆంజనేయులుగారును ఉపన్యసించిరి. ఈసభకుకమ్మ ప్రముఖులును సర్వారావుపేట తాలూకాబోర్డు వైను ప్రెసిడెంటునును శ్రీవేమూరి రాఘవయ్యగారు రధ్యక్షత వహించిరి. అచ్చటనుండి సాయంత్రము 6 గంటలకు ప్రచారమును అభ్యర్థులలో ఆంజనేయులుగారును తెనాలి వచ్చిరి. జయరామరెడ్డిగారు 20 వ తేదీ వినుకొండ తాలూకాలో ఆయనవోలు మున్నగు ప్రదేశములను జూచి సర్వారావుపేట వచ్చి 21 వ తేదీ అచ్చట సమీపమున గల గ్రామములను జూచి 22 వ తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు గుంటూరులో జరుగుచున్న ఎన్నికల సభకు హాజరైరి. ఆంజనేయులుగారు ప్రభుత్వము తెనాలి తాలూకాలో కొల్లూరు జంపనీ, వేమూరు, ఈమనీ, దుర్గిరాల గ్రామములను, జామటకు బోయిరి. కోన వేంకటరాయ శర్మగారును, నడింపల్లి వేంకట లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారును, జయరామరెడ్డిగారును, ప్రత్తిపాడు ప్రాంతములకు 23 వ తేదీ యుదయము వెల్లిరి. రామినేని అప్పయ్యచాదరి మొదలగువారు పెదనందిపాడు ఫీర్కాకు బోయిరి.

మాలంధను లేఖ

45 వేల పేజీలు

బ్యాంక్ విచారణసంఘము

సర్ (గవర్నరు) మీయగ్గుగారు వచ్చిపట్టినందుకు బ్యాంక్ విచారణసంఘము నాకు ముగిసిన పనిచేయుచున్నారు. సర్ హా సీనియర్, సర్ లాల్ కృష్ణ ముగ్గుగారు రిజిస్ట్రేషన్ విచారింపబడిరి. వచ్చేవారమున లాయరు ప్రభువుగారు సర్ బాల్ గురజాడగారు కమిటీ యొందు సాక్ష్యమివ్వవలయునని న్నది. మాజీగవర్నరు ఇంజనీరు కొన్ని నెలలనుండి గవర్నరు లోనున్నారు. వీరేయి చెప్పుచున్నది అందఱును కుతూహల పడవచ్చును. ప్రజాదర్శనము నింత విశ్వలలితగా బుగ్గు ప్లేటకు బాధులై సైంధవ పంపుముగను వాగున్నారు ఈ లోగా సర్ (గవర్నరు) మీయగ్గుగారు రి. టెంబిమోటు సీ. మువివయ మైబాంబాయి (పభుత్వభూమి) రహస్య పరగా ములందు విశుత్తుల కేసులనుచేసి బ్రిటీషు ప్రభుత్వవారికి దరఖాస్తు చేసియున్నారు. అలాగా సర్ హా సీనియర్ సర్ చిమనలాయి సెటర్ వాడు గాడ్ల కాబిన్యెయి రహస్యముగా జరిగిన చర్యలను గూర్చి బయటపెట్టవలయును.

భారతీయులు అంగకన్యను వివాహమాడుట

“విదేశీయుల వివాహములేక యుద్ధం జరుగదు” అని విదేశీయుల వివాహములు” అనుచున హామీ అభి నునుండి అధికారిక ప్రకటనలు ఒకటి ప్రకటించబడినది. గ్లాస్టో “హెరాల్డు” దానియొద్ద వ్యాఖ్యానముచేయుచు బ్రిటీ షు ప్రభుత్వ భారతీయుని పెండ్లాడినట్లుయిన హిందూదేశములో చెల్లదని చెప్పుచున్నది. హిందువుడైన మహమ్మదీయుడైనను హిందూదేశములో “హగ్నోల్ లా”యే వర్తింతునని గమక తన మొ దటిభార్యతో సుప్రదింపకుండ వేరొక భార్యను పెండ్లాడవచ్చు నని యాధునిక చెప్పుచున్నది. ఎచ్చటను లేకుంట్టి లాను గూర్చి తన తెలివితేటల గనపరచినందుకు హెరాల్డు వందనీయు రాలే. స్వదేశములో భారతీయుడు తిరిగి పెండ్లాడినట్లుయిన తన భర్తనునుబట్టియే వాడు తన మొదటి భార్యను పోషించవలసి యున్నదని యాధునిక యెంగడు కాబోలును! ఇంగ్లాండులో చట్టము లెంత నిర్బంధముగానున్నను అతనివయస్సు పత్రాలలో ఒక చోట భార్య లేదనియే వ ని యు ఏ మే మో వా ర్తలు కనబడుచుండును. అయిన ప ప్టి కి ని ఒక్క ప త్రి క యైనను వీనినిగూర్చి వ్యాఖ్యానము చేయును. అదివారికి సా మాన్యనియమముండవచ్చును. కాని వాడే భారతీయుడైన చో బహు కఠింకరమైన వ్యాఖ్యలు దినపత్రికలలోను వార పత్రికలలోను కనబడుచును.

ఆంగ్లో - ఇటాలియన్ తర్జములు

సాహిత్యము రచయితలతో దగ్గర సంబంధములేకుండ ఇ టాలియన్ దీక్షులెని సర్ అస్టిన్ చెంబర్లెనుగారు ప్రయత్నిం చిరి. కానీయు గ్లాంగునుండి తనవయస్సు లాభమెద్దియు లేక పోవుటచే ముస్సోనీగారు నిరాకరించిరి. దానికి బదులుగా ప్రాంసు త్రిబున యిష్టపడినట్లుయిన పశ్చిమ రాజ్యములను రుష్యాదేశమునకును మధ్యప ర్శియు నడిపి ఒక విధమైన లోక ర్షి ఒడంబడిక యేర్పరచునని ముస్సోనీగారు మానించిరి. చెంబర్లెగారికి విషయమునట్లుచే లం దె ను కు బోవుచు బ్రయంఘుగారితో మాట్లాడిరి. సంభాషణ అనుకూలముగానే యుండెను.

కాని కాస్పర్జెటిపు పార్టీవారి యభిప్రాయము కనుగొ నే వరకు దీని విషయమై విశేష ప్రయత్నములు జరుగవు. అది జ రి గి న వ ం ట నే రు ష్యా అ భి ప్రాయమును తెలుసుకొనుటకు ప్రయత్నములు జరుగును. రుష్యాకును యూరపుకును సూతన వ్యాపారసంబంధము లేర్పడు నట్లును సాహిత్యము వైఖరినిగూర్చి ముస్సోనీగారు ఆశతో నే ఉన్నారు.

బొల్లిక్కు సముద్రమున నావికాభివృద్ధి

ఇప్పుడున్న డాక్టరులను పెద్దదిగా నిర్మించుటయేగాక ముగ్గుడు తీరమున నాకాసానమును నిర్మించుటను లాటియూ దేశము ప్రారంభించినది. ఈ డాక్టరులలో 10 వేల లబ్బుల ఓ డలనుగూడ రిపేరుచేయవచ్చును. వీనిని ప్రభుత్వమువారిందు కొరకు కొంత ప్రయత్నము త్రమును ప్రత్యేకించి యుంది. బ్రిటీషు యంత్రుల గిండు నిమి త్తమై నిమింపబడుచును. లాటియూ

లో 10 వేల లబ్బుల ఓడలతో సాహిత్యము గా ముగ్గుడు దగ్గరగా నున్న నాకాసానము దిగురింపబడు వెంటనే పూర్తిచుండును. 1912-1913 వర్ష ప్రభుత్వమునకు సరిలేకముగ బియ్యంబిని ఇంగ్లీషుగారు నాకాసానముగా నుచుచేరింది.

హోలొనుకూ కన నాకాసానముల పబ్లికేషన్ జేయుచు న్నది. గిక్సీగూరేపు వెర్షన్ కేసుకు రుక్క. ప్రాంసు దేశ మున నిర్మించబడుచున్న 15 సాముధకాలు పోషు నాకాదర్శ మునకు చేర బడుచున్నది. వీరితో బాల్ గు రాజ్యములకు 18 పలుమెరైత లున్నట్లును.

నర్ చిమనలాయి సెటర్ వాడు

హిందూదేశమునకు కావలసినదేమి అనుదానిపై సర్ చి మనలాయి సెటర్ వాడు గారు “ఈంగ్లండు”లో ప్రాయ ము బ్రిటీషువారు హిందూదేశ కేసు న కు చేసి న నే వ సంగక రిం ము ను బ్రిటీ షు గా ము ను వెల్లు లో స్వరహితమైన నమరూపు రుక్క రాష్ట్రములలో తమ పరస్ పరమును తనయొక్క పూర్వ వాగరకత విశ్వస్థితియు ఎప్పుడువచ్చునా యి హిందూదేశ మెగురుచుచున్నదని చెప్పిరి. ఇవర కనుభరించి ఉన్న స్థానమును హిందూదేశ మును తీసుకొనివచ్చుట కు బ్రిటీ షు వారెన్నటి కై క సాయముయొందుచి టి టి వాడు గా రు న మ్మ చున్నారా యి మా కాశ్యగ్గు ముచున్నది. వారట్లు నిష్ప నిష్టయున స్వస్థ ప్రపంచమున సందరించు చున్నారన్నమాట. తన నాకలను తన సైన్యమును కగియించుటకు హిందూదేశమున కొక శతాబ్దము పట్టుకలి వీరకునుచున్నాడు. విమృశహిందూ దేశ ప్రజల నివేదికమై వా. భ్యానము చేయుచు 2 శతాబ్దములు బ్రిటీషువారి యెలుబడికిందనున్న పిదప భారతీయుల గతి మొగలు పరిపాలనలో అభోగతియందున్న దనుచున్నారు. ప్రజల కిని బట్టి చూచిట్లుయిన పశ్చిమగారు మా దేశమున చాల యెక్కువగా నున్నదనుచున్నారు. కాని ఈ ద్రవ్యములో కొంచె మైనను పారిశుద్ధ్యము వివ్యాపింపబడుచుండునని చెప్పింపబడుట లేదని చూపింపలేరు. హిందూదేశములో రివిన్యూయొర్య సైనికవ్యయము క్రిందిన హామీ చార్జీ కింద పోవుచున్నది. సర్ చిమనలాయిగారి వ్యాసము బ్రిటీషు ప్రజలను మెల్లగ మేలుకొలుపుచున్నది. కాని వారు గమనింతురా?

సింహగారి కేసు

తొలిసారి సింహగారి కేసు పోయిన శుక్రవారము వాడు క్షే. కానుకపై మేజిస్ట్రేటుల యెదుటికి వచ్చెను. సింహగారు తమ యువవ్యాసములెరిచి జరిగిరి. దానికిపాలీసు వా రభ్యంతరము చెప్పిరి.

కాని మేజిస్ట్రేటు విచారింపవలసిన దెద్దియను లేదని కేసును డిస్మిసు చేసెను.

షిలాటను, అక్టోబరు 27:—ఫీల్డుమర్షలు సర్ విలియమ్ బర్నెట్ గారు నేటి ఉదయమున నీలలను రిటైర్ చేసెను.

(ఆ. ప్రె.)

గయ, అక్టోబరు 27:—చూరేబక్సి అల్లరికేసు విచారణ పూర్తికావడెను. నెవన్న జడ్జి తీర్పుజేసెను. ఇరువది ముగ్గురు తుకలలు హత్య, అల్లరి, యింట్లు తగులబెట్టుట మొద లగు నేరములు గావించిరి, కేసుజేయబడెను. అయిదుగురు ముద్దాయిలు వినుపలకేయబడిరి. కేక్సిన 18 నుండి కే. టి. 12 రి ఇద్దరకు ద్వీపాంతరవాసము జేయబడెను.

(ఆ. ప్రె.)

కరాచి, అక్టోబరు 27:—ఎస్. సి. సి. యొక్క స చారములో మూడవ మేచి పూర్తి అయ్యెను. కరాచీ యూరక్ యముల నేటి ఉదయమున ఆట ప్రారంభించిరి. ట్రి. తానటుకు ఆట మధ్య నొసంగబడిన విరామానంతరము అందఱు ఆటగాం డ్రును అయిపోయిరి. వారు మొత్తమువీడ 15 స్కోరుజేసిరి వారికి పైనున్న 46 స్కోరుజేయువరకు అయిపోలేదు. అం దఱు ఆటగాండ్రుకంటె యితడే అధికముగ స్కోరుజేసెను. తదనంతరము ఎస్. సి. సి. రెండవసారి ఆటట ప్రారంభించెను. కార్లే బహుమారము బంతికిట్టి ప్రేక్షకులకు సంతసమును గావించెను. పోవుగంటలో 49 పాయింట్లు స్కోరుజేసెను. రెండవసారి బంతి పరిహద్దు దాటునట్లుగ గొట్టెను. ఆట ముగి యనటికి ఎస్. సి. సి. 139 స్కోరు జేసెను. ముగ్గురు ఆట గాండ్రుమాత్రమే అయిపోయిరి. తుది ఆట కరాచిలో శుక్రవార మునాడు ప్రారంభమగును. కరాచీ పంయ క్లబ్బిముతో నేడు ఆడిన ఎస్. సి. సి. ఆటగాండ్లే అదివారమునాడు ఆడెదరు.

(ఆ. ప్రె.)

సంస్కృతవిద్యా ప్రాశస్త్యము

మైసూరు మహారాజుగారి అభిప్రాయములు

మైసూరు మహారాజు వంశస్థులకళాశాల వార్షికోత్స వ సంవత్సరమున మైసూరు మహారాజుగారు సంస్కృత విద్యా ప్రాశస్త్యము గురించి ఈక్రిందివిధమున ఉపన్యసించిరి:—

1878 సంవత్సరమున ఈకళాశాల స్థాపించబడినది మొ దలు నేను మాత్రంజేగారు ఈకళాశాలాభివృద్ధి కై ఉత్సాహము తో పాటుబడుచున్నాము. ప్రస్తుతియు ఈకళాశాల రాష్ట్రవి ద్యా ప్రతిష్ఠాపనలలో అగ్రగణ్యమైయున్నది. ఈకళాశాల యందు చదువు విద్యార్థులంఖ్య స్వస్థమైనను ఈకళాశాల విలువ అమూల్యమైనదిని చెప్పవలెను. భారత ప్రాచీన విజ్ఞా నాతిశయమున కీ ప్రతిష్ఠాపన నిదర్శనమైయున్నది. మనపూ ర్వీకుల విజ్ఞానము రాష్ట్రమునందు వ్యాపింపచేయుట కిది సాధ నమైనది. భారత శాగరికతకు మూలాధార మగు సంస్కృత వి ద్య కీ ప్రతిష్ఠాపనము కేంద్రస్థానమైయున్నది. కావున ఈప్రతి స్ఠాపనము విశల శ్రేష్ఠముగ జాతీయ ప్రతిష్ఠాపన యని తలచు చున్నాను. భారతజాతి సాంఘికముగను, రాజకీయముగను, మ తివిషయములందును అభివృద్ధి గాంచవలయునని మన ప్రాతర త్రితను విజ్ఞానసంపదను విధేనాడుటకు వీలులేదు.

సంస్కృత విద్యాభ్యాసమే విజ్ఞానసంపాదనము. ఇతర భాషలను నేర్చుకొనుట అట్లుకాదు. సంస్కృతవిద్యార్థుల కలుగు ప్రాపంచికలాభములేమి అనునట్టిచో ఈవిద్యసభ్యసంపాదకు. ప్రధానముగ సంస్కృత విద్య ఆత్మవిద్య తన్ను తాను గుర్తెరుగు టకు సంస్కృతవిద్య ఉత్కృష్టమును సాధనము. ఇతర వాఙ్మయ ము లట్టివికావు. సంస్కృతవిద్యయే పరమాత్మప్రవృత్తును విద్య యని చెప్పవలెను. ప్రాచీనకాలములందు భారతదేశమున అన్ని కళలు వృద్ధిగాంచి ప్రపంచమునకు అచ్చెగవు కలుగజేసిన నాగ రికతి విలసిల్లుటకు సంస్కృతమే కారణ మని చెప్పవలయును.

ప్రాచీనకళా పురధర్మమును చిత్రకళా ప్రపంచము నకు నూతన స్వరూప మొసగగలవని కళాశాస్త్రజ్ఞులు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ప్రాచీనకళకు భారతదేశమే పుట్టినిల్లు. నే వాలయములందు నిగూఢమైయున్న శిల్పకళావిశేషములను, బుద్ధి నటరాజ విగ్రహములందు నిరూపింపబడిన కళా ప్రాశస్త్య ములను, అజంతాగహలలో చిత్రించాడిన రాగ రాగిణులు వృద్ధపశ్యేషములను గుర్తెగి ఆనందించుటకు సంస్కృత వాఙ్మయమే సాధనము మధ్యఅసియాఖండము మొదలు పము ద్రములుదాటి దూరదీప్తములందు వ్యాపించిన ప్రాచీన కళా విచిత్రములందలి నిగూఢవిజ్ఞాన సంపదలను గుర్తెలుచుటకు సం స్కృతభాషా మూర్త్యుకేరణములు అత్యవసరము.

ఆధునిక పరిస్థితుల కనుగుణ్యముగ విధమున విద్యావిధా నములందు కొన్ని మార్పులు గావించవలసియున్నవి. ఎన్నోనూ ర్పులు గావించినను ప్రాచీన విజ్ఞానసంపద విద్యాభ్యాస లక్ష ణమునందు మార్పుకలుగదని యాధిగ చెప్పుచున్నాను. గరువుకు శిష్యునకు యుండవలసిన సుబంధము చెడకుండ. ప్రతిభలా పేక్ష లేక జ్ఞానసంపాదనాభిలాషతోడనే సంస్కృతవిద్య నభ్య సింపవలెను. సంస్కృతవిద్యతో పాటు విద్యార్థులయందు మతా భిమానము అధికము కావలెను.

అంతర్విశ్వ విద్యాలయసంఘము

ఇండియాదొరతనమువారి గ్రాంటులు

జాంబాయి, అక్టోబరు 27:—సెంట్రలు రివిన్యూలనుండి అంతర్విశ్వ విద్యాలయసంఘమును ఇండియాదొరతనమువా రిడి గువ గ్రాంటులను కాంక్షను చేసిరి:—

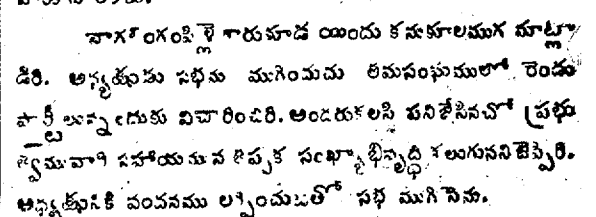
1. ఇండియన్ విశ్వవిద్యాలయముల హక్కుడుబుక్కును తమారుజేసి ప్రకటించుటకుగాను 1926-27 సంవత్సరముల నాక్ రికరింగు గ్రాంటు రు 2000/-
2. ఆహ్వాండుబుక్కును ఎప్పటికప్పుడు తిగిన మును తెల్పుదానినిగా నుండుటకుగాను ప్రతిసం రింగు గ్రాంటు రు 1000/-

బాంబాయికార్యో

గ్రాంటుకొరకు

బాంబాయి, అక్టోబరు

మన ప్రభుత్వమువారు క గ్రాంటు సంబంధమున సినదిగ బాంబాయి బడిరి.

కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రచారము

జనీనునకును ప్రజాశయముల తృణీకరించుట

కాంగ్రెసు నాయకుల ప్రబోధము

పురుషాకం అమీరునుపాటువద్ద నిన్నటి సాయంత్రం 6 గంటలకు కాంగ్రెసు శాసనసభాభ్యర్థులను బలపరచుటకై సభ జరుపబడినది. శ్రీ చొరస్వామిమదలియారుగారు సభ కార్యక్రమమును నిర్వహించిరి. శ్రీమన్ యస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు, డి. కొండ్రె, మల్లె రత్నసభాపతి ముదలియారు, అయ్యసామిపై గారలను మరికొందరు ప్రముఖులు సభ కలుగించిరి.

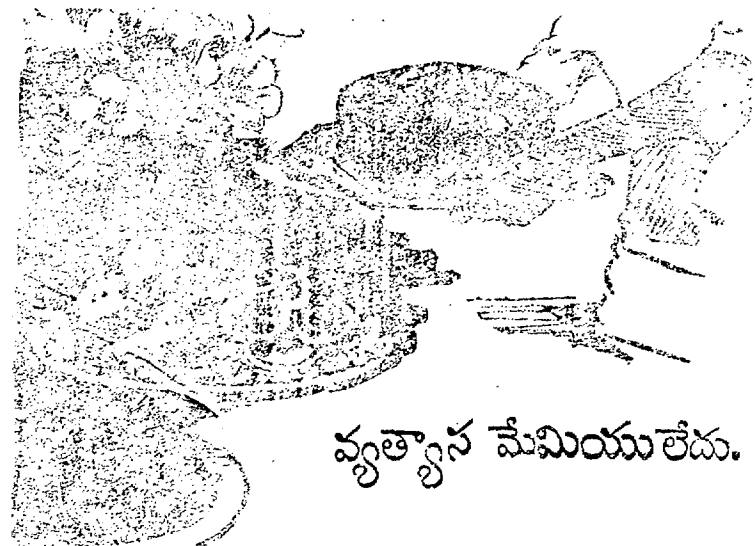
శ్రీ మల్లె రత్నసభాపతి ముదలియారుగారు

మాట్లాడుచు ప్రాచీన భారతదేశస్వత్యమును, అనన్య సామాన్య విజ్ఞాన నాగరికతలను బట్టి చీకటి అధిగతి నందుటకు కారణము పరిశ్రమకర్త పరిపాలనమే యని బట్టిరి. ప్రపంచములోని నిరంకుశత్వము లన్నిటిలోను ఒక జాతిపై వేరొక జాతి అధికారము విహించి యుండుటయేయని బట్టిరి. స్వాతంత్ర్యము ప్రతిమానపునకును జన్మహక్కు. గోరులేని పశు పక్ష్యాదులకైనను గల స్వాతంత్ర్యము భారతీయులకు లేదు. స్వ దేశమందును, వలసదేశములందును భారతీయులు బానిసలకంటె ను పీనముగ జూడబడుచున్నారు. సాంఘికముగ, రాజకీయముగ, ఆర్థికముగ సర్వవిధముల భారతపుత్రులు అత్యున్నతస్థితి నుండి అత్యంత పతితస్థితికి త్రోవబడిరి. స్వాతంత్ర్యమును గోల్పోయిన పతిత జనాభ్యుదయమున కై 40 సంల క్రింద బ భారతీయ, విరోధియను మహామహులచే కాంగ్రెసు అను మహాసంస్థ స్థాపింపబడి, వాటి నుండియు రెండు భారతీయులకు ప్రాతినిధ్యము నేర్పించి ప్రతిష్ఠ అధికారవర్ధముతో తీవ్రముగ స్వాతంత్ర్యసంగ్రామము గా విరుచుచున్నది. అందు జాతిమత విభేదములకు నిడదులేదు. రాక మాన్య బాలగంగాధరతిలకు, దేశబంధు చిత్తరంజనుడు, గోపాల కృష్ణగోఖలే, దోదాభాయి నాగోషీ, మహాత్మా గాంధీ మున్నగు త్యాగధనులు కాంగ్రెసు సంస్థకే తమ సర్వస్వము సర్పించిరి. అట్టి జాతీయసంస్థ నేను దేశీయులను తన్ను ఆదరింపజేసినదిగ ప్రార్థించుచున్నది. ఇందులకు ప్రతిపూర్ణముగ జన్మి సుపక్షము పోటీకీయునున్నది అనీరి. సివన ఉపస్థాపకులు జన్మి సుపక్షము ఆరుసంవత్సరములు మంత్రిపదవుల సోక్రమించి ప్రజల కొనర్చిన చెడుగులను వరుసగ వర్జించిరి. పానుగల్లు రాజాగారు గాంధీమహాత్ముని బూటకపు మహాత్ముడని నిందించిన విషయమును జెప్పినపుడు సభ్యులు అవమానమువహించునని కేకలు పెట్టిరి. ఉప్పు పన్ను హేచ్చించుటకు గోరుట, రాజకీయ శైలిలను నీచముగ జూడవలయునని బలుగ్రుట, మొదలగువానికెల్ల ఉపస్థాపకులు వివరించి ప్రజాపక్షమును కాంగ్రెసునే బలపరచుచునని కోరిరి.

డి. కొశంబైగారు

పిమ్మట మాట్లాడుచు ఆంగ్లేయులు ప్రతిసంవత్సరమున 800 కోట్ల రూపాయలు 150 సంల నుంచి భారతదేశమునుంచి గొంపోవుచున్నారనియు ఇట్లు శతాబ్దముల కొలది దేశమును కోల్పోగొట్టిన పట్టి సర్వసభాభ్యుదయమును దేశమైనప్పుడు సర్వ సభాభ్యుదయమే వీరింజనమునని బట్టిరి. సర్వసభ్యులనుందు బాస్కర్త్యంబులబద్ధమై మడియమన్న మాతనుధరించుటయే భారతీయుడై జన్మించిన ప్రతివానియొక్కయు ధర్మమని నుడిచిరి. దేశహిత ద్వైతమును కాపి ఇరుములనందుచున్న భారతీయుల జుద్ధరించుటకే దేశీయ మహాజనసభ సలకొల్పబడిన దనిరి. పిదప ఉపస్థాపకులు జన్మి సుపక్షము పక్షమయొక్క పుట్టు పూర్వోత్తరములను వర్ణించి ఈపార్టీయొక్క జనమడు భారతీయులగునాడు గోరుట చొరయని బట్టిరి. బ్రాహ్మణేతర పక్షమని జన్మి సుపక్షము తప్పుకొనుట శీలివీరకాయమంటి దనిరి. బ్రాహ్మణేతరులకు మేలూనర్చుటకు ఏమాత్రమును ప్రయత్నములు జేయక పోవుటయందు మీదుమిక్కిలి ప్రజాసాహస్యమున కొనరించిన హాని అధికమనిరి. ఉపస్థాపకు లిరలు జన్మి సుపక్షమువారిచే తీర్మానింపబడిన హిందూదేవాదాయ విల్లును వివరించి మర విషయములందు ప్రభుత్వ మిట్లు జోక్యము గలిగించుకొనట ఏ దేశమందును కనివిరి ఎరుంగమనిరి. ఈయకార్యముల నడుగంట జేయవలెనని భారతీయులు స్వాతంత్ర్యమును బడయగోరిన కాంగ్రెసు పక్షమును బలపరచవలెననియు బట్టిరి.

ఆనులాపురం తాలూకా పేరూరుబోర్డు చాలికా పాశా బహుమానోక్తము 19 కేడిం మారిన సరసన్నచూడరి గారి అధ్యక్షతక్రింద జరుపబడినది.

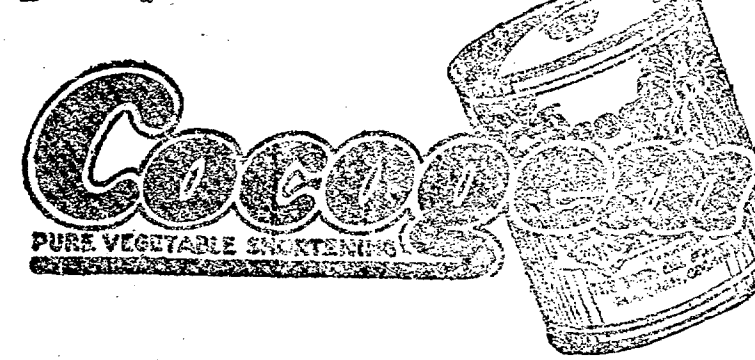

వ్యత్యాస మేమియులేదు.

మీరు భజించునట్టి పదార్థములే మీ ఆరోగ్యమునకు కారణమును. మీరు మీ ఆహారమును యెట్లు ఎంట చేసుకొనవలెనో అదియుకూడ మీరు గమనింపవలసి యున్నది.

స్వచ్ఛమైన ఆహారపదార్థములు వంటచేసుకొను నవసరములేకయే యెల్లప్పుడును మీరు దొరుకుమండ భోజన పదార్థములకుండు స్వతస్సిద్ధమైన సువాసనను మీరు వంటకు ల్ల పొగొట్టుకొనుచున్నారు. మీరు ఆహారపదార్థముల కుపయోగించు నెయ్యిగర హెచ్చుగా నుండుటయే గాక దానియందు క్రొవ్య అధికముగా చేర్చబడుచున్నది. దీనిని సుపయోగంబునల్ల వస్తువులందు నువాపర్యయి, చేతువాసనను గలుగజేయు చున్నది. కొకొకము పరిశుభ్రమైన కొబ్బరికాయలనుండి తయారు చేయబడిన తైలము, ఇది వంటపదార్థములకు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది. దీనికి రుచియు, వాసనయు తేకపోవుటచే వంటపదార్థములనుచిని వాసనను పొగొట్టలేదు. ఒక డబ్బాను కొని యుపయోగించిన దాని విషయము మీకే బోధపడగలదు.

బజారులలో బుట్టలెత్తగా విక్రయించు నెయ్యి, క్రొవ్యంబునమైన పదార్థములవలెగాక కొకొకము డబ్బాలో గాలి చొరకుండ బాగగా సీలుచేసినదగుటచే యే విధమైన అవరికుద్దక నొందబాలదు.

నేతపరి శ్రమ టారిఫు బోర్డు విచారణ

బహుచాగారి సాక్ష్యము

బొంబాయి, అక్టోబరు 27:—బొంబాయి ప్రభుత్వ పరిశ్రమల డైరెక్టరు బహుచాగారికి నేడు నేతపరిశ్రమ టారిఫు బోర్డువారిచే విచారణపలికిరి. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగా శ్రద్ధ పుచ్చుకొనుచున్న చెన్నపుర పరిశ్రమను గురించియే వారు ముఖ్యముగా చెప్పిరి.

చేమగ్గములు

చేమగ్గములలో 88% హిందూ దేశములో తయారైన మాలే వినియోగింపబడుచున్నది. కేక్రిన 12% భాగ్యవంతుల కొరకై మేలైన బట్టలు తయారు చేయుటకుగాను విదేశీయ మాల ఆపయోగింపబడుచున్నది.

దిగుమతి పన్ను

అధ్యక్షునకే జవాబు చెప్పవలసివచ్చి దిగుమతి పన్నును హెచ్చించినట్లుయిన చేమగ్గములమీద జియూరునవాటిలో 12% నరకే బాధించుననియు కేక్రిన భారతమునకును సరకులను కొనుపారితవశే పడుననియు చెప్పిరి. నూరుగింజ దిగుమతి పన్నును హెచ్చించినట్లుయిన మొత్తముమీద నేతపరిశ్రమకే నష్టము వచ్చుననియు తాత్కాలికముగా బట్టల ధర హెచ్చినను దేశీయులలోనుండు పోటీచే ఆగర పోటీననియు అధ్యక్షుడు చెప్పిన ఆ త్రి ప్రాయములతో బహుచాగారి రిపోర్టు రిచి. వర్తమాన పద్ధతు నుండి నూలు తీసుకొని ఆవర్తములకొరకే నేయించుటచే నీరుగుతులన్న భారము నేతగాండ్రుచే బడెను. అన్యకపురుషుల పర్వతే సరిచూచుకొందురు. దిగుమతి చేయబడు నూలును ధర హెచ్చినట్లు యైన మిల్లులలో తీసుబడు నూలునట్లగుట కై హెచ్చుతూ, ఇంగ్లను ప్రశ్నింపగా, మిక్కిలి ముతకబట్టలలోను మిక్కిలి సన్నములలో నేయు బట్టలలోను మిల్లులలో తయారుచు బట్టల పోటీకే చేమగ్గపు నేతగాండ్రు నిలువగలరని బహుచాగారు చెప్పిరి.

(ఆ. ప్రె.)

ఇండియన్ కరెన్సీ లీగు

బహిరంగసభ

బొంబాయి, అక్టోబరు 27:—క్రొత్తగా ఏర్పాటుచేయబడిన ఇండియన్ కరెన్సీ లీగువారి యాజమాన్యమున నేటిసాయంత్రమున బహిరంగసభ యొకటి జరిగెను. సర్ విక్టరుసానుజ్ (బారోనెట్టు) గారధ్యక్షతవహించిరి. చాలమంది వ్యాపారగులును ఆర్థికవిషయములందును ఎక్సలెంట్ విషయములందును అభిలాషగలవారును చాలమంది సభకు వచ్చిరి.

సర్ విక్టరుగారు ప్రారంభోపన్యాసములో లీగు ఒక పక్షమునకు సంబంధించినది కావనియు అందున్న పక్షములవారును కలగనియు చెప్పిరి. కరెన్సీ కమిషను మెజారిటీ రిపోర్టులో చెప్పబడిన మారకము దేశీయన కరణబాదుకనుని చెప్పిరి. 18 పెన్నీల మారకము దేశీయలో వ్యవసాయపాదలకే మిక్కిలి శక్తివంతగాని బొంబాయిలో ప్రతిమిల్లు పర్వతము దారులకు కాదని చెప్పిరి.

మెజారిటీ రిపోర్టులపై అసమ్మతి

కె. ఏ. వాడియంగారు, దేశములో వ్యవసాయపాదలను మిక్కిలి అధరబాయకము 18 పెన్నీల మారకమును రిపోర్టులో చేసిన కరెన్సీ కమిషన్ మెజారిటీ రిపోర్టునకే సభివారి కొనసాగి తిని దెబ్బలు తీర్మానమును వాదనాదించిరి.

జమ్నాబాదు మెజారిటీగారు తీర్మానమునుబలపరచిరి.

కరెన్సీ యిచ్చునట్లకే కేసుమీదను చీలు నంబర్లమునుండి పరిశ్రమలనును వ్యాపారములనును ఎత్తుముతెచ్చుచున్నదని ఆనన్యుడిని జబువును లాన్సీ గారు వాదనాదించునని సర్కా తీర్మానము నుపహించిరి.

లి. యస్. బుద్దెగారు తీర్మానము నకువదింపగా యన్. యం. దుమాసిగారు బలపరచిరి. (ఆ. ప్రె.)

న్యాయస్థానవార్తలు

తండ్రి - మైనరు బాలిక

ఈ కిలాబాయియను అయిదేండ్ల బాలికను, కోర్టులోనికి గొనివచ్చి తనకన్నగించుకొనదని బాలికతండ్రియగు టి. వెరద రాజునాయుడు అనునతడు గావించిన పిటిషను ఈదినట్లు ప్రధాన న్యాయమూర్తి, న్యాయమూర్తులు కమిషన్, కె. సుందరను కెట్టిగాల్ యెదుట విచారణకు వచ్చెను.

పిటిషనరు హైకోర్టులో నున్న ప్రా. తనభార్య క్షయవ్యాధిచే బాధపడుచుండుటచే, పిటిషన రామెను 1924 సం. 11 వ తేదీ న ర లు ఆ స్పృ త్రి యం రు జేర్చిం చె ను. ఆమెతోపాటు, అప్పటికి మూడేండ్ల శిశువును కూడ బాయి గూడ ఆస్పత్రియందే యుంచబడెను. పిటిషనరుయొక్క ఆత్మగారును, బావమరదియు తమకూతును శిశువును జూరుట కప్పవచ్చును చెప్పకాలకు జనుచు ఆశిశువును తమయింటికి దీను కొని వెళ్లిరి. పిమ్మట పిటిషనరు భార్య ఆస్పత్రియందు మరణించెను. అప్పటినుండియు శిశువును తనను పెంపొందించుకొనదని పిటిషన కెంతగోరినన, అది ఆత్మయు, బావమరదియు వచ్చునంతేను. వారు చాల వీరవారు. ఇప్పుడు బాలిక మతే రియ్యచే బాధపడుచు చాల అనారోగ్యస్థితియందుండెను. కనుక కోర్టుకు వెచ్చించి తనను వశపరచువలెనని పిటిషనరు తన ఆత్మగారిపైను బావమరదిపైను నీచావా చెచ్చెను.

న్యాయమూర్తులు పిటిషనరు తరపు వాదనను విని బాలికను పిటిషనరుకు వప్పగించవలెనని ఉత్తరపు జేయుట కా జేపద లాన్న చెబువలెనని నని ప్రతివాదులకు తరపు గావించిరి. 5 న్యూరి కేసుగిరావుగారు పిటిషనరుతరపున వాదించిరి.

భార్యను హత్య జేయుట

ద్వీపాంతరవాసశిక్ష.

హైకోర్టులో ఫాయరచుట

గత సంవత్సరము డిసెంబరు 16 వ తేదీ ఇంట్లపై గాండరు అనునాతడు 14 సం.ల వయస్సుగల తనభార్యను హత్య జేసెనను నేరముపై కోయంబత్తూరు నెడున్న జడ్జిచే ద్వీపాంతరవాస శిక్ష విధింపబడెను. చిన్నపురి హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తులు చాలను తూదనను నాయరుగారు అపీలులో శిక్షను ఫాయరచిరి.

1925 డిసెంబరు 16 వ తేదీ రాత్రి ముద్దయ ఇయలప్ప గాండరు స్వగృహముందు దక్షిణపు చెవుగదిలో నిద్రించుచుండెను. అగడియందే ఆతని ఉంపును గత్రము, సోదరుని భార్యయు నిద్రించుచుండిరి. తన భార్యమాత్రము ఉత్తరపు దిక్కుగదియందు నిద్రించుచుండెను. అర్ధరాత్రియందు ముద్దయ భార్య నిద్రించుచుండిన గదినుండి కేకలు వినిపించెను. విచారించి చూడగ పిదప ఆమె హత్యగావించబడినట్లు కనుగొనబడెను. భర్తయే ఈహత్యను గావించెనని ప్రాసిక్యూషనుగా రాకో పిండిరి.

హత్య గావించబడిన ముద్దయ భార్య చనిపోవుటకు ముందోపంగిన వాజ్జూలమును, ఆరాత్రి ముద్దయయొక్క అనుమానస్పదములను చర్చలను జట్టియు నెడున్న జడ్జి ముద్దయని కేసునిగ నెంచి ద్వీపాంతర వాసశిక్ష విధించెను. అపీలులో న్యాయమూర్తులు శిక్షను ఫాయరచిరి.

గొల్లప్రోలు సంస్థానపుదావా

అపీలుఖర్చులతోసహా కొట్టివేయబడుట

భారతత్వము సంగీకరించుట

దత్తతవిషయమై భిన్నాభిప్రాయములు

గొల్లప్రోలు రాజాగారానెప్పుకొనిన దత్తత చెల్లదని యు, రాణిగారియనంతరము గొల్లప్రోలు సంస్థానము తమకే రావలెననియు పితాపురము మహారాజాగారు చెప్పిన దావాను గోదావరిజిల్లా కోర్టుగారు పితాపురము మహారాజాగారి కనుకూలముగ తీర్పుజేప్పిరి. అందుపై ప్రతివాదులగు గొల్లప్రోలు రాణిగారును, దత్తపుత్రుడు దత్తతచెల్లననియు, ప్ర

స్తుత పితాపురము మహారాజాగారు వెనుకటిరాజాగారి భార్య పుత్రులుగారనియు వాదనలపై హైకోర్టుకు అపీలుజేసిరి. ఈ దావా రెండుమాసములపైగా హైకోర్టులో న్యాయమూర్తులు క్రిష్ణన్, వెంకటసుబ్బారావుగార్ల సమక్షమున విచారించబడుచుండెను. నేడు న్యాయమూర్తులు దావాలో తీర్పుజేప్పుచు దత్తతవిషయమై ఇకపురు భేదాభిప్రాయులైరి. కాని జోరసత్వము విషయములో నిరపురును ఏకీభవించిరి.

గొల్లప్రోలు జమీందారిశిగారు గావించుకొనిన దత్తత చెల్లదని గోదావరిజిల్లా నెడున్నజడ్జిగారొసంగినతీర్పుతో న్యాయమూర్తి క్రిష్ణన్ గారు రేకీభవించిరి. న్యాయంకటసుబ్బారావుగారి విషయములో భేదాభిప్రాయులైరి. తుదకు న్యాయ క్రిష్ణన్ గారి తీర్పు ప్రకారము అపీలు ఖర్చులతో డిస్మిసు చేయబడెను.

అపీలులో ముఖ్యము కారణములు రెండు వాడినవబడెను. దత్తత చెల్లననియు, పితాపురము మహారాజాగారు వెనుకటి పితాపురము జమీందారు, జమీందారియలకు బన్చించిన పుత్రుడు కానందున దత్తతను, ఆతీసియెటుట క్రమమును సమీక్షించుటగారనియు వాదనలు జరిగెను.

న్యాయమూర్తి క్రిష్ణన్ గారు ప్రస్తుత పితాపురము మహారాజాగారు తన తల్లిదండ్రులకు బన్చించిన పుత్రుడేయనియు ఇతరత్ర కొనవచ్చిన వారని దుజువుజేయుటకు బలము సాక్ష్యములేదనియు అభిప్రాయపడిరి.

దత్తతవిషయములో న్యాయమూర్తులు చాల దీర్ఘముగ చర్చించినపిదప, గొల్లప్రోలు జమీందారిశి తనభర్తయొక్క సగము ఎన్నేటు తనకు జేందుటనై దత్త స్వీకారమును గావించుకొనెనుగాని హిందూధర్మ కాస్త్రానుసారముగ క్రమమును ఉద్దేశములచే గావించియుండలేదనియు అందుచే దత్తతచెల్లదని అపీలును డిస్మిసుచేసిరి.

కాని న్యాయమూర్తి వెంకటసుబ్బారావుగారు ఈ అభిప్రాయముతో ఏకీభవించలేదు. దత్తతక్రమమును ఉద్దేశములతోడనే గావించబడినదనియు, దత్తతవిషయమును నిర్ణయించుటలో దత్తతవలన సగము ఎన్నేటును జూదవచ్చునను అభిప్రాయ ముమెనుమందు జూరలేదనియు, రెండును ఒకదానితో నొకటి ఏమాత్రమును సంబంధములేని ప్రత్యేకప్రత్యేకవిషయములనియు, అందుచే దత్తతచెల్లదని అభిప్రాయములు ప్రకటించిరి. భారతత్వవిషయములో పితాపురము మహారాజాగారు ఇతరత్ర దెచ్చుకొనినవారని దుజువుజేయుటకు నమ్మదగిన సాక్ష్యములేదనియు, వారి జననీజనకులకు బన్చించినవారని చెబువు బలము సాక్ష్యముగలననియు న్యాయ క్రిష్ణన్ గారితోనేకీభవించిరి.

మూడవ న్యాయమూర్తిచే విచారించబడవలెనా లేక న్యాయ క్రిష్ణన్ గారి తీర్పుమాత్రమే చెల్లు నా యనువిషయమై కొంత చర్చ జరిగెను. ఈకేసులో కేసువివరములలోనే భిన్నాభిప్రాయము అందుటవలన క్రిమినల్ ప్రాసిక్యూషన్ డిస్మిసు వర్తింపదనిరి. ఎ. కృష్ణసామియ్యగారి వాదనకు న్యాయ క్రిష్ణన్ గారు సమాధానమొసంగిరి. తుదకు న్యాయమూర్తి క్రిష్ణన్ గారు ఖర్చులతో సహా అపీలును డిస్మిసుచేసిరి.

గొల్లప్రోలు జమీందారిశి తరపున టి. ఆర్. రామచంద్ర అయ్యగారు మరికొందరును పితాపురము రాజాగారి పక్షమున అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్య, యన్. శ్రీనివాసయంగారలు వాదించిరి.

లాకలాశాల విద్యార్థిపై కేసు

విద్యార్థులకొరకని కన్నెవను టిక్కెట్లను దీనుకొని వారి నితరులకు విక్రయించి రైల్వేకంపెనీని మోసమునజేసెనని వి. ఎస్. ప్రసాదరావును లాకాలాశాల విద్యార్థిపై గొనిరాబడిన క్రిమినలు కేసు ఈదినకున రెండవ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు యెదుట విచారణకు వచ్చెను. ముద్దాయి తల్లి కాలము చెందుటచే కోర్టుకు రాజాలకపోవుటచే ముద్దాయి తరపు పక్షిలు కోయిలో గారి కోరికపై నవంబరు 16 వ తేదీకి కేసు వాయిదాజేయబడెను.

కీ. శే|| రంగస్వామి అయ్యంగారు

మృతకోరిం అక్టో 28:—కుంభకోణంలో బహిరంగ సరకు జరిగి హిందూ పత్రికా సంపాదకులకు రంగస్వామి అయ్యంగారి మరణమునకు సాక్షాత్తుడై చెబువలెనని, ఎ.రంగస్వామి అయ్యంగారు తీర్మానముపై మూలాదిరి. (అ. ప్రె.)

నాగపట్నం రైల్వే - కార్మికుల తగవులు

లేబరుకమిషనరుకు తండ్రి

నాగపట్నం, అక్టోబరు 27:—రైల్వే అధికారులకును కార్మికులకును గల తగాదాలలో అనుకూలముగా నున్నట్లయిన తమ మధ్యన రైల్వేమున అంగీకరించుటకు కార్మికులు సిద్ధముగానున్నారనిమదరాను లేబరుకమిషనరుకు నాగపట్నం రైల్వే లేబరు యూనియను కార్యదర్శి తండ్రినంపెను.

కమిషనరుజవాబు

లేబరుకమిషనరు సర్ జార్జిపాడిసన్ గారి దీనివజవాబు సంపిరి:—మీ కనుకూలముగానున్నట్లయిన మీరు మధ్యన రైల్వేమున కంగీకరించునట్లు 28 తేదీన మీరంపిన తండ్రివలన ఆచుకు చున్నది. ఆచరణమీద మధ్యన రైల్వేమును నెవ్వరును నెడువ జాలరని మీరు తెలుసుకొనవలెను. స్వయముగా నామధ్యన రైల్వేమునకుగాని లేక అసలు లేబరుకమిషనరు మధ్యన రైల్వేమునకుగాని మీ కభ్యంతరమున్నట్లయిన తెలియజేయవలెను. నా మధ్యన రైల్వే మిష్టరులేకపోయినట్లయిన నాతరవాతవచ్చు కమిషనరు యొక్క మధ్యన రైల్వే మంగీకరించరేమో తెలియజేయవలెను. అట్లంగీకరించెదమో నాతరవాత కమిషనరు నవంబరు 20 తేదీన వచ్చునరకు మధ్యన రైల్వేమును నిలిపివేయ జలసినదని రైల్వేయధికారులను నేనడిగదను.

ముకుందలాల్ అర్జున్ కర్నూగార్లు కేడిప్పటికివచ్చిరి. సాయంకాలమున రైల్వే కార్మికులసభలో సుపస్థాపించెదరు. (అ. ప్రె.)

శ్రీ తిలక్ జాతీయ విద్యాపీఠము తెనాలి

శ్రీ చుండూరు పున్నయ్య పారిశ్రామికశాఖ

దీ పా వ లి భి క్ష నా స ం గు డు శ్రీతిలక్ జాతీయ విద్యాపీఠము 1920 సంవత్సరములో స్థాపించబడి నేటివరకు సక్రమముగా జరుగుచున్నది. ఈవిద్యాలయములో సారస్వత విద్యయేగాక, పారిశ్రామిక విద్యగూడ నేర్పబడుచున్నది. ప్రత్యేక సంస్కృతశాఖ యేర్పాటుచేయబడి కావ్య గ్రంథములు చెప్పబడుచున్నవి. స్వంతభవన నిర్మాణముకొరకు స్వంతస్థలము సంపాదించబడియున్నది. రాజోవుసత్సరములో భవననిర్మాణము ప్రారంభింపబడును. దేశీయులందరు వుచితరీతిని దీపావళిభిక్ష నొసంగ ప్రార్థించుచున్నాము.

సంకా చిన వెంకటప్పయ్య, ప్రెసిడెంటు
వేముల మాణిక్యం, సెక్రటరీ
చుండూరు హనుమంతరావు, కోశాధ్యక్షుడు.
ఇటికాల సూర్యనారాయణ, కొల్లా సుబ్బారావు, మల్లాది దేవేంద్రుడు, ప్రభావోపాధ్యాయుడు. కార్యదర్శులు.

మిర్రూరు ఆంధ్రమహాసభలు

ప్రస్తుతం ఆవబడినపని, అనేకమందికి నిరుత్సాహం కలుగజేసినవి. డిసెంబరునెలలో కాంగ్రెస్ జరుగను. నవంబరు నెలలో, మంత్రివరని యేప్పార్టీకి చెందినవాగ, ఆపార్టీకి కావలెనని ప్రయత్నించుటతో కాలమునరిపోవును. ఇక ఈసభలు ఎప్పుడుజరుగును? చందాలువేయించి ఆపుట, (యే ఒకరిద్దరు కొరకొ) కూడదు. వెంటనే అక్టోబరునెలలోనే జరుపుట భుంచిది.

(ఒకవిలేఖరి)

గోగినేని రంగనాయకులుగారు

కొంతమందిని వెంటబెట్టుకొని అసెంబ్లీకి పాములపాటి వెంకటకృష్ణయ్యగారిని పంపజలసినదనియు కాంగ్రెసు అభ్యర్థి యగు లక్ష్మీన సేదనుగ్గు నాయుడుగార్ని వట్ట నీయవద్దని యు పిరు చేయు ప్రచారం చూడ క్రి రంగనాయకులగారి తత్వమేమిటో బోధపడకున్నది. ఎవ్వరైన రైల్వేగలరా? రావికాల కేళవశర్మ.

నియోజక వర్గముల స్వాతంత్ర్యమును నిరోధించుట

యాకూబు హసానుగారి అభ్యర్థిత్వము-జస్తిసువత్తమువారి వివరీతవైఖరి.

“యాకూబు హసానుగారి అభ్యర్థిత్వపు అనర్హతలను తొలగింప మద్రాసు ప్రభుత్వము చూరు నిరాకరించుటచే ఈ ముఖ్య విషయమై చర్చ సలుపుటకు సభా కార్యక్రమమును ఆపుదల చేయవలయును.”

1926 సంవత్సరము జూలై నెల 12 వ తేదీన మద్రాసు శాసనసభలో యన్. సత్యమూర్తిగారు పైక మాచించిన విధమున కార్యక్రమమును ఆపుదల చేయవలయునని ఉపపాదించిరి. ఇంటిమా ప్రభుత్వపు హోంమెంబరు సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ గాంధీ మట్టిమెనుగారు మాచించిన విధమున ఇట్టి విషయములందు ప్రభుత్వమువారు బౌద్ధార్యము ప్రకటించవలయునని చెప్పిరి. తమ కిష్టమైనవారిని ప్రతినిధిగ ఎన్నుకొను హక్కు నియోజకవర్గముల కంపాదమునని సత్యమూర్తిగారు చెప్పిరి.

ప్రభుత్వమువారి పక్షమున సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యంగారు తీర్మానమును ఆక్షేపించుచు రికార్డులను ప్రభుత్వమువారు పరిశీలించిరినియు, అభ్యర్థిత్వపు అనర్హతలను తొలగించుట అవసరమని ప్రభుత్వమువారికి తోచలేదనియు వారు చెప్పిరి.

జస్తిసువత్తమువారి వైఖరి

ఈ ఉపపాదనమును ఆక్షేపించుచు జస్తిసువత్తపు నాయకులు వివరీత సిద్ధాంతములను ప్రకటించిరి. వారు చెప్పినమాటలను ఈవిధమున ప్రకటించుచున్నాము.

ఈ తీర్మానమునకు ఈ దిగువ వేర్కొనినవారు వ్యతిరేకముగ నమ్ముతుల నొనగిరి.

1. గౌ. పానగలురాజుగారు, 2. సర్ ఎ. పి. పాల్వోగారు, 3. సర్ కె. వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారు, 4. డి. బి. బి. తనికాచలం శెట్టిగారు, 5. డాక్టరు సి. నళేశ్వరమొదలిగారు, 6. ఎ. రామస్వామి మొదలిగారు, 7. డి. బి. పి. సి. ఎతిరాజులనాయుడుగారు, 8. ఆర్. మదనగోపాలనాయుడుగారు, 9. బి. మునుస్వామినాయుడుగారు, 10. కె. శరభా రెడ్డిగారు.

ప్రజాయత్త పరిపాలనా ప్రాథమిక సిద్ధాంతములనుకూడ అంగీకరింపని వీరిని మరల శాసనసభకు పంపెదరా?

నవంబరు 8 వ తేదీని కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే వోటుచేయుదు.

కలకత్తాకు పాలనప్లయ

సూతనయంత్రాగారనిర్మాణము

రెండుగుంటలలో 500 మునుగులపాలను

కాచి శుభ్రపరచుట

కలకత్తా, ఆక్టోబరు 27:- కలకత్తాలో పాలను పరిశుభ్రము చేయుటకును మంచిపాలను సప్లయచేయుటకును సహకారధర్మమువారిచే బహుశక్తిలో సూతనయంత్రాగార నిర్మించిన దుగ్ధశాలను రాజప్రతినిధి డి.ఎం.బి.లో నిచ్చటికి పర్యవేక్షణకు తెరచును. యంత్రాగార నిర్మాణము పూర్తియైనది. ఇందు ప్రాచ్యతేజములో ఎచ్చటనులేని గొప్ప ఆధునిక యంత్రములు గొని రాబడినవి. వీనిసహాయమున రెండుగుంటలకాలములో 500 మునుగులపాలను కాచి శుభ్రపరచవచ్చు. ఈసంఘమువారు టిక్కుదర్వాజాకు బయలుగా నీలుచేయబడిన గీసాబుడ్డును చెట్టి గంటకు 2000 బుడ్డుల నింపునట్టి యంత్రముగొరకు ఆర్డరు నిచ్చి ఖరీదాచేయుదు.

(ఆ. ప్ర.)

నియోజక వర్గముల దూషణ

సర్ కె. వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారు

“ప్రతినిధుల ఎన్నుకొనుహక్కు నియోజక వర్గములకు వదలవలయునని విశ్వవిద్యాలయపు ప్రతినిధి మాచించుచున్నాడు. మన నియోజకవర్గములస్థితి మాకు తెలియును. నియోజక వర్గములందలి వోటర్ల శక్తిసామర్థ్యములు తెలివితేటలు మాకు తెలియును. ప్రజాయత్త పరిపాలనా ప్రారంభ వశయందు తమ ప్రతినిధులను ఎన్నుకొను హక్కు సంపూర్ణముగ నియోజకవర్గమునకే వదలివేయవలయు ననుట ఎంతమాత్రము సబబుగ లేదు”.

డి|| బి|| బి. తనికాచలం శెట్టిగారు

“నాయుస్థానములందు శిక్షింపబడినవారు కొంతకాలము గడచునంతవరకు శాసనసభలయందు ప్రవేశింపకూడదను నిబంధనయొకటి యున్నది. తమ ప్రవర్తనముపట్ల పశ్చాత్తాపము చూపినవారిపట్ల అభ్యర్థిత్వపు అనర్హతను తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారికి అధికారముగలదు. యాకూబు హసానుగారు మలబారు విప్లవమునకు కారకులు. (మలబారు విప్లవము జరుగుటకు కొన్ని మాసములకు పూర్వము యాకూబు హసానుగారు కారాగృహమునకు పంపబడి రని ఉప్పి సాహెబుగారు చెప్పిరి) ఇట్టివారి అనర్హతను తొలగింపలేదని ప్రభుత్వమువారిని నిందించు ఉపపాదనమును సేను ఆక్షేపించుచున్నాను.

మహమ్మదీయ ఓటరులకు

ప్రకాశంపంతులుగారి విన్నపము

ఆంగ్లకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులకు టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులుగారు యాదీపజవిన్నపము ప్రకటించుచున్నారు:- ఆంగ్లసంపదలములలో ముగ్గురు మహమ్మదీయులు కాంగ్రెసు కేంద్ర సభ్యులుగ నిలిచిరి. సయ్యదు మోహిద్దీను కాదరు లైబ్రరీ సాహెబుగారు దత్తమండలములనుండి మదరాసు శాసనసభాభ్యర్థిగ నిలిచిరి. మహమ్మదు ఖాజ మోహిద్దీను సాహెబుగారు, సుంటూరు, నెల్లూరు, చిత్తూరు, మండలముల కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగ నిలిచిరి. భౌతిక శాసనసభకు ఉత్తర మదరాసు, ఆనగా ఆంగ్లప్రజాసభ పండ్లెండించేక కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగ ఉత్తర ఆరీషాగారు నిలిచిరి. అన్ని జిల్లాలలోనూ, మహమ్మదీయులు ఓటులు, తుల్యలు, నాయకులు వీరికి సహాయముచేయు వాగ్దానముచేసిరి. తమకే క్రింద పాటుబడుచున్నాడు. ఈనియోజకవర్గములందఱు ఓటరుల సంఖ్య తక్కువే అయినను వివిధ జిల్లాలలో చెరువున్నాను. మహమ్మదీయ అభ్యర్థులు పలువురు నియోజకులు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకొరకై ఆయాజిల్లాలలోని ఓటులకు కాంగ్రెసు హిందూ అభ్యర్థులనుకూడ తమపనిమీద బోయినపుడు వై ముగ్గురి అభ్యర్థులకు మహమ్మదీయ ఓటరులందఱు సహాయపడునట్లు చెప్పి రావలెను. హిందూ అభ్యర్థుల సోదర మహమ్మదీయ అభ్యర్థులకై ఆట్లు ప్రచారము చేయుచున్నటు నాకు తెలియును. కాని వ్యవధి మించినపుడున్నందున ప్రత్యేక ఏర్పాటులు చేయవలసియున్నది. హిందూ కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను వారి ప్రచారమును కాంగ్రెసు మహమ్మదీయ అభ్యర్థుల విజయమునకై కేక్రించినలేక వోటుబడినవని నమ్ముచున్నాను.

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను బలపరచుట

బహిరంగ సభలో

కుంభకోణం, ఆక్టోబరు 28:- నిలుచండిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల హిందూ జరిగిన బహిరంగసభకువారికి కలువంపలసివో ర్యదర్శి ఎ. రంగస్వామి నడచి కాంగ్రెసు రంగస్వామి ఆ

చిత్తూరులో దీపావళిపండుగకు శిర్డీ ప్రచారము

నారాయణవరమునకు చెంది “సంచార డి. పస్తా) లయము” చిత్తూరుకి ఆక్టోబరు 28-వ తారీఖు మొదలు నవంబరు 4-వ తారీఖువరకు మార్చబడును. కార్యకేంద్రం తాలూకాలోని అభ్యర్థులను శిర్డీ సమంపల విద్యాసంఘాధ్యక్షులు నగు శ్రీయంత ఆర్. బి. రామకృష్ణరాజుగారు, ఆస్పత్రికి నర్తరగా చెంది వారి గృహములో నోకభాగయ శిర్డీ ప్రదర్శించుటకును విక్రయించుటకును దయతో నొనగిరి. సావకాశమున్నయెడల శిర్డీ ప్రచారకుల మూలముగా ఇంటింటికీ పంపి ఆనలుధరలకు అమ్ముబడును.

శిర్డీకొన్నయెడల గ్రామాదులలో పనిలేక తిండికి మలముల మాడుచుండే కొట్లలోని బసలకు సహాయము చేయవారగుదురు.

నారాయణవరం. సి. వి. రంగం శ్రేష్ఠి, గౌరవనీయము.

కాం గ్రెసువత్తము: శాసనసభలు *

XXXIII
శాసనసభలు

భారతశాసనసభ: 1925 సంవత్సరపు బడ్జెట్టు
1925 సంవత్సరపు బడ్జెట్టువర్సలో వత్తముల ఎక్సైజుద్యూటీని తగ్గించుటకు లేనిపోని యభ్యంతరములజూపిన బ్లాక్టుగారు, మరునటి సంవత్సరమున అశాంతి మిక్కుటమయినపుడు దానిని వాయిదాపెట్టవలెనని తగ్గించిరి. 1925 సంవత్సరమున మాత్రము రాష్ట్రకప్పముల నడ్డుగట్టి మెత్తని మనస్సుగలవారిని కొందరనుభయపెట్టిరి. బ్లాక్టుగారు దెలిపిన యీక్రిందివాక్యములను పరికింపవచ్చును.

“ప్రభుత్వమువారు సిఫార్సుజేసిన రాష్ట్రకప్పముల తగ్గుదలలో నెట్టి మార్పు గావించుటకు నెహ్రూగారు సమ్మతించలేదు. ఈవిషయమై ది. బ. రామచంద్రరావుగారు ముచ్చటించుచు రాష్ట్రకప్పముల తగ్గుదలలో నేమాత్రము మార్పు గలుగ గూడదని ఇంకను గట్టిగ జెప్పిరి. ఎక్సైజుద్యూటీ తీర్మానము నంగీకరించుచో, 215 లక్షలు కావలసి యుండును. ఈసమ్మతలేదని నేను స్పష్టముగ జెప్పచున్నాను. ఇంతసమ్మత మనకు లభించునని నేను ఎప్పటిమీట జేయజాలను. ఇది కావలసియున్న యెడల, రాష్ట్రకప్పముల తగ్గుదలకు భంగము కలుగును. లేనియెడల ధనసప్తమును భరింపవలయును.”

ఈ రీతిని ఏమన్నను తగ్గింపుడని కోరినను, రాష్ట్రకప్పముల నడ్డుగట్టుటయు, రాష్ట్రమును రాష్ట్రమును విభజించుటయు, జరుగుచుండెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు బ్లాక్టుగారి బెదిరింపులకు లొంగరయిరి. స్వతంత్ర పక్షము వారు మాత్రము తాత్కాలిక లాభముల పాటించి, విశాల దృష్టి జూపక, బ్లాక్టుగారి బెదిరింపులకు లొంగుచుండిరి. “ఈశాసనసభవారు నన్ను నిందించుచున్నారు. వీరేగాక శాసనసభకు వెలుపలివారుగూడ, రాష్ట్రమునకు రాష్ట్రమునకు మధ్య పోరాటముబెట్టి, విభజించి పాలింప బ్రయత్నించుచుంటినిని నన్ను నిందించిరి. ఇట్టి తలంపు నామస్సులో నెక్కడనులేదని బ్లాక్టుగారు జెప్పినను, ఫలితము వేరువిషముగనున్నది. అందుచే వీరిసాకులు విశ్వావార్తముగ కనుపింపవు.

గారు జెప్పినట్లు చరిత్రజిగారు వాగ్దానము చేసికి పది సంవత్సరములయ్యెను. అంతకు అంతలోగారికామలో నిట్టి వాగ్దానము సంవత్సరములు గడిచెను. అట్టి న జరుగుకొలదియు, అశ్రద్ధ తగ్గిన మొత్తవర రుపశాంతి గా రడిగిరి. బిషినచంద్ర

పాలుగారి యభిప్రాయములతో తరుచుగ నేకీభవించు వీలులేకున్నను, ఆసమయమున మాత్రము, బ్లాక్టుగారి బెదిరింపులకు వారు తగిన జవాబిచ్చిరి. రాష్ట్రకప్పముల భయము వారి నావహింపలేదు. పాలుగారి వాక్యము వివి.

“ఎక్సైజు ద్యూటీ మంచిదయిననుగావలయును. చెడ్డదయినను గావలయును. మూడవ ప్రశ్నతో నాకు బనిలేదు. నా స్వరాజ్యపక్ష స్నేహితుల సిద్ధి నాలోచించినను, ప్రభుత్వము వారి సిద్ధి నాలోచించినను నాకు రెండే ప్రశ్నలు పొడగట్టుచున్నవి. పన్ను న్యాయమయినదా, అన్యాయమయినదా? ఇదియే ప్రశ్న. ఈ పన్ను న్యాయమయినచో, దాని కనుకూలముగ వోటుజేయుదు. లేనిచో, రాష్ట్రకప్పములున్నను లేకున్నను, పన్నుకు వ్యతిరేకముగ వోటుజేయుట నావిధి.”

బిషినచంద్రపాలుగారు పూర్వవాసనలను బాత్తుగ విడువలేదని, పైవాక్యములు తెలుపుచున్నవి. సంధి నాశించెడి మాళవ్యాగారు, ఆర్థికసభ్యునికి డబ్బుదొరకు మార్గములను జూపుటకై మరియొక రోజువరకు చర్చను నిలుపగోరిరి. నెహ్రూగారందు కంగీకరింపలేదు. అయినను స్వతంత్రపక్షమువారు పట్టుబట్టి నిలుపుదల తీర్మానమును నెగ్గించిరి. ఈ తీర్మానముపై స్వతంత్రసభ్యులగు మాళవ్యా, రామచంద్రరావు, రంగాచార్యులు, జన్నాప్రభృతు లొకవంకను, నెహ్రూ మున్నగు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యు లింకొక వంకను వోటుజేయుట తలపించెను. ఇరుపక్షములకును వెనుకనున్న సభ్యులు చెడెను. ఇటులనే అప్పరొడ వడ్డీకి ప్రత్యేకించిన గ్రాంటు విషయమై చర్చజరిగి వోటుకు బెట్టిన పిమ్మట రామచంద్రరావు పంతులు ప్రభృతు లనుకూలముగను, స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు ప్రతికూలముగను వోటుజేసిరి. ఎక్సైజుపన్ను ఉప్పుపన్ను, పోస్తలు రేట్లు మున్నగువానిని తగ్గించుట యవసరమైనపుడు వడ్డీకింద 1,38,18,000 రూపాయలను ప్రత్యేకించుట కడువిచిత్రముగ దోషకమానదు. ఇట్టి ఖర్చులను తగ్గించుచో, ప్రజలను బాధించుచున్న పన్నులను బ్లాక్టుగారు సులభముగ తగ్గింపగలడు. ప్రభుత్వపు గ్రాంటు నెదుర్చుచు, జమ్నాదాను మెహతాగారు జేసిన గంభీరీపన్యాసమును చదువరులు పరికింపవచ్చును. మెహతాగారు బలికిన యీక్రింది వాక్యములు బ్లాక్టుగారి చర్యలను బయల్పరచుచున్నవి.

“ఆర్థిక సభ్యుడు రివిన్యూకు సంబంధించని ఖర్చులను దాని కంటగట్టుటచే, డబ్బు విశేషముగ మిగులుటలేదని, మేము పదేపదే మొరలిడియుంటిమి. మేము మొరలిట్టి నపుడు, ఆర్థికసభ్యుడు మమ్మును జూచి నవ్వుచుండును. కాని పన్నుల చెల్లించువారిపట్ల వీరు గనుబజుచెడి విపరీతపు చేష్టలను సులభముగ మరచిపోవుటకు వీలులేదు. క్యాపిటలు క్రింద చేర్చదగిన యంశములను రివిన్యూఖర్చుక్రింద చేర్చుట కతని కధికారములేదు.”

ఈ రీతిని జాతీయపక్షమునందు చీలిక ఏర్పడి, స్వరాజ్యపక్షమువారును స్వతంత్రులును వేర్వేరు మార్గముల ననుసరింప జొచ్చిరి. క్షికాబన్ ఎక్సైజు ద్యూటీ తీర్మానము విషయమున చర్చను నిలుపవలయునని స్వతంత్రసభ్యులు గోరిరి. పైసనూచించి

యుంటిమి. బ్లాక్టుగారితో రాజీజుగు నను తలంపే వీరి నిందుకు ప్రోద్బలపరచెను. కాని బ్లాక్టుగారు రాజీకంగీకరింపలేదు. ప్రత్యామ్నాయ మార్గమున కొవ్వకొనకభోయిరి. బ్లాక్టుగారి దృక్పథముగాంచి, రంగాచార్యులుగారు ఆశాభంగులయిరి. ప్రజల కోర్కెల నీతీరున నిరసించుట ప్రభుత్వమునకు సాడిగాదనిబలికిరి. ప్రభుత్వమువారికి నెహ్రూగారు జవాబు చెప్పచు బలికిన వాక్యరత్నములు స్వరాజ్యపక్ష దృక్పథమును చక్కగ వివరించుచున్నవి. వాని నిట బొందుపరచెదము.

“ఈ ఎక్సైజుద్యూటీ దేశమున కవమానమని నేను భావించుచున్నాను. దీనిని చెల్లించువారికన్న ను, విధించువారి కెక్కువ అవమానకరము. ఈ అవమానము తొలగిపోవలయును. అవమానమును నూటికింతుని లెక్క పెట్టుటకుగాని, డిగ్రీల చొప్పున కొలుచుటకుగాని, వీలగు గణితమును నేనెరుగను. ఇది అవమానమయినను కావలెను. లేనియెడల అవమానము కాకుండ నుండవలెను. ఈ కారణము ననుసరించి ఎక్సైజుపన్నును పూర్తిగ రద్దుజేయవలయునని నే గోరుచున్నాను. .... అవమానమును రూపాయిలు, అణాలు, పైసాలతో లెక్క గట్టుటకు నేనంగీకరింపను. ఎక్సైజుద్యూటీ అవమానమగుచో, దానిసంతను నిలిపియుంచినను నొక్కటే, కానీకి తగ్గించినను నొక్కటే. కనీసపు రేటు నిలిచియున్నను, సంపూర్ణముగ ద్యూటీయున్నంత అవమానముగలుగును. నాసోదర సభ్యులకొక్కమసవి జేయవలసియున్నది. ఎక్కడను పోరాటము లేని వోట, సర్ బేసిల్ బ్లాక్టుగారు పోరాటము గలిగింపజూచుచున్నారు. ఎక్సైజు ద్యూటీని రద్దుజేయవలయునని మనస్ఫూర్తిగ గోరువారి వోట్లను విభజింప జూచుచున్నారు. రాష్ట్రకప్పములను తగ్గింపమని వీరు భయపెట్టుచున్నారు. శాసనసభ్యు లీ విషయమై భయపడగూడదు. ఈ అవమానమును కొనసాగించిన బాధ్యతను ప్రభుత్వముపైనే యుంచుడు. రాష్ట్రకప్పముల తగ్గుదలను భంగపరుపవలయునని మేము ప్రభుత్వమును అడుగుటలేదు. రాబడికి వ్యయమును సరిపుచ్చుట ప్రభుత్వమువారివిధి. ఇందుకై మేము అనేకమార్గములను సూచించితిమి. ఇందులో నేదియు ప్రభుత్వమువారికి రుచింపనిచో, యీ యవమానమును కొనసాగించిన బాధ్యతను వారే వహింపవలయును. ఎక్సైజుద్యూటీ తీర్మానమును శాసనసభవారంగీకరించుచో, రాష్ట్రకప్పములను తగ్గింపమని బ్లాక్టుగారుజేసిన బెదిరింపును ఎంతమాత్రము పాటించక, వోటుజేయవలయునని సభవారిని నేగోరుచున్నాను. డబ్బుకన్నను గౌరవ మధికమని భావించెడి ప్రతిభారతీయుడును, యీ తీర్మానమున కనుకూలముగ వోటుజేయవలయునని నేగోరుచున్నాను.”

నెహ్రూగారు బలికిన పై యమూల్యవాక్యములు, స్వరాజ్యపక్షమువారి వైఖరిని బాగుగ చాటుచున్నవి. స్వరాజ్యపక్షమువారు భారతీయుల గౌరవ స్వాతంత్ర్యములను ప్రధానముగ పాటించిరిగాని, ఇతరలాభములకొరకు రాజీపడుట కంగీకరింపలేదు. అల్పద్రవ్యలాభములకొరకు, ప్రధానముగ సమస్యలను విడనాడుట కంగీకరింపలేదు. నెహ్రూగారి తీర్మానము తుదకు శాసనసభవారిచే నంగీకరింపబడెను. రాష్ట్రకప్పముల విషయమున భయ

పడుచున్న స్వతంత్రసభ్యులను నెహ్రూగారు తమ దృఢ నిశ్చయమువలన తుదకు సరియగు మార్గమునకు ద్రిప్పగలిగిరి. ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభకు సంబంధించిన గ్రాంటును నిరాకరించుటకు గూడ నెహ్రూగారు పట్టుబట్టి స్వతంత్రసభ్యులను దారికి దీసికొని రాగలిగిరి. కాని పిమ్మట మాత్రము స్వతంత్ర సభ్యులెదురుతిరిగి, అధికారవర్గమున కనుకూలముగ వోటుజేయసాగిరి. ఆర్థికచట్ట నిరాకరణతీర్మానము విషయమున, స్వతంత్రసభ్యులు తమ సహజ భీరుత్వమును చాటి, మితవాద తత్వమును పూర్తిగ బయల్పరచిరి.

గంజాము, విశాఖపట్టణ మండలములు:

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు

గంజాము, విశాఖపట్టణమండలములు రాజ్యపు ఎన్నికలలో నెటుల మెలగునో యని, ఆంధ్రదేశ మెదురుజూచుటకు ప్రత్యేక కారణము గలదు. ఉభయమండలములలోను స్వరాజ్యము తరపున శాసనసభలో నిదివరకు పనిచేసిన నాయకులు తిరిగి కాంగ్రెసు అభ్యర్థులుగ నిలిచియున్నారు. గంజాముజిల్లా, సర్ పాత్రోగారి నివాసస్థానము. కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల నోడించుటకు వీరు కంకణము గట్టుకొనియున్నారు. గంజాము విశాఖపట్టణము జిల్లాల తరపున భారత శాసనసభకు నిలువబడిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థి నోడించుటకు, వీరు ప్రయత్నించుచున్నారు. జస్టిసుపక్ష రాజ్యమును చిరస్థాయిగ నిలువవలెనని వీరి యుద్దేశ్యము. సర్ పాత్రోగారు మంత్రిపదవియం దుండుటచే, గంజాముజిల్లా వోటరులను తమ యున్నత పీఠమునుండి ప్రోద్బలపరుచుట కవకాశము లెన్నియేని గలవు. కాని, గంజాము వోటరులు నిజస్థితిని గ్రహించుట ముఖ్యము. సర్ పాత్రోగారు మంత్రిపదవి నాక్రమింపక పూర్వము మద్యపాన సంస్కర్తలుగ మెలగుచుండిరి. అట్టితరి, తమ యాశయములను కొంతవరకయినను అమలులో బెట్టుటకు ప్రయత్నించియుండవలసినది. అందుకు మారుగ వా రేమిజేసిరి? ప్రజాప్రతినిధులు మద్యపాన దురభ్యాసమును తొలగించుటకై శాసనసభలో చేసిన ప్రయత్నముల వన్నిటిని విఫలపరచిరి. రిజర్వుకు శాఖవారితో కలిసి తమ యభీప్సమును నెఱవేర్చుకొనిరి. తుదకు మద్యపాన నిషేధమునకు కాలనిర్ణయమును సూచించిన నటేజ మొదలియారగు తీర్మానమును గూడ ఎదిర్చి, స్వలాభముకొరకు స్వపక్షమువారిని గూడ విడనాడిరి. మద్యపాన నిషేధ ప్రచారము నలిపి, అద్భుత పరివర్తనము గలిగించిన అసహాయ బాదులను నిరసించిరి. వారి నిర్బంధమునకు ప్రోద్బలముగలుగజేసిరి. ప్రభుత్వపు రిపోర్టులలో అసహాయ బాదులు దూషింపబడిరి. వీరు జేసిన దోషమేమి? మద్యపానపు రాబడిని తగ్గించుటయే. రాబడి తగ్గకుండ, మద్యపాన సంస్కరణమును జరుపుట అసంభవము. శాసనసభ్యులు పాత్రోగారి పద్ధతులను ఖండించినపుడు, తమ చేతులు కట్టివేయబడెనని వీరు జెప్పసాగిరి. కొంతకాలము విచారణ సంఘములతో సరిపోయెను. వారి సూచనలను విచారించుటలో విశేష కాలయాపన జరిగెను. శాసనసభ ముగియులోపల, పాత్రోగారు తమ తుది సూచనలను బయల్పరచకపోయిరి. ఆరేండ్ల పరిపా

లనమునకు పిమ్మట, శాసనసభ రద్దయి ఎన్నికలు జరుగజోవు సమయమున, పాత్రోగారి ప్రకటనము వెలువడెను. సంపూర్ణ నిషేధము సాధ్యపడదనియు, లోకలు అష్టానుష్ఠతి నయినను అవలంబించవీలులేదనియు, అంగడులను తగ్గింపవీలులేదనియు, మద్యము నమ్మేడి కాలవరిమితిని దీసివేయవలయుననియు, బొంబాయిలో నవలంబించు రేషనింగుపద్ధతి యయినను బనికిరాదనియు, ఇప్పుడున్న లైసెన్సింగు పద్ధతియే సర్వోత్తమమనియు, ప్రకటనము సూచించెను. ఇంతకన్నను అవమానకరముగ ప్రకటనము వేరుగనుపించదు. సంస్కరణములు నిష్ఫలమని చాటుటకు యాయొక్క సంగతియే చాలును. ఇప్పుడు విచారింపవలసిన సమస్య యొక్క రుగళదు. మరల నిట్టినిరర్థకసంస్కరణములను నిర్వహించువారిని గంజాముమండలము తన ప్రతినిధులుగ బంపవలయునా? కులభేదముల నాధారపరచికొని ద్వేషమును వెదజల్లుచు రాజకీయ కార్యక్రమములేని జస్టిసు అభ్యర్థులను తిరిగి ప్రతినిధులుగ నెన్నికొనుట భావ్యమా? భావ్యముగాని యెడల, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు వరదా కామేశ్వర రావునాయుడు, విశ్వనాథదాసు, ఉన్నవ రామలింగం పంతులుగార్లనే గంజాముమండలమువారును, చింతపాటి వెంకట సూర్యవరసింహరాజు, పూసపాటి కుమార వెంకటపతి గాజుగార్లను విశాఖపట్టణమండలమువారును, వనం త రావు, బుచ్చి సుందరరావుగారిని విశాఖపట్టణ పోరులును తమ ప్రతినిధులుగ నెన్నికొని, కాంగ్రెసుపట్ల తమకుగల గాఢభక్తిని జూపుట ముఖ్యము. వరదా కామేశ్వర రావు నాయుడుగారు అనుభవజ్ఞులు, కాంగ్రెసు పతాభిమానులు, సదయ హృదయులు. విశ్వనాథదాసుగారు ప్రజాస్వాతంత్ర్య రక్షణకై మొదటినుండియు శాసనసభలో శ్రద్ధతో పాటుబడుచుండిరి. వారిపై మోపదలచిన అపనిందలనుండి, వారు గౌరవ ప్రదముగ బయల్పడిన సంగతి ఎల్లరకు తెలియును. ఉన్నవ రామలింగపంతులుగారు అసహాయాద్య మారంభము నుండియు దేశసేవాతత్పరులై శ్రశంస్కారముగ కృషిసలుపుచు, గంజాము మండల మంతటిచే అసమాన గౌరవము బడయుచుండిరి. ఇక విశాఖపట్టణ నగరమునకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగ నిలిచిన వనం త రావు బుచ్చి సుందరరావు పంతులుగారి, త్యాగదీక్షయు, దేశసేవయు, స్వాతంత్ర్య సాధనా సక్తియు, నగరవాసులెరుగనిగావు. నరసింహరాజుగారు సుప్రసిద్ధులగుటచే, వారి సుగుణములను కొని యాడబనిలేదు. మద్రాసు శాసనసభలో వీరనిన మంత్రివర్గమువారి కుతుభయము. మంత్రివర్గపు గుట్టులన్నియు వీరికి కరతలామలకమే. క్షత్రియ వీరున కుండవలసిన కాయము, కాయమునకు దగిన శ్రద్ధ, ప్రజ్ఞకుదగిన అంతశ్శుద్ధి చేరియుండుటచే జస్టిసుపక్షము మువారు సంఖ్యాబలముచే వీరి నెదుర్కొనిరి గాని, హేతువాదబలముచేగాదు. వీరు అన్నిపక్షముల గౌరవమును బడయుచుండిరి. వెంకటపతిరాజుగారు, స్వరాజ్యముతరపున పట్టుదలతో బనిచేయుచు, మనరాసు శాసనసభలో ప్రజాశయ ప్రతిపక్షులకు సంతకము గలుగజేయుచుండిరి. ఇట్టి ప్రముఖులను శాసనసభల కంపుటకన్నను గౌరవ మేముండును? భారత శాసనసభకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగ నిలిచిన

వరహగిరి వెంకటజోగయ్యపంతులుగారు, ప్రజాహితేవయం దారితేరిరి. అసహాయాద్యమునయను తమకుమారుని విడనాడవలయునా, ప్రభుత్వ న్యాయవాదపదవిని వదలవలయునా యని మిమాంసన వచ్చినపుడు, అసహాయవాదియగు కుమారునే చేపట్టి, ప్రభుత్వ న్యాయవాదపదవిని విడనాడి జోగయ్యపంతులుగారు తమ ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనిరి. ఇట్టివారి నెన్నుకొనుటచే గంజాము విశాఖపట్టణమండలముల గౌరవ మినుముడించును. ఇంతకు పూర్వము విశాఖపట్టణమే, భారత శాసనసభ ప్రతినిధిని బంపుచుండెను. ఈ మారుగంజాము మండలమున కవకాశ మిచ్చుట న్యాయము. మహమ్మదీయ వోటరులు ఉమ్రాల్ మొకవిగారిని భారత శాసనసభ కంపు విషయమై ఏమాత్రము వెనుదీయవలదని హెచ్చరించెదము. గంజాము, విశాఖపట్టణముల విషయమున దెలిపిన సంగతులన్ని మండలములకును వర్తించును. ఇందు మొగమోటుమికి తావులేదు. ఇతర యభిమానములతో పనిలేదు. కాంగ్రెసుపక్షము కట్టుదిట్టములు గల పక్షము. స్వాతంత్ర్య సాధనకై కంకణము గట్టుకొనిన పక్షము. జాతిమతభేదములను పాటించని పక్షము. స్వల్పలాభముల నిమిత్తము దేశస్వాతంత్ర్యమును విడనాడని పక్షము. శాసనసభలలోను వెలుపలనుగూడ కృషిసలుప నిశ్చయించిన పక్షము. వ్యక్తుల ద్వారాగాక, ప్రధానజాతీయ సంస్థ యగు కాంగ్రెసుద్వారా స్వరాజ్యము బడయనిశ్చయించిన పక్షము. ఇట్టి కాంగ్రెసుపక్షమునకు జెందిన అభ్యర్థులను ప్రతినిధులుగ నెన్నికొని, వోటరులు చరితార్థులయ్యెదరు గాక!

భారత శాసనసభ ఎన్నికలు

శిల్లీలో పోలీసువారి ప్రయత్నములు

శిల్లీ, ఆక్టో 27:— రేపటినుండి ప్రారంభమగు భారత శాసనసభ ఎన్నికల విషయమున ముందు జాగ్రత్తకొరకై పోలీసునా రక్కడక్కడ కాపులనుంచిరి. ఆక్టోబరు ౧ లవ్వడే కొన్నికొన్నిచోట్ల తిరుగుచున్నారు. ఒక్కొక్క పోలీసుస్టేషనువద్ద ఇంచు సబుషెన్ స్పెక్టరులతోను 50 మంది పోలీసువారిలోను ఒక్కొక్క యూరయను సాష్టాబుండును.

శివనారాయణగారి అవకాశములు

స్వరాజ్యపార్టీ అభ్యర్థి ఆసఫాబీకి ప్రత్యర్థిగా నిలువబడిన స్వతంత్రపక్ష అభ్యర్థి శివనారాయణగారు గెలుపు కక్కుని అవకాశము లొసంగుటకై రంగబీహారీలాలు గారిని ఉపసంహరించుకొనునట్లు చేయుట కింత ఆలస్యముగా నిష్పాదు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. పైకెట్లయిన సీతారామయ్య ఫలితములను తెలియజేయుటకు బహిరంగసభయొకటి యేర్పాటుచేయబడినది.

కలకత్తానుండి క్రొత్త నామినేషనులు

కలకత్తా ప్రాంతములనుండి భారత శాసనసభలోని సాసమునకు క్రొత్తనామినేషను కాగితములు దాఖలుజేసుబడినవి. అందునందు అభ్యర్థులున్నారు. కాని నిజమైనపోటీ స్వరాజ్యపార్టీ అభ్యర్థి టి. సి. గోస్వామిగారికిని రిస్కాంసింగ్టు సురేష్చంద్ర భట్టాచారిగారికిని జరుగచున్నది. (ఆ.ప్రె.)

పూనా ప్రదర్శనము

పూనా, ఆక్టోబరు 27:— పూనా సహాపకేట నుంతు మహారాజుగారు జరుగుచున్న ప్రదర్శనలో పారిశ్రామిక ప్రదర్శనమును పరిసమాప్తి సూచనము 31 తేదీ సాయంత్రము 8 గంటల కల్పరత్నైకత్వ హోల్డుమాకా

సామ్రాజ్య సభ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, అక్టోబరు 27:— మంత్రిసభయు సమావేశమై సామ్రాజ్య సమావేశము చేయ జరుగలేదు. బుధవారము జరుగదు. కాని నిర్ణయము ప్రధానామాత్యులసంఘము గూడెరి. అతిరహస్యముగ సామ్రాజ్య సంబంధములను చర్చించినపుడు రహస్యముగ ప్రస్తావించిరి. ప్రతినిధులు, కలహా నియమాలు కార్యదర్శులు అందఱును వెబ్బింగ్టన్ లోను ఉత్తరువుచేసిరి. ప్రధానామాత్యుడు చాంబ్లెయ్ గారే చర్చించిరి. కమిటీ నివేదిక మువ్వవరకు ఏమియు ప్రకటించబడదు. కుటుంబక్షేమమును గూర్చి మాట్లాడినట్లు ప్రస్తావించిరి. సామ్రాజ్యశాఖను సరి జూచు సంఘమువారు తమ పనిని పూర్తిచేసిరి. మునుపటికంటె ఎక్కువ క్రియాశీలముగ సామ్రాజ్యములో రియూరగు పరకులను ఒకరితోనొకరు మాట్లాడినట్లు ముఖ్యమంత్రి తెలియజేసెను. సామ్రాజ్యములో కర్తవ్యపాత్ర వ్యవహారములను ఒకరితోనొకరు సంప్రదింపకొనవలసిగూర్చి చేపు చర్చించెదరు. సామ్రాజ్యములో ఏభాగమందైనను జరుగు పరిశోధనల లాభమును అందఱును పొందునట్లు ఏర్పాటుజేసెదరట.

సంరక్షణసమస్య

ర్యూస్, అక్టోబరు 26:— నేతయందయు సమావేశమైన సామ్రాజ్యసభలో శంకర్తా సమస్యను చర్చించినపుడు అందఱు డొమినియన్, భారతదేశ ప్రతినిధులు వచ్చిరి.

ప్రారంభమున ప్రధానామాత్యుడు, బ్యాంక్సుగారు సామ్రాజ్య సంక్షేమ సంఘావేశముగ ప్రస్తావించిరి. విదప విహాటి ప్రభువు, బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువుగారు మాట్లాడిరి. నేటి మధ్యాహ్నము సామ్రాజ్యసభ గూడ జేరు. కాని మూడుసంఘములు పనిచేయుచున్నవి. సాధారణ ఆర్థిక ఉపసంఘమువారు సామ్రాజ్యములో తయారైన వస్తువుల పరిగతి అన్ని డొమినియనులకు, సామ్రాజ్యమునకు మొత్తముమీదను తెలియుటకు లేఖలను తెయారుజేయుటకు పూనుకొనిరి.

ఆటవీశాఖ-పరిశోధనము

సామ్రాజ్య అటవీసంఘాలో మొత్తము 26 విభాగాలున్నాయి. తమవిద్యను పరిశోధనను ప్రోత్సహించునట్టి సామ్రాజ్య మందున్న వివిధభాగముల కేగెదరు.

అటవీశాఖవిషయమై అన్ని సంగతులు అందరికిని తెలియుటకు ఒక సంఘ ఏర్పాటుజేసెదరు.

పరిశోధక సాధులుగూడ బాల్య ప్రభువు అధ్యక్షతక్రింద పనిచేసెదరి.

సంరక్షణసమస్య

లో డొమినియన్లు ఎక్కువపాళ్లను విషయము నెత్తుకొనిరట.

సామ్రాజ్యమున తయారైన వస్తువులు

సామ్రాజ్యములో, సామ్రాజ్యమందు తయారైన వస్తువులనే వాడుకయుల ఏర్పాటుజేయవలెనని బ్రిటిషు సామ్రాజ్య వస్తువుల రహస్యశీయవారు గొరుచున్నారు. వాణిజ్యపు టాడంబడికను ఇకముందు జేసికొనునపుడు సామ్రాజ్యమందున్న అందరి యభిప్రాయములను అవసరములను కనుగొనవలెననుచున్నారు. సామ్రాజ్యమందున్న కంపెనీలను మాత్రమే నూటికితొమ్మిది ప్రభుత్వముయొక్కయు మునిపము కాంట్రాక్టులను ఇవ్వవలెను. బ్రిటిషు కార్మికులచేతను బ్రిటిషుసరకులతోడను గలవారుచేయు కంపెనీలకే ఇవ్వవలెనట. విదేశములకు వెళ్లుబడికంటె సామ్రాజ్యములో జేయు వెళ్లుములను జూపవలెననిరి. ముఖ్యమున అవసరపదార్థములవారి సభను ఏర్పాటు జేయవలెనను

సామ్రాజ్యము; దక్షిణాఫ్రికా

ప్రాతనిప్రయోజనమును పనులకు మరచిపోయి

సమావేశమునుగూర్చి బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు తెలుపుట

ర్యూస్, అక్టోబరు 26:— ఎన్నికలములు, చిక్కులున్నను డొమినియన్లు సంపూర్ణముగ వభివృద్ధిజేయవలయుమై బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు ప్రస్తావించెను. బ్రిటిషు, డచ్చి దక్షిణాఫ్రికావా రుభయమును సమావేశముగ కలిసి ప్రాతనిపనులను చూచిపోయి సరిచేయవలెనని బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు తెలియజేసెను. ఈ చర్చిప్రాముఖ్యత న్యున్యూ బోలాగారు చెప్పిరి. వీరికిని హాస్తి శాసనానికని ముఖ్యవిషయములందు భేద సాదయు, చూచుట. మునుపటి కన్విందవారి.

హాస్తి శాసనము గూర్చిని భిన్నాభిప్రాయములను పరిమార్చుటకు వీలులేకపోలేదనిరి.

డొమినియన్లు స్వాతంత్ర్యమునకు అడ్డున్నదని తోచినచో వానినిగూర్చి పోయట అందరమును మంచిదేమని బ్రూసు గాగనిరి. వారిమాటలకు వెకచెవిరెట్టక ఆలోచించెదరుగాక యని ఎన్నడును హాస్తిశర్తుగా రనుచున్నారు.

నర్ ఆలంకోభంగారిని సత్కరించుట

ర్యూస్, అక్టోబరు 26:— రాయలు నైమానికసంఘములో గౌరవసభ్యునిగ జేర్చికొనిరి. ఇంతకంటె గొప్పగౌరవము లేదు సామ్రాజ్యమువారు, క్యాపెన్ గారు జీవితకాలమంతయు సభ్యులుగ జేర్చుకొనబడిరి.

నిలియుటగారి జ్ఞాతకవిన్నమును నెలకొల్పట కాలాచిందుచున్నాడు.

కన్య ర్వేటిప్రపక్షము

అధ్యక్షుడవది

లండన్, అక్టోబరు 26:— ర్యూలు ఎఫ్. ఎస్. బ్యాంక్ గాగారిస్తానే విక్టోరియా ప్రభువు కన్య ర్వేటిప్ర అధ్యక్షులుగ నియమించబడిన రనుకొనుచున్నారు. ఇంకొక కామస్య సభ్యుడొకడు సమావేశము చేయుచుండునట.

విదేశచమునకు వెసెలు

ర్యూస్, అక్టోబరు 26:— ఆఫ్రికాలో విదేశచమునకు వెసెలు దేశమునకు వెసెలు యభివృద్ధికి అడ్డుగ నున్నవియు అందుచే వాటిని తగ్గించుట కేర్పాటు జేయుచున్నారు.

బెల్జియం ఆర్థికపరిస్థితులు

లండన్, అక్టోబరు 26:— బెల్జియం ఆర్థిక పరిస్థితులు క్లిష్టముటను లండన్ లోను, ఆమెరికాలోను యుండునట్టిరి. ఈ ఏర్పాటు అందరమును కృత్రికముగ నుండిన.

కలకత్తా క్రొత్తన్యాయమూర్తి

లండన్, అక్టోబరు 26:— హార్వర్డు ఫీల్డ్ చూలీలుగారిని కలకత్తా హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగ నియమించుటకు సార్వభౌము డింగీరించెను.

ఇరాక్కు రైల్వే

పరిస్థితులను విచారించుటకు హెమ్మండుగారిని నియమించిరి. బద్దానుకు నవంబరు ఆరవ తేదీన పోవును.

విరిషు ప్రీస్టేటు యభివృద్ధి

ర్యూస్, అక్టోబరు 26:— విరిషు వ్యవహారమును కలిగించు గర్భిణియులను బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు విరిషు ప్రీస్టేటు న్యాయశాఖామాత్యుడు జరిపించెను. మంచిసంగోగులమున బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు అడ్డుపడెననిరి.

ఇర్లాండు కాంతియుతముగ యభివృద్ధి గాంచుచున్నదని యు ప్రాతనిసంస్థలములను ఘనముగ మరచిపోయెనని యు హిస్టోరియన్లు నుడిచెను.

మీదనుడివులందు ఏర్పాటులో ఉత్సాహములే ఎక్కువగా నీలివన వ చవర 180,000 టన్నులే. నిరుడు 240,000 టన్నులు ఉత్పాదనని.

బొగ్గుపరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

వార్తలు

లండన్, అక్టోబరు 27:— నేడు 250 కేల మంది గనుల పనిచాంద్రు పనిచేయుచున్నారు. గనులముందు నిన్నటికంటె 7 కేలముందు ఎక్కువగ పనిచేయుచున్నారు.

* * *

కుమ్మగారి వాగ్దానము

ర్యూస్, అక్టోబరు 26:— కుమ్మగారి వాగ్దానమును గూర్చి కామస్యసభలో సవరణ ఆంధ్రప్రదేశ్ మంత్రి కార్యదర్శి లకు ఆపరేషన్లు తెలియజూపగా ఆసభకి తోచినట్లు జేసి యుండునట్లుననియు ఆసభ వివరణలో జోక్యము కలుగజేసి కొనుటకు నీలులేననియు సంగతి నందర్భులునుబట్టి వ్యవహారమును కచ్చేబిలు జేయుచుండుననియు కుమ్మగారిని నల్లకాదన్న బిల్లారానే ఇంకొక వక్తను నిన్న మాట్లాడనిచ్చిరిని సర్ జోయ్ క్లౌడ్ హెమ్మెన్ గారు ప్రభుత్వము నిచ్చిరి.

రాష్ట్రీయబిల్లాలపై మొలములను ఏర్పాటుచేయవలెనని కర్నూలు జేమిఫార్ముగా కామస్యసభలో చర్చించునపుడు తెలియజేసిరి. గనులసంఘమువారు రండుల కంగీరించిన వారములో అన్నియు తెలియజేసిరి. దానినిల గనులసంఘము నకు వివాదకరముగాదని వ్యక్తీకరించిరి. 1921 లో ఉన్నట్లే ఏర్పడుననిరి. అప్పటివరకు బిల్లాలపై మొలముగ నే సాగుమండెను. ప్రస్తుత పరిస్థితులందు తొన్ని బిల్లాలందు ఎక్కువగంటలు పనిచేయు బలవరము. దీనివలన మంచివేతనములు కేర్పాటుజేయుటకు వీలగునట. యజమానులు, పనిచాంద్రు సదుద్దేశ్యమును జూపవలెనను ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసికొనకనిరి.

ఎమర్జెన్సీ నిబంధనలు

ఇంకొక నెలవరకు సాగించుట

లండన్, అక్టోబరు 27:— ఎమర్జెన్సీ నిబంధనలను ఇంకొక నెలకు సాగించిరి. కామస్యసభలో 195 అనుమాలుగను 68 గను ప్రతిపాటుగను నుండిరి. కామస్యసభ నవంబరు తొమ్మిదివరకు ఆపుజేసిరి.

ఎమర్జెన్సీ నిబంధనలను సవరించు పోయిన నెల ఈ నిబంధనల క్రింద జిక్కిలులసంఖ్య తగ్గినదని హెమ్మెన్ గారిని. పోయిన నెల అల్లరులు జరుగనని భయపడి పోలీసుచర్యలు చాలదని భయపడితినియు కాని అందిగ అల్లరులు జరగలేదనియు నుడిచిరి. బొగ్గుపర్షయ ఆగిపోయిన బిల్లాలందున్న ఫీల్డుకార్యేనియు తో మాట్లాడిననియు, వారికి తగినంత పోలీసుసహాయమున్నదో లేదోయనియు, లేక సహాయము కావలెనేమోయనియు పరిశీలుతు తొందరగ లేవనియు రి లేక నాడుకు ప్రదేశములకే పోలీసు సహాయముపడెననియు హెమ్మెన్ గారిని. కాంతియుతముగ పికిటింగు నింకను సాగనిచ్చునున్నారనిరి. దానిని దుర్వినియోగము గావించుచుండ గనుల ప్రదేశములందున్న పలుకుబడిగలవారు ప్రయత్నించవలెననిరి. బొగ్గు తగవును ఘోరప్రమాదములేకండ ఇంతవరకు బాగానే సాగించెననిరి. దీని కంతకునగనుల తెగవారి మంచితనము పోలీసువారి నిదానమే కారణమనిరి.

ఎమర్జెన్సీ నిబంధనల ప్రకారము కేరళులను త్వరితగతిన విచారించుటకు వీలగుననిరి. ఎక్సయిజు కోర్టులో కేసులు 4 రెల్లు ఎక్కువగ నుండుననిరి.

అబ్దులు కరీం గారు

పెన్షన్ కోటలో నివసించుట

లండన్, అక్టోబరు 26:— రి యూనియన్ కోటలో అబ్దులుకరీంగారు నివసించుచున్నారు. పూర్వమందు విక్రాంతి జేందాయున్న పత్రికాప్రచారకుడుండెనట. మంచి ఉద్యానవనమున్నదట. ప్రాంతీకేశపద్ధతిగ భవనమేర్పడియున్నదట. ఆసని కుటుంబము అభివృద్ధిగాంచుచున్నది. ఇక్కడనురాగానే ఆసని భార్య ప్రసవించి కొమరునిగ నెను. మార్గ న్యాయుడే మేనల్లుడు పుట్టెను. అబ్దులుకరీంముగారు తోబలువేయుట హెబూరులోపుట ప్రాంతీకేశములలో కాలమును గడుపుచున్నారు. ఆసని కొడుకులను అచ్చోటనున్న కళాశాలకు బంపును. అబ్దులుకరీం సోదరుడు కొంత కరీంగారికి చెప్పినట్లు వివరము, కాని వ్యాపారమును ప్రారంభించునట.

బ్యాంక్ విధానము

సర్ బుకానా గారి సమర్థనము

లండన్, ఆగ్స్టు 27:—తాను తన బ్యాంక్ తన తల్లిదండ్రులను తలంపులేదనియు అసలయిన ఎవరిని నిందించననియు కాని తాను చీఫ్ ఇంజనీరుగ పనిచేయు కంట్రాక్టరుగ ఉంటినన్న మాటను సహించననియు దుబారా ఖర్చునకును, అసమర్థతకును తాను బాధ్యుడనుగాననియు, బుకానా గారు బ్యాంక్ కమిటీవారికి వ్రాతపూర్వముగ దీర్ఘమైన లేఖ వ్రాసెరి. దీనికంతకును బాధ్యుడగుచు బ్యాంకును విడిచిపెట్టెననియు ఒకప్పుడు తన సలహాను దీనికొనెననియు ఇంకొకప్పుడు తన చీఫ్ ఇంజనీరుగ అంతయు యశుగుననియు సలహానిచ్చు పదవియందే యుంటిని గాని వేరొక బాధ్యులను విడిచిపెట్టెననియు ఆపదభరితమైన సూక్ష్మమైన పర్యవేక్షణనియు కెల్లాగాను నిర్వహించినట్లుననే నేను గూడ జేసితి నేని అతని జేతము నే నేను గూడ గోరెదననియు డెవలప్ మెంటు డైరెక్టరును నెలకొల్పట తప్పకయు సర్ బాన్స్ లాయర్ గారు బొంబాయి నుండి వెడలిన తొడ వీ అంతయు ఆతనితో అంతరించెననియు తువ్వడి ప్రభుత్వములో మామూలు కాఖగ ఆ డైరెక్టరును ఏర్పడెననియు, అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమువారి యుత్తరవుల నే అవలంబించినందున నుడిచిరి. నిర్మాణ పనులు జరుగుచున్న గ జరిగినవియు, ఇతర కాఖుల పనులను విచారించుచున్న దనియు నాక సరిగా త్రవ్వలేదనియు, లేవులో ముడిపరచున్న దనియు, అనుకొన్న ప్రకారము తెప్పించిన నాక చక్కగ త్రవ్వ గల త్రవ్వకలనియు, కాని మనుష్యులే సరిగా పనిచేయలేదనియు, ప్రస్తుత పరిస్థితులందేని ఇంకొక మోసరుగ జరుగుటకు వీలు లేదనియు, ప్రభుత్వ పరిశీలనాధికారము దీనికేయవలెననియు వచ్చేపని కాలమునకు సిబ్బందినంపిను తీసివేయవలెననియు పని నంతకు పూర్తి జేయుటకు కంట్రాక్టరులనుండి బెండర్లు రప్పించ వలెననియు చెలియజేసిరి.

ఈ విధానము చెడలేదు. ఇదంతయు ఒక ఇల్లును కట్టుపనియని బొంబాయిలో భావించుచున్నారు. ఇది ఇండియాను గొప్పబాటియని నిర్వాహకముగ నెంచవలెను. పూర్తి జేసి తీరవలెను. ఎంతయైనా విధానము చెడలేదు. జయప్రకాశముగ పూర్తియగుటకంటెమాత్రము సందియములేదు. భూమి కిమ్మకులు ఇంటిమంతులగు నే సర్వకాలముడను బొంబాయియందు సర్ బాన్స్ లాయర్ గారి కున్న ప్రేమ యభిమానమునకు అందరును కృతజ్ఞులు జూపు రోజు త్వరలోనే వచ్చుననిరి.

పెరిషియా - సోవియటు ప్రభుత్వము

కొత్తవర్తకపు టాడంబడిక

త్వరలో పెరిషియా, సోవియటు ప్రభుత్వమువారు వర్తకపు టాడంబడికను జేసికొనున్నారు. దాని ప్రకారము రెండు ప్రభుత్వములవారును ప్రతిపాటున 8000000 (ఓరు మానులు) నాణెములు విడుదల సరుకులను మార్చుకొనెదరట. రషియానుండి ముఖ్యముగ పెట్రోలు పంచదార ఎగుమతియగును పెరిషియాను పెరిషియానుండి ప్రతిదినీలియము, ఎండినపండ్ల ఎగుమతియును పెరిషియా లో నున్న సోవియటు యధికారుల అనుమతిని పెరిషియా వర్తకులు రషియాను సరుకుల సెగుమతి జేయుటకు బొందవలెను. ప్రధానము గూడ సోవియటు ప్రభుత్వమువారే నిర్ణయించవలెను.

జర్మనీ (బ్రెస్లనునుండి 674000 పౌనులు బంగారు ఖడ్గిని కొనెనట. ఈ ఆయుధవారసులలో 3000000 పౌనుల ఖడ్గిలు బంగారు ఖడ్గిని గోసెనట.

భావినంగ్రామములు-జొమినియనులు ఇకముందు యూరపురపురము రాజులదనియు లోక రోష్ బడంబడిక ఆప్రకటననయిన గార్విమవారు అబద్ధము ప్రకటించెరి. బ్రెస్లను ఒక శత ప్రాణము నిమిత్తము సోరాడంబడికయన్నచో జొమినియనులు తలపడును నుండరాదనిరి.

ప్రపంచక ప్రయత్నము సమరంబున ప్రయత్నించుచున్నార. దీనిని వాయువాంతరాలవారా జేసెదరట.

తేయానును కొనవారుగను ప్రోకరులగును ఒకే యుండరాదని ప్రకటించిన కామ్యూనిస్టుల సర్వసంఘాధ్యక్షును తెలియజేసెను.

వాతావరణ స్థితి

1926 నవంబరు 28-వ తేదీ గురువారము

ముఖ్య విజ్ఞానము	గత 24 గంటలలో అధ్యక్షాధ్యక్షుల	గత 24 గంటలలో అధ్యక్షాధ్యక్షుల	గత 24 గంటలలో అధ్యక్షాధ్యక్షుల	గత 24 గంటలలో అధ్యక్షాధ్యక్షుల	గత 24 గంటలలో అధ్యక్షాధ్యక్షుల
గోల్డెన్ ఫోర్	89.9	65.5	...	4.71	- 2.58
బాఖుపట్నము	88.3	72.6	...	8.44	- 2.65
కాకినాడ	87.8	66.9	...	4.25	- 2.55
మచిలీపట్నము	87.1	68.9	...	3.60	- 3.11
కర్నూలు	82.7	65.3	...	0.76	- 2.46
బళ్లారి	81.2	67.2	...	2.75	- 0.80
అంతర్భూమి	...	...	...	8.00	+ 0.07
కడప	80.8	70.4	...	2.09	- 2.41
నెల్లూరు	89.9	70.6	...	4.20	- 3.18
చంద్రాపూ	80.8	67.8	...	4.30	- 5.68
కడపూరు	87.5	70.2	...	5.70	- 4.80
శేలము	91.9	66.1	...	2.28	- 3.97
కోయంబూరు	88.0	66.2	...	5.11	- 0.66
తిరుచనాపల్లి	95.0	70.8	...	4.92	- 1.42
నాగపట్నము	88.1	73.6	...	5.00	- 3.78
మధుర	92.1	72.0	...	5.82	- 1.18
పొంబే	86.8	80.8	...	7.70	+ 0.07
తిరునల్వేలి	...	...	...	5.47	- 0.69
తిరువేండవరము	85.3	73.8	...	5.71	- 3.81
కొచ్చిక్	85.8	75.0	...	11.81	+ 0.05
కాళిక్టు	91.4	75.1	...	8.60	- 0.90
నాగపూరు	89.0	75.8	...	12.91	+ 5.99
తెలంగాణ	85.0	80.7	...	5.86	+ 0.40
పాల్ గార్	77.8	61.0	...	7.32	- 0.67
కొడెకనాథ్	61.0	48.0	...	8.54	+ 0.88

సర్కారులు:— మచిలీపట్నములో మబ్బులు పలచగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల విస్తారముగ నున్నవి. గోపాలపురంలో తవ్వ తక్కినచోట్ల ఆర్ద్రత తక్కువ. ఇచట పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 2 1/2 నుండి 3 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్టర్:— మేఘములు పలచగ నున్నవి. ఆర్ద్రత తక్కువ. బళ్లారిలో 2 1/2 కర్నూలులో 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. ఇచట రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:— మేఘములు స్తావరముగ నున్నవి. ఆర్ద్రత తక్కువ. పగటివేడిమి మద్రాసులో 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రి వేడిమి 3 1/2 నుండి 6 డిగ్రీలు తక్కువ.

ఈశాన్యవాన మబ్బులయొక్క రాజధాని చక్షిణపరి శితులు మారుచున్నవి.

ఏ. ఏ. నారాయణలయ్య, సహాయ వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

బహుదాస్ ఉప్పెన

లో 8000000 నుండి 5000000 డోలరుల పట్టుగల్గెనట. నెంటుబార్లలో 51 భవనములు తీవ్రముగ పాడైనవి. నాటకాల, ఇంకొకట్లు నాశనమైనవి.

సామ్రాజ్యసభా కార్యక్రమమును ప్రారంభించక పూర్వము వర్షియనునాక మునిగిపోయినందున సభవారు సానుభూతి తీర్మానమును గావించిరి. నాకాదశనేన జగ్గడించిరి.

విరివిజ్ఞేయ ప్రభుత్వమువారుగూడ సానుభూతి వహించిరి.

బ్రెస్లను ప్రధానాధ్యక్షుల తనకృతజ్ఞతను తెలిపెను.

గ్రీకులు, గ్రీకుప్రధానాధ్యక్షుని కోరిక మీద బ్రెస్లను ప్రభుత్వమువారు నాకాదశనంబును బంపుచున్నారు.

నెల్లూరు మధ్యవిలాస సభ:— ఈ సభవారు నెల్లూరు పురమండలమున 10-16 డి శనివారం రాత్రి 9 గంటలకు సారంగధర నాటకమును ప్రదర్శించును. నెల్లూరు నాగరాజరావుగారు రాజశేఖర బ్రతుకు, జి. చంగలూరుగారు సారంగధరముగను, కె. శ్రీనివాసాచార్యులు చిత్రాంగిను నటించెదరు.

కాకినాడ మ్యునిసిపాలిటీ

అభ్యర్థుని యెన్నిక విశేషములు

కాకినాడ, ఆగ్స్టు 28:—నిన్న మ్యునిసిపలిటీ ఆఫీసులో డి. బి. సూర్యశాస్త్రిగారి ఆధ్యక్షతన తుదిమ్యునిసిపలిటీ కాన్ఫరెన్సు సమావేశము జరిగెను. కార్యక్రమమునందున్న యంతములైన పదవ విరమించుచున్న సభ్యులు జేసిన కార్యముల ప్రశంసించుచు తీర్మానములు గావించబడెను. అభ్యర్థుడు తమ కాలమున అందరియొకరినూ సమానుముగ సానుభూతి జూపి నందులకు కొందరు సభ్యులు కృతజ్ఞతాభివంజనము లర్పించిరి. అందులకు తిరిగి వందనము లర్పించుచు వారు జేసిన సహాయమును గొనియాడి, యేమైన లోపములున్న యెడల అందుద్వేష భావమేమియు లేదనియు, తాను అభ్యర్థుడుగ నున్నంతకాలమును సభయొక్కయు పట్టణముయొక్కయు మంచియేమనస్సులో నుండెననియు చెప్పిరి. క్రిందటిసారి తనకు వృత్తాధ్యక్షుని పదవి పని తొందరవల్లను వీలుగాదన్నను సభ్యులందరూను కోరుటవలన అభ్యర్థి పదవి కంగీకరించినని చెప్పిరి.

అభ్యర్థుని యెన్నిక నవంబరు 9 వ తేదీ 5 గంటలకు జరుగునట్లు నిర్ణయింపబడెను. దామోదర కృష్ణమూర్తిగారు యీసారి అభ్యర్థులుగ నెన్నుకొనబడవచ్చును. (ఒకవిలేఖరి తంభి).

మదనపల్లి (స్వకీయ విలేఖరి)

ఆగ్స్టు 28:— నిన్న తిరుపతినుండి మాడభూషి శ్రీనివాసాచార్యులు రిక్కడికి వచ్చి యచటి కాంగ్రెసు కార్యకర్త కచేరి శ్రీనివాసాచార్య గారితో గలసి యచట సన్నిహితుల వారిని ముఖ్యులను జూచి వారి ధర్మముల వివరించి యాయెన్ని కలందు స్వరాజ్యపక్షమునకు దోడ్పడవలెనని వివరించిరి. వారం దకును దయతో నందుల కిష్టమును చెప్పుచు యీపని నిజివరకే ప్రారంభించి యుండవలసినదని చెప్పి కాంగ్రెసు యిన్ని సవ త్వరముల నుండియు జేయుచున్న పనిని జనసామాన్యమునకు వివరించిరి. ఇద్దరు ప్రచారకుడగు పాపన్న ప్రగాడ కరవత్రములను బంచివెట్టిరి. కర్తవ్యమును దెలుపుచు నిచట దొరస్వామి అయ్యంగారి ఆనెంట్ల విజయమునకు బాధ్యత గల వారందరూను తమ పబ్బము తాము గడుపుకొనిరి చెప్పిరి. ఇచట ప్రజలు జస్టిసుపార్టీతో విసుకుచ్చి కాంగ్రెసుకు సహాయము జేసి జస్టిసుపక్షము నణచివేసెనను వాదనము జేసిరి. స్వతంత్రముగ కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగ నిలచిన పార్టీసారథి అయ్యంగారికి చాల మంది సేవకులొచ్చి జయము చేసారనెనమరి.

ఆంధ్రనాయకు లీప్రాంతములకు వచ్చి కాంగ్రెసు పక్ష విజయమునకు ఆఖరు నిమిషమునైనను తోడ్పడగోరవను. తిరుపతినుండి వచ్చిన ఆచార్యుల గారు క్రిందటి రాత్రి బయలుదేరితిరుపతికిపోయి నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిని, సామెంకటాచలం చెట్టిగారిని, వత్సయూర్తి గారిని, రంగయ్యనాయుడుగారిని కలుసుకొని కాంగ్రెసు అభ్యర్థి రాజాగారితో గూడ తీసుకొని వచ్చెదమని పోయిరి. (కంటివార్త).

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు

ఈ దిగువ నుదహరింపబడిన అభ్యర్థులను కాంగ్రెసువర్కింగు కమిటీవారు ఖాయపరచిరి—

పంజాబు

భారత శాసనసభ

మొదట పంజాబు————— సర్దార్ కర్తారీ సింగు
పశ్చిమ పంజాబు————— సర్దార్ గులాబ్ సింగు
సానికేశాసనసభ
జలంధరు————— సర్దార్ ప్రకాష్ సింగు.
లాహోరు————— సర్దార్ హిరాసింగు
ల్యూత్ పూరు————— మోహన్ లాల్ సింగు
రావల్ పిండి డివిజన్
అందు
గుజరాత్————— సర్దార్ నారాయణ్ సింగు
కోటు————— వి. జాగత్ సింగు
మధ్యప్రదేశ్————— (మరాఠీ) మధు
చందాబ్ లాహారు—

వ్యవసాయపు కమీషను

బీజపూరు కలెక్టరు సాక్ష్యము

భూసా, అక్టో 27- నేటియందును వ్యవసాయపు కమీషనుయందు సాక్ష్యమును బీజపూరు కలెక్టరు హెచ్. హెచ్. నాయకులు సామాన్యముగా ప్రాథమిక పాఠశాలలు మిడిల్ స్కూలు ఉన్నత పాఠశాలలలోని విద్యార్థులను...

ఇట్టి నిర్బంధమే ఇట్టి యాచారమును ఇంగ్లాండులో ఆపివేట్టగా నాయకునికి తెలియనా యని సర్ హెన్రీ లారెన్సు గారడిగిరి.

సాక్షి తనకు తెలియదనెను. సర్ హెన్రీ లారెన్సు గారు:—అయితే కేంద్రీకృత యూనివర్సిటీ లెట్సు బుక్కులను చూడండి. (నవ్వ.)

వ్యవసాయదారుల ఋణబాధలు

వ్యవసాయదారులకు గల ఋణబాధలనుగూర్చి నాయకుగారిట్లు చెప్పిరి:—మంచివేర్వరియగు రైతులనే పెద్ద య వ్యవసాయ దానిమీద పెట్టి పెరుగుచున్నట్లుయిన వానికి సహాయము చేయుట దెట్లుగా వానికంత అవ్వవచ్చునో విచారించి తక్కువ వడ్డీకేటామిద వానికి అప్పిచ్చి ఆయవ్యవస్థలను చూడవలెను. ఈ యిచ్చిన అప్పుకొంద సంవత్సరము కంటేయని బహు స్వల్పముగా చెక్కు సంవత్సరములలో అప్పవీరునట్లుగా రాబట్టు కొనచుండవలెను. స్పెషల్ లాండు మార్కెట్ బ్యాంకులనుండి గాని ప్రభుత్వమునుండిగాని దీని కి వలయు ధనము తానెచ్చును. ఆమెదినబడిన వ్యవసాయభివృద్ధిని జిల్లాలో ప్రకటించి ట్టుటకై సాంకేతికము దైర్ఘ్యము లోబడియున్నప్పటికిని జిల్లా కలెక్టరుకు లోబడియుండు దివ్యాటి దైర్ఘ్య లోక దుండవలెనని యు గ్రామాభివృద్ధి సరిగా జరుగుచున్నదో లేదో చూడటకు కలెక్టరుకు మేల్మొగగా అధికారముండవలెననియు చెప్పిరి.

కో-ఆపరేటివు రిజిస్ట్రార్లు

శివమొట్ట బొంబాయి రాజధాని సహకారసంఘముల రిజిస్ట్రార్లు జి. యస్. యస్. కాలెన్సుగారు పరిశీలించగిరి. వ్యవసాయపు కమీషను ధనమును సమకూర్చుట లెట్లును ప్రశ్నకు లాండుమార్కెట్ బ్యాంకులవారా చాలకాలము అరుపులు పెట్టులెనని నూచించిరి. అది కొంతవరకే సహకారపద్ధతియను అధ్యంతర మట్లుండగా నీపద్ధతి తెక్నానీ పద్ధతికంటె మిగుల శ్రేష్ఠమైనదనియు వీరి యభిప్రాయము.

ప్రభుత్వమువారు లాండు మార్కెట్ బ్యాంకులకు ధనముచేకూర్చుటయినగా దానుగా పండించు వ్యవసాయదారులను చేతిలోనుండి ధనమును తీసుకొనివచ్చి బీదవారల చేతులలో జూచివెట్టునని అధ్యక్షులవద్ద సాక్షి అంగీకరించెను. వ్యవసాయ దారునివద్ద ధనము చేర్చుటకు మరియొకమార్గ మేమనగా మంచి ధర ఇచ్చునరకు తమ ధాన్యమును వ్యవసాయదారుల కుమార్తెనే నిలువజేసుకొను నట్లుగా చేయుట ఇది వ్యవసాయమున కవసరమున ముఖ్యమున పద్ధతులలో నొకటి. రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు ద్వారా తెక్నానీపద్ధతి సర్వేక్షిద్దీయటం విశిష్టముకను. సహకారసంఘముల ద్వారానే తెక్నానీపద్ధతి అభివృద్ధి బొంబకలెనని ఇది అభిప్రాయము.

సర్ చునీలాలు మెహతాగారికి జవాబు చెప్పుచు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు తయారుజేసిన క్రొత్తవిల్లు పిక్చరుమై పెలపుడినముల సబుడిబిజుకు కౌసన నిబంధనకు గల తమ అధ్యంతరమును సాక్షి ఉపసహరించుకొనెను. పశుపానయందు గర్భాలానిర్మాణమును వ్యవసాయమునకు తరువాత చేయవలసిన ముఖ్యమైన వృత్తులని చెప్పిరి.

ప్రాధమిక గంగూలి గారికి జవాబు చెప్పుచు సాక్షి కానోర్టుముములను కలసునైతికి సాంఘిక లాభములు చేయున్నవని చెప్పెను.

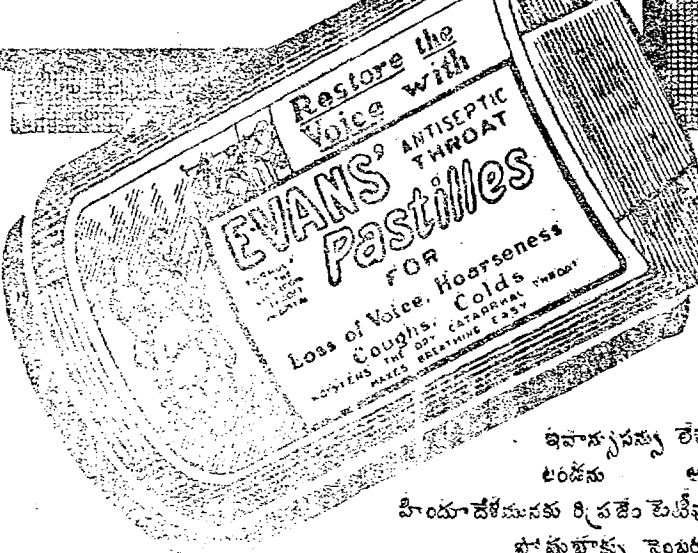
కానోర్టుగారికి కామన్సుగారు సాహుకారుల పుచ్చుకొనుటకు కొంత కారణము లేక కారణకే అప్పుడప్పుడు పిల్లికితనులు పీకించుకొనుచుండును. ఇట్టి

మీరు మీకుకలిగెడి జలుబుల విషయములో ఉన్నట్లు చేయకుండు!

తెక్కుము శరీరమునకు హానికరము. అందునలక వెంటనే దానిని వారించుకొనవలెను. కేనియెడల ఆపాయము సంభవించవచ్చును. ఇవాన్సు యాంటిసెప్టిక్ డ్రోప్స్ వానిని లెక్కుమును, గొంతు నొప్పిని రాకుండ రాహితులతో అన్నిటియనునది. (వలె వైద్యుడును (డాక్టరు) ఇవి బాగుగా పనిచేయునని చెప్పవలెను.

యాంటిసెప్టిక్ డ్రోప్స్ వానిని. బహుదనందు, కెమిస్టులవద్దను దొరకును.

ఇవాన్సునన్ను లెక్చర్ అందువెట్ లివిలెడ్. లండను అందు లెవర్ఫూత్. హిందూదేశమునకు రిచరెంట్ లెట్టెన్స్ యఫ్. డెల్లియు. చిన్ మేకా. సోమ్యూబాక్సు నెంబరు 318, బొంబాయి.

లోపములకు కావనము లేమిపని చేయవలెను. విద్యార్థులకియే యెక్కువగా నుండవలెను. రాజధానిలో చాలావొట్ల తప్పకుండ నూటికి 7 చొప్పున వడ్డీవచ్చునగదాయని చాలమంది సాహుకారులు సహకార పరపతిసంఘములలోనే తమ డబ్బునుంచుచున్నారు. అందువలన చాలాడబ్బు ఉడ్డములలోనికి వచ్చినది. కొన్నికొన్ని చోట్ల చాలకాలము నుండి ఉన్న బాకీలను సహకారసంఘములకు ట్రాన్స్ఫర్ చేయుటకలన సాహుకారులు తమ బాకీలను రాబట్టుకొని గలనుచున్నారు. కొన్నికొన్ని చోట్ల లాభకరములైనను పతనపాతకముల దుర్గళాలను సాధారణముగా లాభకరములు గావని కాలెన్సు గారు సర్ హెన్రీ లారెన్సుగారితో అంగీకరించిరి.

ఎక్సిక్యూటివు ఇంజనీరుల సాక్ష్యము

భూసా, అక్టోబరు 27:— నేటిసాయంత్రము వ్యవసాయపు కమీషనుయందు బొంబాయి స్పెషలు ఇన్స్పెక్టర్ ఇంజనీరు సి. సి. ఇంగ్లీసుగారును ఎక్సిక్యూటివు ఇంజనీరు ఆర్. సి. నూలుగారును జాయింటుగా సాక్ష్యమిచ్చిరి.

ఇంగ్లీసుగారు మొట్టమొదట అధ్యక్షునికి జవాబుగా నిట్లు చెప్పిరి:—ఇన్స్పెక్టర్ వ్యవసాయ కృషి కలిసి పనిచేయకపోవుట యేగాక ఒక దానికొకటి భిన్నముగాకూడ పనిచేయుచున్నది. కొని యిట్లు పనిచేయుట చేయవలెనని గాక ఎవరెంతవరకు పనిచేయవలెనో తెలియజేయుటవలెను. కాబట్టి రెండింటికూడ దీని కొని వచ్చు అధికారమేదోయొకటి లేకపోయినట్లుయిన నిరుపయోగక నిధింపవలసినదే. ఇది క్రమముగా లండనికి తెలియచున్నది. ఆమెరికాలో కొంతమందికలసి ఒకపద్ధతిగా పనిచేయుచున్నారు. ఇది యంత ప్రయోజనకారి కాకపోవచ్చును. మరియు ఏ కాధికారముతో ఒకరినర్పి ఆఫీసుకు అనుభవముగలవాడు తనక్రింద కొంతమంది ఇన్స్పెక్టర్ వారిని వ్యవసాయపువారిని ఉంచుకొని పనిచేసినట్లుయిన దానికంటెకూడ ఆ యమెరికాపద్ధతికే ఎక్కువ ఖర్చును.

కెందుకాఖలను ఒక్కమంత్రికింద నుంచినట్లుయిన దానుండదాయని సర్ చునీలాల్ మెహతాగారడిగిరి. నుంచిదే కాని ఒకటి ట్రాన్స్ఫర్లు కాఖలను నూయొట్టి రిజర్వ్ కాఖలను చేందుటచే నడియెట్లు సాధ్యమునో తెలియుట లేదని ఇంగ్లీసుగారు జవాబు చెప్పిరి.

సర్ చునీలాలు:— అది యెప్పుడో ప్రజాశాసనము కాకుండ నుండజాలదు.

(కావత్ గారు:—విముక్త, విముక్త.) పరిశోధనవిషయమున ఇంగ్లీసుగారు రాజధానిలోను సింధులోనుకూడ నెంబ్రల్ ఇన్స్పెక్టర్ రివ్యూయకటియండ

వలెనని చెప్పిరి. వీనితో సహజముగా పరిశోధనలు జరుగుచుండవలెను. వేరువేరు రాష్ట్రముల పనిని చూచుచు నుంచి నిపు ణుల సలహాదీనుకొనుటకు కేంద్ర అఖిలభారత సంఘముకటి యుండవలెను. వ్యవసాయపద్ధతులలో హిందూదేశమునందున్న ఆచారములనుగూర్చి హిందూదేశమునందు ప్రజల మనస్తత్వమును విడిచిపెట్టి వ్యవసాయమును కేవలము శాస్త్రముగా గణింపరాదనియు ఒక చోట అడ్డువచ్చిన ఆచారమే మరియొక చోట లాభకారిగావచ్చుననియు ఇంగ్లీసుగారు చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

ఉదరసంబంధమైన వ్యాధులు ఆకలి లేకపోవుట మూత్రసంబంధమైన వ్యాధులు మొదలగునాటికి ఆశ్చర్యకరమైన నివారిణి

కడచిన కొంతకాలమునుండి నేను మైసూరుపబడిన వ్యాధులచే పీడింపబడుచున్నాను. కాన నాకు తీవ్రమైన యర్ధరముగతోచెను. నేను అనేక పాశ్చాత్యవైద్యులవద్ద ఔషధ సేవచేసియు నిరుపయోగమాయెను. కృష్ణాపురవాసియను శ్రీ క్షుతిము చెన్నపురీ, మైలాపూరు సెన్ ఫోమునందు లెన్ కెరారియాబీధిలో ఆల్బర్ట్ లాజ్లి నందున్న శ్రీమాన్ పండితస్వామి శ్రీనివాసఆశ్రయంగారువారి కీర్తిప్రతిష్ఠలనుగురించి వినినందున దారిద్ర్యభుజియై నాకష్టములను విన్నవించుకొంటిని. వారు 8000 లు నా చికిత్సకయి యివ్వవలెనని తెలిపిరి. నాస్థితిగురు విషయముయి వానికి తెలిపి, వారిదయకు పాత్రుడనయి అనేకదినములు వారియింటివద్ద కాయించుంటిని. వావద్ద కొద్దిగా సామ్యు పుచ్చుకొనుటకంటె మిగిలినాముగానే నాకు చికిత్సచేసిరి. కాన వారు యినాముగా చికిత్స ప్రారంభించిన పక్షము దినములలో నా ఉదరసంబంధమైన వ్యాధులన్నియు పటాపంచలయిపోవుటయేగాక నాకు ఆకలి కూసుగాపెచ్చెను. నేను మూత్రవినిర్జన చేయునప్పుడు నాకుంటే మంటుకూడపోయెను. కాన నేనిప్పుడు ఘోరవ్యాధులన్నిటినుండి విముక్తుడనయిన నని పరిపశునో తెలుపుచున్నాను.

టి. ఎన్. నారాయణ అయ్యరు బి. ఏ. 31, ఫెరుకాల్ కోవిల్ బీధి, రాయపేట, మద్రాసు. 1-9-28.

సభకు బులుకు సాంబమూర్తి గారు, విక్టోరి ఐంకట
రత్నంగారు, కందుల వీరరాఘవస్వామిగారు పంపురు కాగిత
కు ప్రముఖులు విచ్చేసిరి. గంగరాజుగారు పర్ మాత్యుగాడిని
ఎన్నికలలో ఓడియింపు పుట్టి ప్రతిష్ఠ పూనినారు. నడుము
కట్టి పనిచేస్తూ యున్నారు. రెడ్డి సీయియో ప్రధానము పాగిమ్మ
యున్నారు.

ఓర్వకల్లు (కర్నూలుజిల్లా)
(ఒక విలేఖరి)

కాలమానము

ఎండలు తీక్షణముగా నున్నవి. పైగులు యెండుమన్నవి. వానలు లేవు. రైతులు దిగులు పడుచున్నారు. పశువులకు మేలింలేవు. జనులకు మలేశీ చూడ్యములు వచ్చుచున్నవి.

యెన్నికల ప్రచారము

మద్రాసు కాసు నిర్వాహకము మా కర్నూలు జిల్లాకు గాను స్వరాజ్యపక్షముగా, దేశభక్తులను, త్యాగశీలములను నగు జి. పారిషాద్స్వత్తురావుగారు నిలచినారు. వీరికి ప్రత్యేకముగా 1 కే. కరభారెడ్డి 2 బి కే. మరెడ్డి నిలచినారు. మా తాలూకా జోర్డు చెల్లెడింటును కొంతలపాడు రామకృష్ణారెడ్డి కర్నూలు, జాటూరు రామయ్య వీరిద్దరు కరభారెడ్డి కే. మరెడ్డిగార్ల తిరపున ప్రచారము చేయుచున్నారు. వీరు ఏమాత్రీని గురించి ప్రచారము చేయుచున్నారని యెన్నైన అడిగినయెడల పరితని అబాబులేదు. మాదిమిక్కిలి వీరిద్దరు బ్రాహ్మణమామగ ప్రాధాన్యముగా నున్నది. ఈ పల్లెటూళ్లలో నుండే పార్టీలు యిది వరకే ద్వేషపూరితముగా నుండినవి. తోడుగా యీ మహాన భావులు ఈ క్రొత్త ద్వేషాంకురములు నాలుచున్నారు. రైతు సోదరులు ఈకల్లల్లో నాటలకు ఏమి తెలియని వారలు లోబడి నట్లు తోచుచున్నది. మేడం వెంకయ్యరెడ్డిగారు, మ. చాడే శ్రీరంగరావు, నాగేశ్వరరావు, రామచంద్రరావుగార్లు జి. పారి షాద్స్వత్తురావుగారికిగాను వోల్టరును విచారించగా మన మ్మూరిగా సాయముచేయుటకు కాల్య కలునాల, వోర్వకల్లు గ్రామముల వోల్టరు వాగ్దానము చేసినారు.

అశ్విక (గంజాం జిల్లా)
(స్వకీయవిలేఖరి)

యూనియన్ బోర్డు ప్రెసిడెంటు

అక్టోబరు 21:—మా యూనియన్ బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారగు అబ్దుల్ లతీఫ్ సాహెబుగారు అధ్యక్షపద వికి పదవీనాటకముచేయు కడుచక్కగ, నేర్పుతో వారికార్యముల నెరవేర్చుచున్నారు. ఆంగ్లేయభాషాజ్ఞాన మంతగ లేమిచే నర్తకభాషామంజులరుచే, వీరధ్యక్షత కనర్పు లేమాయని ప్రజలు తేలికిచిరిగిన యట్టితేలకు నవకాళ మియ్యక ప్రజానందకముగ బాలించుచున్నారు. వీరు నిరాడంబరులు. నిగడ్యులు. అసహాయస్థులు దినుసులలో తన శక్తి వందన లేక పాటుపడిన భద్రుడు ప్రయులు. వీరసాధుల కష్టముల స్వయముగ నానిసి, స్యామైంతెలకు పురాణోగ్యభివృద్ధికి పాటుపడుటచే, మహమ్మదీయతనను, హిందూ మహమ్మదీయతల మధ్య పాత్రులైరి.

మోటారు బస్సులు

కల్లికోట వాస్తవ్యు లొకరు అశికనుండి కల్లికోటకు క్రొత్తగ మోటారుల నడపుట కారంభించిరి. ఈ ఖ్యముగ యీ కార్తిక మాసములో శ్రీజగన్నాథ డ్రియమునకు బోపు జేలకాలది యాత్రికులకు సమాయముగ నుండును.

కాలమానము

ధాన్యపురింజ మంచితప్తప్రిగనుండవలసి వీరు కావలసిన సమయములో వర్షము లెగజేసింది. రైతు సోదరులు నిరుత్సాహులై ఆకసమునక జూచుచున్నారు.

కీర్తిశేఖరైన చిటుమామిళ్ల రాధాబాయమ్మగారు గుంటూరు కమ్మరిదార్తి సహాయసంఘమునకు చాలకాలము అధ్యక్షులుగనుండి కీర్తిశేఖరై, శ్రీచిటుమామిళ్ల భానుప్రసాద్ నాయకుగారి ధర్మచక్రి రాధాబాయమ్మగారు గుంటూరు పురంబున 22-10-26 వ తేదీన పరమపథించిరి. బలియకేయుటకు చాల విచారపడుచున్నాము. శ్రీరాధాబాయమ్మగారు, వారితిల్లిగారగు కీర్తిశేఖరైన రాధామారులమ్మి దేవయ్యగారు గుంటూరు కమ్మరిదార్తి వసతికై నిర్మించిన దివ్యధన ధర్మమును స్థిరపఱచుచుండగా, 20 యెకరముల మెట్టభూమినికూడ ధర్మముచేసిరి. వారి అకాలమరణమునకు చింతిల్లుచు మాసానుభూతిని వారిపటుంబమునకు అందజేయుచున్నాము. వారి మాతృకు బాంధి గలుగుగాక.

గుంటూరు కమ్మరిదార్తి నభ

ఆంధ్ర దేశమున ఎన్నికల ప్రచారము

తూర్పుగోదావరిలో కాంగ్రెసుకు బలము

(స్వకీయవిలేఖరి)

అమలాపురం, అక్టోబరు 22:— ఈతాలూకాలో

కాంగ్రెసు యెన్నికలప్రచారము తీవ్రముగ జరుగుచున్నది. శ్రీయుతి నడింపల్లి ముప్పరాజు, మారిన నరసన్న, రావణం ఎల్లయ్య, శ్రీరామరాజు, కళా వెంకటరావుగారు ముఖ్యములగు గ్రామములందు ప్రచారము చేసిరి. వీరందఱును చాల మైట్లు శోజును నడవవలసి వచ్చెను. కాని యెంత కష్టమైనను సంతోషముతో పని చేసిరి. పరిస్థితులన్నిచోట్లను కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల కనుకూలముగ ప్రాత్యావామముగ నున్నవి. ఇవట ప్రముఖులగు వక్తరు చాల యాత్నావామతో బనిజేయుచు గ్రామములకు బోయి చాలవరకు కాంగ్రెసు యాద్యమునునకు సహాయము జేయుచున్నారు.

శ్రీయుతి న్యాయతి ముప్పరావుగారు మోవల్ల రామచంద్రరావుగారి పక్షమున సంచారము జేయుచున్నారు. శ్రీయుతి కరా సోమేశ్వరరావుగారు మోవల్ల వక్తలు మారియిర వక్తలు మిక్తులు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు గానివారికి సాయము జేయుటలేదనిరి. ఇవట ప్రచారము జేయుచున్న ముప్పరావు పంతులు, సర్ కూర్యారెడ్డిగారల ప్రయత్నములెన్నియున్నను కాంగ్రెసుకే అనుకూలముగ నుండుటలు గానియుచున్నది.

(తంజినార్)

విశాఖపట్టణము
(ఒక విలేఖరి)

కాలమానము

గతవారమునుండియును చలి మిక్కుటగుచున్నది. రాత్రిలుందు మంచు పొగవలె దట్టముగ పడుచున్నది. జిల్లాయంతిలను వాతావరణ మిట్లేయున్నదని వార్తలేజెందుచున్నవి.

ఎన్నికల ప్రచారము

మండలమునంతటను కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను శ్రీయుతి సి. వి. యస్. నరసింహారాజుగారు, పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారును ప్రచారము చేయుచున్నారు. జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శిగారగు తెన్నేటి విశ్వనాథంగారును జిల్లాయందు కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల బలపరుచుటకుగాను ప్రచారము చేయుచున్నారు. పోయినచోట్లల్ల కాంగ్రెసునకే ప్రజలు శోవాద మొసంగుచున్నారు. జస్టిసుపక్షమున నిలచిన కింగ్డంపూడి జమీందారుగారును తీవ్రముగ ప్రచారము చేయుచున్నారు.

అర్చనసీటు

నగరమునకు నిలచిన శ్రీయుతి వసంతరావు బుచ్చి నుండ రరావుగారు విరామము లేకుండ ప్రచారము నలుపుచున్నారు. ఇంతకుముందీనగరమున జస్టిసుపక్షము నామమాత్రానశిష్టముగ నుండెను కులకక్ష లేయియు తల చూపియుండలేదు. గాని నేడూ పక్షమున ప్రచారము చేయుచున్న కొందరు బ్రాహ్మణా బ్రాహ్మణ సహస్యలే లేవనెత్త జూచుచున్నారు. వోల్టర్లొకమాత్రమున మోసపోవక జస్టిసువారి యెత్తులలో యిదియొకటి అని తలచి ప్రజాభిమానియగు నుండరరావుగారిని యెన్నుకొందురుగాక.

శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారు

శ్రీ చక్రవర్తిగారు 26-వ తేదీని కలకత్తా నుండి యిటు కరుణించిరి. ప్రేక్షకాద్యకు పోయి శ్రీయుతి బుచ్చి నుండరరావు గారు మొదలగు కాంగ్రెసువారు వారి నెదుర్కొనిరి. చక్రవర్తి గారు అననరహిత కార్యము గలిగి గుంటూరునకు వాటి సాయం కాలము జడలిరి. ఆట్ట దేశభక్తుల సందర్శించి మరల యిటుకు రెండవతేదీని దయచేసెదరు.

సుందరి తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0—8—0

ఒక డబ్బీతైలము విదూషక రాచిన ముఖమున ఏర్పడు ముట్టి మలు మచ్చలు మానును. ముఖము కాంతిబారి, నున్నగా అద్దములై ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వము కలిగి నాజాకు లేదును. ఈతైలము మంచి నువాసన దలిగి మిగడవలె నుండును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు. బొంబాయి.

శ్రీ విజయనగర గానసభ
(స్వకీయవిలేఖరి)

దసరాసభలు.

శ్రీశ్రీ! అనందగజపతి మహారాజుగారు గతించినవిదవ గానసభలకు, పాటకచేరిలకు కరువాచ్చెను. విద్యులనగర మహా విరుదుజేందిన ఈనగరమునకు కొంతసతిభి తగ్గును. పవ్వు వెంకన్న, అయ్యప్పయ్యగారు బహుమభావులతోడ ఈయూర సంగీత మంతరించుటయేగాక దానినినగూడతగ్గును. కాని తేలు మహారాజావారు సంగీతకళను పాపింపుటకు సంగీతబ్రాహ్మణ నాట్యకాల యేర్పాటుచేయించి తాతలనాటికి ర్తిరి అంతరింప నుండ గాపాడిరి. వీటిని ప్రస్తుత మహారాజావారుగూడ ఆభిమానముతో పాపింపుచున్నారు. ప్రజాసామాన్యముతోయు సంతోషపగల్గుటకు గానసభలు, పాటకచేరిల ఏర్పాటుచేసినట్లు ఈమహారాజులు గనబడలేదు. ఈవిషయమున లోగడ 7, 8 ఏండ్లక్రిందట కాకినాడ గానసభలై ఈనగర గానసభలు జరుపుటకు శ్రీయుతులు కానుకొర్తి డిక్టేటరసింగరావు, నుండల రామచంద్రరావు పంతులుగార్లు ప్రయత్నించి రెండేండ్లు జయప్రదముగా సాగించి విరమించిరి. దానితాలూకు ఇంకా నిల్వపొయ్యి కొంతనుట్టుకుగలదు. కాని తిరిగి గానసభలను ఈ యూరపునరుద్ధరింపవలెననిపదాదినుండి ప్రయత్నముల జరుపగా గతకాలై నెలలలో ఈయూరి ప్రముఖులగూడి శ్రీ విజయనగర గానసభను స్థాపించిరి. ఈసంస్థ కాకినాడలో చలి జిత్తడరా కోజులలోనేగాక చెన్నపట్నం సంగీతసభలవలె సందర్శనము సాధుగునను పనిచేయును. పండుగదినములలోను, అవికాళము గలిగి విద్యాంసులు లభించినపుడు ఈసభవారు పాటకచేరిజూ చేయించుదురు.

ఈసభవారు 16 మొదలు 24 తేదీవరకు రామగోపాల హాలులో సంగీతకచేరిలను ఏర్పాటుచేయించిరి. గొప్పవిద్యాంసులకు రప్పించిరి. శ్రీయుతి టి. గోవిందస్వామిస్వామిగారి ఫీడేలు, నుండరరామయ్యగారి ఘటము, ద్వారం వెంకటస్వామి నామదేవి గారి ఫీడేలు, కె. వెంకట్రాజు (కాకినాడ) గారి మృత్యుంజయ అస్సురిముగా నున్నవి. అనాడు నాయుడుగారి వాద్యమునకు మేరలేదు. 11 గల వరకు ప్రేక్షకులు వారి గానధ్వనిగాక మా స్వామిండు మునుకూర్చుని యుండిరి. ఇంకను ధనంకు మార్తెలు గాత్రపాట మిన రాజేశ్వరీ సిద్ధులవీరి, గాత్రపాట, చిత్రూరు నుబ్రాహ్మయ్య, బలిశేషల్లి సీతారామయ్యగార్లు గాత్రం ప్రదర్శింపబడినారు. రామగోపాలహాలులో ప్రేక్షకులగు శ్రీపురుషులకు చక్కనియేర్పాటు జరుపబడినది. ఈ సందర్భమున ఈ గానసభాధ్యక్ష కార్యదర్శులు శ్రీయుతులు ద్వారం యేమారీ వెంకట్రామయ్య, తాతాపుమారుపాతంగార్లు వీరికి అన్నివిధముల సహాయము చేసినది. రామగింగం పంతులు, అనాసపురపు గోపాలరావు, కేవలూ ముప్పరావు పంతులు గార్లును అభినందింపవలసియున్నది శ్రీయుతి రామగింగం పంతులుగారు లేనియెడ ఈ సభలు ఇంత జయప్రదముగానుండుట బహుకష్టము. వారునిశ్చయముగా సంగీతప్రేక్షకులకుటలో నున్నప్పుడేదు. ఈ సంఘము స్థిరస్థాయిగానుండి ఆర్థిక దేశమునట్లె సగ్రగణ్యముగా నుండుటకు భగవంతు దసగ్రహింపగాక.

ఈ సందర్భమున నొకదంకలి గురువగూడెను. ఈ దసరా సభలు జరిపించుటకు విశేష సహాయమునరించిన దివాన్ బహదూర్ కొమ్మిరెడ్డి సూర్యపారాయుమూర్తి నాయుడుగారు ఎంతయు ప్రశంసనీయులు. వారు శ్రమమునక ఊరవచ్చి జిత్తోజన ప్రదర్శనము సందర్శించి తమ యాదర్శముతో, సహాయముతో నడుపబడుచున్న ఈమారినసభయొక్క కార్యమును దిలకించుట కేవలము వారికిగల సంగీతాభిమానమును తెలియజేయుచున్నది. వారుపర్యవేందించు ఈ సభయొక్క ఆర్థికదేశ ముత్తుగా నుండవలయు, తాము కాకినాడలో 24 ఏండ్లక్రిందట స్థాపించిన సభయొక్క క్రమాభివృద్ధి, కష్టముఖములు మొదలైతి తెలియజేసి పట్టుదలతో కార్యము నిర్వహింపవలసినదని ఈపుట జనులను, సంగీతాభిమానులను గోరిరి. సంగీతమునందు మొదట ప్రవర్తిగాంచిన మన ఆంధ్రదేశము, దక్షిణదేశము కన్న ఎంతయో వెనుకగా నున్నదనియు, ఆకళను ఉన్నతివలెనొకటి చెప్పుట ఆంధ్రుల కర్తవ్యమనియుగూడ నుడివిరి.

వేలకు మందు వెల సినా 1-కి రు. 0—4—0

ఈ నూనెను తలపరాచిన పేలు ఈడ్చి ఎరించును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకునాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు లెక బొంబాయి.

గంజాంజిల్లా పాత్రోమంత్రిగారి వోట్ల ప్రచారము

గంజాం జిల్లా, పల్నాటిమిడి తాలూకా నరసంధ్ర గ్రామ మునకు రావుసాహెబు పయిడినుంటుం శీతారామస్వామిగారు చేరుమేను, పల్నాటిమిడి మునిసిపాలిటీ కోకా అప్పారావు నాయుడుగారు స్పీడరు, బరంపురం. పాత్రో మంత్రిగారున్న 24 తేదిన వోట్ల ప్రచార విషయములో వచ్చిరి. ఈ దినవ సంభాషణ రయితులకున్న పాత్రో మంత్రిగారికి జరిగెను.

పాత్రో మంత్రిగారు పైగ్రామం నాయుడిని పిలిచి కనను గురించి వోట్లు కేసువాడుచేసి, వోట్లు యిప్పించవలెనని చెప్పుచున్న సందర్భములో అక్కడికివచ్చిన రయితులలో ఒకరు పాత్రో మంత్రిగారిని ప్రశ్నించిరి. మీరు మాకు యేమియును చెప్పరాదు, తిరిగి వోట్లు యిమ్ముకముని అంటాయన్నారా? శ్రీయుత విశ్వనాథ దాసుగారు మమ్ములగురించి కష్టపడి పనిచేయుచున్నారు. కాబట్టి వాకికిన్ని కాంగ్రెసువారికి తప్ప మీకు మేము యెంతమాత్రము వోట్లు యివ్వకుని చెప్పిరి. అందుపైని పాత్రుడుగారు దాసుగారి నిందించుచు ఆతగదా, కల్లికోట తాలూకాలలో రు 24000 లు రయితులవల్ల పనూలు చేసి, పదరు సొమ్మును దుర్వినియోగముచేసివారని చెప్పిరి. రిజిస్ట్రేషన్ క్రయచీట్ల ప్రాంతు ఫీజు యొక్కవ కావడమునకు, కోర్టు ఫీజు ప్రాంతు ద్యూటీ యొక్కవ కావడమునకు మీరే కారకులు, అను రయితుల ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పకుండా, గాంధీ గారు పంచములనుసోదరభావముతో చూడమనిచెప్పినారని దావారిని మీరు మీ పంక్తినిపెట్టుకొని భోజనముచేస్తారా? అని పాత్రోగారు ప్రశ్నించిరి. అందుపైని గాంధీ గారియందు, మీకుకూడ గౌరవమున్నదిగా మాబోటిమూర్ఖులు చేయకపోయినా తమరు పంక్తినిపెట్టుకొని భోజనము చేయుచున్నారా? అని రయితులు ప్రశ్నించగా, జవాబు చెప్పకుండా 1920 సం॥లో కాంగ్రెసువారు సభలలోనికి వెళ్లకూడదని బోధించి యిప్పుడు తత్వము, మార్చి సభలకు వెళ్లుట నీచపునని కాదా? అనిరి. ముయినాబీటీ వోట్లుతెచ్చుకొనితమరు సభలకు వెళ్లి ప్రజా ప్రతినిధులమని చెప్పుకొనుట న్యాయమా? మీరు ప్రజలకుచేసిన మేలును కలవివ్వగలరా? అని రైతులన పదరు ప్రశ్నలకు పాత్రో మంత్రిగారు అగ్రహారేపరపకులయి నాకు కోఆపరేటరు దొంగలు, దగులుబాజీలు, ద్రోహులని నిందించిరి. స్పీడర్లకు యిది సహజస్మృతియని రయితులు అనిరి. అందుకు పాత్రోగారు కోపముతో "అంబోకాలోరేడొంబోరొజ్జా" అని కలవిచ్చిరి. మేము వోట్లు యిస్తేకదా మీబోటి మహాత్ముల పెదరికమున్ను హోదాచలాయించడము అని రయితులు అనిరి.

ఆంధ్రుల భేదభావములు

నిజాంరాష్ట్రము

ఈ రాష్ట్రమునందు మీదుమిక్కిలి యాహైదరాబాదు నగరమునందు మిక్కిలి విచారకరముగ విషయము, ఆంధ్ర మాతృపుత్రులను విభజించియేల నానందభాగ్యంబులు బయలుపడెదరా? ఇయ్యది కొలదికాలముక్రిందలనే అనగా రెండుమాడు సంచత్వములనుండియే యంతురాగ్యమైనది. దీనికిగల కారణము వెన్నుపురి ఆంధ్రసభలలో వివిధ ప్రాంతములయందలి యాంధ్రుల స్వరించి అరువది నాలుగువలె యాంధ్రులు గల (మొత్తమున మూడవవంతు) యాహైదరాబాదు ఆంధ్రసోదరుల స్వరించకపోవుట యట. ఇందలిసత్వసత్వములు-ఆంధ్రసోదరులు తెలిసికొనజాలక పోయి. ఈభావముతో కోపాద్విపితులై శ్రీయుత చూడపాటి హనుమంతరావుగారు స్థానిక పత్రిక యుప తెనుగుపత్రికయందు విభులవ్యాసములను ప్రమరింపించియుండిరి. ఇందు మఖ్యాంశము అవటి నాయకులపై నేరాశోపణల గావించుటయును రెండు (బ్రిటిష్ ఆంగ్లయు నిజాం-ఆంధ్రులు అనేది భేదభావములు కర్ణాకర్ణిగ నూచింతుటయును అందుపై స్థానికపత్రికయొందు గీరి గిరి పత్రికాసంపాదకులు తమ సంపాదకీయవ్యాసమునందు బ్రిటిష్ ఆంగ్లయు చనుల యాచించవలసినవచ్చినపుడు మాత్రము స్వరించకరను భావమును వెల్లబుచ్చిరి. ఈ భావములే క్రమేణ మొలకరైత్తి దాని కనుగుణముగ నాయకులపర్యటనములతోను నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రసభలతోను పోషింపబడుచుండెను. ఇట్టి ప్రచారములవలన దేశక్షేమమున కాపగియును ప్రయోజనము లేదు. తదాది నిజాంయమునకుమొదలు పెద్దలవరకు నీద్యేషము సంతర్కర్షితముగ కేసికొని పీలసపట్లవల్ల (బ్రిటిష్ ప్రాంతముల నుండి ఇంటికి యుద్వోగగర్భముచేతనేమి, మరేకారణముచేతనేమి వచ్చియుండినవారి నవమానపరచవలయుననెడి పట్టుదల కలవారై యున్నారు. ఈసందర్భమున నిటీవల బాలసరస్వతీ నిలయము (హైదరాబాదు)నందు జరిగిన యదంతము చెలువుట సమంజసము. ఈనిలయమును స్థాపించిన దానిగ శ్రీయుత తణి కల్ల వీరభద్రుడు ఎం. ఎ. (ప్రాఫెసర్) నైజాంకాలేజిగా రధ్య ధ్యంబుగనుండిరి. ఇందుమూలమున ప్రాఫెసర్ గారికి వచ్చిన గౌరవమేమియునులేదు. కాని వీ రీనిలయాభివృద్ధికి పడినపాట్లును చెప్పించిన ధనమును, ప్రకంపార్తము. విఖ్యాతపండితులకుగవులను, మహాపురుషులను ఆహ్వానించి విద్యావిషయక ఉపన్యాసముల నిప్పించి యువకులలో నాంధ్రభాషప్రాముఖ్యము నుద్ఘోషన గలిగించుచుండిరి. బ్రి (శ్రీ) శీతావధాని చక్రపిత్త వేంకట కాశ్రిగారి నాహ్వానించినపుడు వీ రెంతయో ధనసహాయము చేసియుండిరి. శ్రీ పానుగంటి లక్ష్మీనృసింహారావు గారిని, శ్రీయుత దేశోద్ధారక కాశీనాథ నాగేశ్వరరావు పంతుల వారిని నిట్లనేకుల నాహ్వానించియుండిరి. ఇట్టి వింతెన్నియో సత్కార్యముల నాచరించి యుండిరి. ఇట్టి వారిని కేవలమహనాన పరచవలయుననెడి యుద్దేశ్యముకన్న వేరకారా మేమియును గాన్పించదు. అవసరమహాజనసభ యని కొందఱబాలర జతపరచి నియమములకు విరుద్ధముగ అధ్యక్షుల తొలగించితిమనిరి. వీరి తోపాటు మరికొందరిననెల ఒక్క శ్రీ గాడేపల్లి సూర్య ప్రకాశరావు పంతులువారిని తప్ప తక్కిన భాషాభిమానులగు బ్రిటిష్ ఆంధ్రులని పేరు విభజించి యుండినవారి నందరిని తొలగించితి.

ఇటులనే శ్రీ కృష్ణ దేవరా యాంధ్రభాషా నిలయపు రజనోద్ధేవముయొక్క కొన్ని భేదభావములు వచ్చియుండిన పుడు స్థానికపత్రిక యందు "గోలపండ"యందు దొక విలేఖనుని వ్యాసమును విమర్శించుచు "వీ రీప్రాంతములకు తీవ్రసారమైనవి పోయెడి వారో" యని కొంకిత యును లేక తమ సంపాదకీయ వ్యాసము నందు వ్రాసియుండిరి. ఇటీవల అనగా రెండువారములక్రిందల నీలగిరి పత్రికయందు దొక వ్యాసమున "బ్రిటిష్ ప్రాంతములనుండి క్రొత్తగా వచ్చిన స్వాసరాయణులగు కొంద యాంధ్రులు యని వ్రాసియుండిరి. గ్రంథవిస్తరభీతిచే నింకను నిచట పెంపొందుచున్న ద్యేషములను, ఇందులకు కారకులను వ్రాయవలయునన్నాను. దూరములగు ఆంధ్రసోదరుల చివటి నిజపరిస్థితుల నెఱుగుట కష్ట సాధ్యమేయైనను, ఇట్టి హేయభావముల నడుగంట చేయుటకు నోడ్చుడి చిరుతనాడే చుండుటకు బోయియో భావికాల దుర్దేశుల పత్రికాసంపాదకులగు ఆంధ్ర నాయకులు కారకులగు దురస్థులలో నవరథ మేమియును నుండజాలదు.

వినిపాటి వేంకటరమణయ్య, హైదరాబాదు.

గుంటూరుమండలజాతీయవిద్యాపరిషత్తు - తెనాలి

గుంటూరుజిల్లాలోని జాతీయపాఠశాలలలో జాతీయ విద్య నేకముఖముగా నడపుటకును, జాతీయవిద్యా స్వరూపమును నిర్ణయించి పాఠానుక్రమణికలను తయారుచేయుటకును, పతనీయ గ్రంథములను వ్రాయుటకును, జిల్లాలోని జాతీయపాఠశాలలను సుక్రముగ నడపించుటకును గుంటూరుమండల జాతీయవిద్యాపరిషత్తు స్థాపింపబడినదమీరు వినియుండును.

జాతీయవిద్యకు సంబంధించిన వివిధసమస్యలను చర్చిలపును "జాతీయవిద్య"యను గ్రంథముకట్టి యాపరిషత్తుచకటించి విద్యాధికులలో చాలమందికి విమర్శనార్థము పంపియుండెను. ఏ దునందలకధికముగా యాపుస్తకము లిదివరకు పంచిపెట్టబడి యున్నవి. ఇకముందు పాఠానుక్రమణికలను తయారుచేసి ముద్రించవలసియున్నది. ఈసంవత్సరము దీపావళినిధి వసూలుచేసి పరిషత్తుచేయ నుద్ద్యమించిన యీ పనికింద ఖర్చుపెట్టుటకు గుంటూరుమండల జాతీయవిద్యాపరిషత్తు తీర్మానము గావించి యున్నది.

మహాజనలందరును యీసత్కార్యమునకుదోడ్పడి, గుంటూరుమండల జాతీయవిద్యాపరిషత్తునకు దీపావళిదండ్రానిచ్చి, జాతీయవిద్యను పోషించెదరుగాక యని వేడుచున్నాము.

- కొండ వెంకటప్పయ్య
రామినేని అప్పయ్య
గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణ
బ్రహ్మానందం నరసింహం
వడ్డి వెంకటరంగయ్య
శేరి వెంకటాచలపతి
గజ్జపల్లి రామకృష్ణయ్య.
మల్లాది దేవేంద్రుడు.

కళావంతుల విద్యాసంఘము-గుంటూరు

ఆంధ్రదేశ కళావంతుల ప్రచారసంఘమువారు ఇటీవల విశాఖపట్టణము, విజయనగర పట్టణప్రచారమునకై వెడలినపుడు కళావంతుల వీధవిద్యార్థులకొరకై విద్యాసంఘమునకు ఈదిగువ శిక్షానబడిన ఉదారహృదయులు విద్యాసంఘాధ్యక్షులు మరా-శ్రీ గుడినేపనుబ్బయ్యగారిద్వారా విరాళముల వ్యాసముల జేసినందులకు మాకృతజ్ఞతాపూర్వకవందనములర్పించుచున్నాము.

విశాఖపట్టణము

శేతా హనుమంతరావుగారు రు. 2, జంపా నారాయణమ్మగారు రు 5, జంపా రాజవనమ్మగారు రు 2, మద్దుల నూరమ్మగారు రు 5, కొంగిపూడిచినబుల్లమ్మగారు రు 5, జమ్మల వెంకటరత్నమ్మగారు రు 5, కొంకపూడి పెద్దబుల్లమ్మ రు 5 చల్ల కొండ రంగారావుగారు రు 5, సీతాలక్ష్మీనరసమ్మగారు రు 5 ఈ పెదనూరమ్మగారు రు 2, చల్లకొండ సత్యయ్యగారు రు 2, పాడుగు నూర్యములమ్మగారు రు 2, జర్జాపు జగ్గమ్మగారు రు 10 జంపా జగదంబగారు రు 25, పుత్తల పెదమస్తానమ్మగారు రు 5, ఈ చినమస్తానమ్మగారు రు 5, జంపా నాగరత్నమ్మగారు రు 15.

విజయనగరము

వడ్డి వెంకటరత్నమ్మగారు రు 25, చింతకాయల వెంకటరత్నము అమ్మగారు 25, వడ్డి ముత్యములమ్మగారు రు 25, జర్జాపు అప్పలనరసమ్మగారు రు 25, సరిదే సూరేశ్వరయ్య అమ్మగారు రు 10, వడ్డిల సత్యమ్మగారు రు 10, యందమూరి నువ్వరమ్మగారు రు 5, వడ్డిల పరాంకుశంగారు రు 5, జంపా సత్యవతిగారు రు 25, వడ్డిల హేమావలమ్మగారు రు 20, కోటి పల్లి సూరమ్మగారు రు 10, కంటుభుక్త సూరమ్మగారు రు 10, వడ్డిల నరసయ్యగారి అప్పడులమ్మగారు రు 10, వడ్డిల నారాయణమ్మగారు రు 10, ఈ సూర్యనారాయణగారు రు 10 ఈ పోతయ్యగారి సూరమ్మగారు రు 25, సరిదే లక్ష్మీనరసయ్య అమ్మగారు రు 10, పాడుగు క్యామలాంబగారు రు 20, పాలూరు సత్యమ్మగారు రు 10, కంటుభుక్త అప్పల సత్యమ్మగారు రు 10, కొమరగిరి అద్వైతమ్మగారు రు 1, వడ్డిల చంద్రయ్యగారు రు 5, సీతా అప్పమ్మగారు రు 5, సీతా సీతయ్యమ్మగారు రు 1, బుగత రంగుగారు రు 1, వడ్డిగారు సూరమ్మగారు రు రు 25, చింతకాయల సూరమ్మగారు రు 5, వడ్డిల కొండమ్మగారు రు 25.

మద్దెల ముక్కంటి, కార్యదర్శి.

కానలికాలాకాబోర్డు ఉపాధ్యాయ

మహాసభ

(స్వకీయవిలేఖరీ)

విద్యా వస్తుప్రదర్శనము

అక్టోబరు 22:—ఈ అక్టోబరు నెలలో కానలికాలా మహాసభ కానలి తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యాయ మహాసభయే, వస్తు ప్రదర్శనమును అత్యంతోత్సాహముతో మిక్కిలి జయప్రథముగ జరుపబడెను. సుమారు రెండుకొలదిమందిని ఉపాధ్యాయులు సభ నలంకరించియుండిరి. జిల్లావిద్యాకాళాధికారులు, డిప్యూటీ సెక్రటరీ గ్రామ్య పనులు యిదిగో తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యాయులు సభలకు విచ్చేసియుండిరి. ఉపాధ్యాయులు మున్నగు వారికి బోర్డు ప్రామాణ్యములను భవనములనుండి భోజనాదివస్తువులను పీర్చుచువచ్చిరి. నంటకాలు, నీటికొళాయిలు మున్నగు వస్తువులన్నియు సేలాటి లోపములు లేకుండ అమర్చబడినవిగా పువ్వుల గుండ్ల పేరొందిన ఆంధ్ర ప్రముఖులు పలువురు సభకువిచ్చేసి ఉపాధ్యాయులకు హితబోధ గావించిరి. ప్రతిదినమున ఉపాధ్యాయుల ఆంధ్రభాషాజ్ఞానమును పరీక్షించుటకై ఉపాధ్యాయులందరు పరీక్షింపబడిరి. నూలుపడుకట్ట యందు పోటీపరీక్ష మున్నగువి జరిగెను. ఆదినమున మహాసభకు అగ్ర్యములగు విచ్చేసికట్టి చెన్నపురి అవరణి ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారును పూర్వము యిండియా యెడ్యుకేషన్ సర్వీసు లోనుండి పింఛన్ పుచ్చుకొనుచున్నట్టియూ, సి. టి. పాథశాలధిమొదలియార్ గారు తమపాత్ర వాగ్దాతీతో గంభీరమున నుపన్యాస మిచ్చి సభ్యుల కృతజ్ఞతను పాత్రులైరి. రెండవదినమున నుపన్యసించిన శ్రీయుత చిట్టమూరు రామయ్యపంతులుగారు, శ్రీ ఆచంట రుక్మిణమ్మగారును, శ్రీ పానకాకనకమ్మగారును తమ వాగ్దాత్యుచిత సభ్యులెల్ల నానందాభియందు నోలలాడించిరి. ఈదినమున సభలకు శ్రీమతి ఆచంట రుక్మిణమ్మగారు అగ్ర్యములగు నుండి మిక్కిలి నిపుణతలతో కార్యమును నిర్వహించిరి. వై రెండుదినములకన్నను కడపటిదినమున మూడవవాడు జరిగినసభలు ఇంకను జయప్రథముగ నెరవేరినది. సేటిసభలకు ఉదయమున శ్రీయుత ఆనందరత్న సుబ్బకృష్ణరావు పంతులు యం. యల్. సి. గారు అగ్ర్యములనుసాగించిరి. వారు ప్రారంభోపన్యాసమున ప్రారంభవిద్యావ్యాప్తక విషయమున ఉపాధ్యాయుల ధర్మములను ప్రజల ధర్మములను, తాలూకాబోర్డు వారి ధర్మములను వివరించి చెప్పి, యాజిల్లాలో నిదినర కెన్నడు నింత జయప్రథముగ సేయుపాధ్యాయసభయు జరిగి యుండితే దనియు, ఇట్లు క్లాసునీయునుగ నెరవేరిన యీ కానలి తాలూకాబోర్డువారి ప్రారంభవిద్యావ్యాప్తకవిషయమున ముందంజ వైచి సర్వంధ్రప్రారంభవిద్యను తమ తాలూకాబోర్డులో పీల్చెనట్లునులలోనైనను ఆచరణయందు పెట్టనలెననియు, ప్రోత్సాహముపొందిరి. విమ్మల బండరు జాతీయకళాకళాధ్యక్షులగు శ్రీయుత చిట్టరెడ్డి శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు, పిల్లలకు కథలుచెప్ప పద్ధతినగుటచే ఉపన్యసించిరి. తర్వాత స్కూలు మేష్టరుగ జానకరాజుగారు స్కూలు ధర్మమునుగూర్చి ప్రసంగించిరి. అంతట సుప్రసిద్ధకవులు, వక్తరులు, పితామహులైన వుల్లూసు అగు ఉమర్ అలీషా కవిగారు ఆంధ్రవాఙ్మయమును గూర్చి ఉత్తేజకరమును, భావగంభీరకరమునగు ఉపన్యాసమునిచ్చి తమ పాండిత్యముచే సభ్యులెల్లరకు విస్మయము కలిగించిరి. అంతటితో ఉదయమున సభ నిలుపబడెను. మధ్యాహ్నమున జిల్లా యెడ్యుకేషన్ ఆఫీసుగారుగ జనాభా గలం దర్శిని సాహెబ్ బహదూర్ వారి యాజమాన్యమున సభ జరిగెను. రాత్రిముగ్గు ఆర్థికవిలువనుగూర్చిన చక్క కొంతసేపు జరిగెను. చర్చలో పాల్గొనుటకు అవకాశ మియ్యబడిన ఉపాధ్యాయులలో కెల్లరు మిక్కిలి సేద్యతో రాత్రిముగ్గు ఆర్థికప్రామాణ్యమును ప్రోత్సహింపరి. ప్రతికూలముగ నిరువురుమాత్రమే ప్రసంగించిరి. విమ్మల కోపూరు హిందూపాఠశాలలోని బాలురపురు సేతావధానమున తమసామర్థ్యమును ప్రదర్శించి మెప్పువడసిరి. బంసరు ఆంధ్రజాతీయకళాశాలలో చిల్లరేఖనాభ్యాసముగూర్చి ఆంగ్లమున నొక వ్యాసమును చదివిరి. దానిని శ్రీయుత చిట్టరెడ్డి శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు ఆంధ్రమున సభ్యులకు తెలియజేసిరి. విమ్మల శ్రీయుత ఆచి పూడి సోమనాథరావు పంతులుగారు ఉపాధ్యాయుల ధర్మములనుగూర్చి తమ సమాజగంభీరకరముతో నుపన్యసించిరి. శ్రీయుత ఆచంట లక్ష్మీరతిగారు ఆంగ్లవ్యాప్తయమునుగూర్చి మాజీకలాంతర ప్రదర్శనము లిచ్చి సభ్యులకు చక్కని హితబోధ గావించిరి. అంతట గడచిన మాడుదినములలో జరిగిన పరీక్షల పోటీలు మున్నగువానియందును, వస్తుప్రదర్శనకాలకు వస్తువులు తయారుచేసినవారికి సభాధ్యక్షులగు జనాభా గలం దర్శిని సాహెబ్ బహదూర్ గారు బహుమతులను పంచికట్టిరి. ప్రాధికారంలోని చిత్రకలములు దేశీయములు ఇన్డోనెట్రములు అగ్లొబులు మున్నగువన్నియు ఉపాధ్యాయులచేత తయారు

చేయబడినవి మిక్కిలి సేద్యతో చిత్రపటమి ప్రేక్షకులెల్లరకు ఇంతటి సేద్యగల ఉపాధ్యాయులు అన్నారను సంగతినీ మనస్సులకు స్ఫురింపజేసినది. ఈసభకు జరిగిన యేర్పాట్లన్నియు దూరదృష్టితోడను సామర్థ్యముతోడను, పట్టుదలతోడను చక్కని నిర్వహించిన కానలి తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు శ్రీయుత రావుసాహెబు కన్నెలకంటి కృష్ణస్వామిరావు పంతులుగారిని అభినందింపని సభ్యులే లేరు. అనేకమాసముల నుండియు వారీసభలవ్యయమునకుగ ద్రవ్యమును సేకరించుటయందేని వస్తుప్రదర్శనమునకు పరికరములు తయారుచేయుటయందేని మున్నగువిధముల జాతీయసర్వముల నరు ఉపన్యాసములను వివిధపట్టణములనుండి రప్పించుటయందేని జాతీయప్రబోధమును సేవనపద్ధతుల ప్రకారము ఉపాధ్యాయులకు తెలియుటలు అవకాశముపొందెను ప్రణాళికను తయారుచేయుటయందేని శ్రీ కృష్ణస్వామిరావు పంతులుగారు అత్యుత్సాహమున గనబడిచి కృషిసాధించుటకు వారిపరిశ్రమ సార్థకమై మహాసభ నిర్వహ్యముగ నెరవేరినందున పంతులుగారును వారికితోడ్పడిన తాలూకాబోర్డు సభ్యులును, ఉపాధ్యాయులును మిక్కిలి సంతోషము జెందిరి. కడపటిదినమున రాత్రి నెల్లూరు ఉపాధ్యాయసమితి వారు వరకుల్ల-నాటకమును బోర్డు పాఠశాల భవనమునందే ప్రదర్శించిరి. ఇంతటి క్లాసుప్రాతిముగ నాటకమును వ్రాసిన గంభీరమైన, ప్రదర్శించిన సభవారిని సభ్యులెల్లరు మెచ్చుకొనిరి. కానలికాలామున నిట్టిసభ లింతవరకు జరిగియుండనందున యీసభల సమాజేకపరచిన తాలూకాబోర్డువారి సంతోయు పాదలు మిక్కిలి క్లాభించిరి.

హిందూభిన్నురెన్సు (18-10-26)

జాంబాయి జీవభూమికంపెసి లిమిటెడ్; స్థాపితము 1908.
అన్నివిధము లైనటువంటి జీవభూమికంపెసిలను ఇచ్చి మొదటితరగతి ఇండియాకంపెసి.
ప్రత్యేక లక్షణములు
(1) తక్కువ ధరము, (2) ఎక్కువ లాభము, (3) ఆటోమేటిక్ నాన్ ఫ్రీజర్, (4) ధారాశక్తి మైన మౌతులు, (5) దురుగల నిర్మాణము, (6) తనదని నిరూపించిన తక్షణమే సామ్యము చెల్లించెదరు.
వివరమును నీచిగునవారికి వ్రాసిన బడయగలక.
K. PADMANABHAPAI, B. A.,
Secretary Madras Branch
Post Box No. 337 Mount Road Madras.

లలితాశ్రమ గ్రంథావళి

ఋగ్వేద సంధ్యావందన భావ్యము. ఇందు సంధ్యా విచార తత్త్వం శబ్దవిచారణయు ఆచమన ఫలములును, కేశవాది నామార్థ ప్రాణాయామ, వ్యాఘ్రాతి గాయత్ర్యర్థములు మొదలగువి సకారణ విధానములతో 25 విషయములున్నవి సూతనము. ప్రతివారియింటను బ్రాహ్మణ్య సంపాదకముగాన నుండవలసి 100. తే యచ్చాత్రించబడినవి. మంచి సమయము. త్వరపడుడు. అన్నిటలకు మేలైన గ్రంథము రు. 1-8-0
బాలాసహస్రనామస్తోత్రము. ఇందు బాలచిక్తిత్వ స్వరాజకవచములునామానములుగూడ గలవు. 0-4-0
ఋగ్వేదాపరప్రకాశిక 1-8-0
హిందోపదేశములు. పీఠికయందు వేదాంతార్థము విరచింపబడియున్నది. 0-4-0
ఒకరకములోగాని భిన్నరకములగాని మాడు పుస్తకములు తీసిక తపాలాఖర్చు భరించెదము. లేనినో కొనువారిదే.
వెంపటి- కుటుంబయ్యశాస్త్రి,
69, సోలయప్ప మొదటిపేరి, మైసూరూరు, మద్రాసు.

హిందూమహాయుగము

గ్రంథకర్త:
శ్రీ శ్రీ కొమటాజు వేంకటలక్ష్మణరావు ఎం.ఎ. గారు
ఈ విఖ్యాత గ్రంథరాజ మిప్పుడు తిరిగి 6 వ కూర్పు అచ్చుబడినది. మార్కెట్లో చరిత్రాభిమానియైన ప్రయోగింపఁడును దీనిని చదివితీరవలయును. ఆంధ్రమున దీని మించిన చరిత్రగ్రంథ మింకొకటిలేదు. ఇది పకనీయగ్రంథము నుపయోగింపఁబడుచున్నది. ఇందు దేశపటములు, మహాపురుష చిత్రములు కలవు. ధర్మ కాగితపులైందు రు. 1-4-0, అట్టలైదు. 1-8-0, క్యాబిన్లోలైదు 1-8-0. ఎక్కువ పుస్తకము లోని సో కొనువారికి కమిషనివ్వఁబడును.
కొనువారు, విరభద్రేశ్వరరావు, బి. ఏ. యల్. టి. మేనేజరు, లక్ష్మణరావుగ్రంథమాల, గవర్నరుపేట-బెజవాడ

శ్రీ ప్రొద్దుటూరు శరన్నవరాత్రవస్తుప్రదర్శనము

(1) చెన్నపురి కార్పొరేషన్ ప్రెసిడెంటుగారు శ్రీ యుత సామి వెంకటాచలం శ్రేష్ఠి, యం. ఎల్. సి. గారి యగ్ర్యత క్రింద 28-10-26 తేది ప్రొద్దుటూరులో శరన్నవరాత్ర జాతీయవస్తుప్రదర్శనము జయప్రథముగా జరిగినది. శ్రీ లక్ష్మీ పురులకు వైశ్యపుంగవు తెల్లరును శ్రద్ధాసహించి వస్తుప్రదర్శన విషయమై యెక్కువగ దోడ్పడిరి విశాల కంఠయు సంతసించుచున్నాము. పురమంతయు నలంకరింపబడెను. అగ్రానాథి పతిగారు శ్రీయుత వెంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారిని మంగళవాద్యములతో ప్రదర్శనకాలకు బిలువకొనివచ్చిరి. 2 గంటలకు సభ ప్రారంభింపబడెను. భారతమాత్యుధాకీర్తనము జరిగినవిమ్మల కళాపధానిసంచానన, కవీనిహ, జి. వెంకట శేషశాస్త్రిగారిచే రచియింపబడిన స్వాగతపద్యములు చదువబడెను.
(2) ఆనల కార్యనిర్వాహకసంఘ కార్యదర్శిగారు శ్రీ యుత కొప్పరపు సుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారు స్వాగతోపన్యాసమును జదివి సభ్యులెల్లరికి స్వాగతమొసగిరి.
విమ్మల సభాధ్యక్షులగు శ్రీయుత సామి వెంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారు మృదుమధురవదనూయియ్యమున నాక్యములతో సకలజనులకు హృదయాహ్లాదకరముగ నుండనట్లు గంభీరోపన్యాసము గావించిరి. ప్రొద్దుటూరులో కొంతకాలముగా తీవ్రరూపమున దాల్చియున్న హిందూమహమ్మదీయసమస్యను గుఱించి విభులముగా చర్చించి ఉభయపక్ష నాయకులు క్రద్ధహింపించినచేతి త్యగలో దను భేదాభిప్రాయములను విడవాడి సమరసభావమునకు రావలయునని నొక్కిచెప్పిరి. పశువులకు మేత తక్కువై నందున పశువులు చెడిపోవుచున్నవనియు, వ్యవసాయమునకు మనదేశమున జాలినన్ని పశువులు లేవనియు జెప్పి ప్రభుత్వము వారు శ్రద్ధతో ఈవిషయమును గమనింతురని కోరిరి. విదవ వస్తుప్రదర్శనము జరుపబడెను.
* * *
అభినందనము
మ. మదరాస్ పట్టణమందు రేవుగల సంవత్సరండు విద్యాధికుం డది గా కాపురపాలనంపుమున కగ్ర్యముండు నన్నింటి నభ్యుదయంబందినవెంకటాచలం శ్రేష్ఠి శ్రీమండువారిగారి కి ముద్దమొప్పక దయచేసి మాపురము ప్రాప్త్యుండు సామాన్యమే.
కా. నూలుకొ వల్లముగూడఁ జేతిపనులందుకొ, వైరుపండితు ధాన్యా లీరీతిని చిత్రవస్తువులచందం బిట్టి దీప్తోబులుకొ మేరొ శావులు కోడెలుకొ బకుపు లీమిట్టికొ విరాజిలున కొలొకొ దెల్పెడు నీచదర్శనము మూకుల్లాసముకొ గూర్చితన్.
సీ. వ్యవసాయములు తొంటింకలెగాక పలుపాకలడరఁ గంగాదుగాక జెడుమనుండె.
వ్యాపారములు తొంటిరూపములను వాసి,
తలకొందులై నవ్వములకు దిగియె
తనపరిశ్రమములు దరిక జేర్చి సేయుత

ఆంధ్రనాటకలోకము

శ్రీ శతావధాని కాళీ

ప్రజాపాద్యులవారి సంభాషణలు

భ్రమ సాధ్యమనిచారము

ప్ర:—భ్రమ ప్రత్యక్షమగుట యనవలయునా?

ఉ:—ప్రత్యక్షముచే, సిద్ధమగుటయని.

ప్ర:—ఇట్లుకానిదెపుడు?

ఉ:—ప్రత్యక్షభిన్నములగు అనుమతి కల్పించుచే సిద్ధమగునపుడు.

ప్ర:—కల్పముచే భ్రమ గ్రహింపబడుటెప్పుడు?

ఉ:—కల్పముచే, భ్రమకల్పము ఒక దానియందు గ్రహింపబడునపుడు.

ప్ర:—ఉదాహరణ?

ఉ:—ఒక్కొక్కప్పుడు, వేదాంతముచే ప్రపంచము వందపల్లె.

ప్ర:—అది, యనుభవమునకు తుల్యమగునా?

ఉ:—అనుభవమునకు విచిత్రమగు తుల్యమేయగును.

ప్ర:—మరి యావిభేదములేక?

ఉ:—విభేదము లాయావిధానములందుండునట్టివి.

ప్ర:—అనుమానముచే భ్రమయెట్లు సిద్ధమగును?

ఉ:—అనుమానముచే, తిదస్యములును సిద్ధమగునట్లే.

ప్ర:—అనుమతిసాధకముగు సాహచర్యము ప్రత్యక్షమిద్ద మేగదానయిననా ఉద్దేశము? (సాహచర్యమగు సాహచర్యమునకు సాధ్యమునకు గల నియతసంబంధము, ఉదా:-పాగకు, నిప్పువలె)

ఉ:—సాహచర్యము ప్రత్యక్షమిద్దమైనను; అనుమానము మాత్రము “సాహచర్యమిద్దమే” యగుటచే ప్రత్యక్షమిద్దము కాజాలదని నా ఉద్దేశము.

ప్ర:—కాన, ప్రత్యక్షమునకు అనుమతితోగల సంబంధము నేమందును?

ఉ:—సాహచర్యమందును.

ప్ర:—భ్రమ, ప్రత్యక్షమిద్దమగుట యేపాత్రలందు?

ఉ:—నటప్రత్యక్షమును సాధించు సభ్యపాత్రలందు.

ప్ర:—నటపాత్రలందుకాదా?

ఉ:—కాదు, గనుకనే ముందు కాజాలదనినది.

ప్ర:—నటనియందు భ్రమ మరి యేవృత్తిచే సంభవించునది?

ఉ:—మానసికవృత్తిచే.

ప్ర:—అది యెక్కెడము?

ఉ:—స్వయంకృతము.

ప్ర:—స్వాయముచే నాటకమున భ్రమ యెట్టిపాత్రలందు ప్రత్యక్షమిద్దము కావలెను?

ఉ:—భ్రమపాత్రలు కాదని సభ్యపాత్రలందు.

ప్ర:—తద్వివరీతమునపుడు యేమి సంభవించును?

ఉ:—తద్వివరీతమేయగు అపాత్రలయే సంభవించును.

ప్ర:—నటనియందు కలుగుననుభ్రమ యెట్లుగా సంభవించును?

ఉ:—మానసికముగ సంభవించును.

ప్ర:—కాన భ్రమకాదనియే యర్థము?

ఉ:—సభ్యనియందు గల భ్రమయర్థమున, భ్రమకాదనియర్థము.

ప్ర:—నిజముగ నటు కల్పితముగు భ్రమకు సభ్యులు భ్రాంతులయగునట్లు, విరనిభావించుటయు భ్రమయేనా?

ఉ:—అదియెట్లు?

ప్ర:—ఏల కాదుదా?

ఉ:—భ్రమకు లోనగునప్పుడు, భ్రమకు లోనయిన గ్రహించుటయు, భ్రమ కావలసియుండుటచేత.

ప్ర:—నిజముగ భ్రమకు లోనగునపుడును నిజముగ నైరనిజమగుటయు గల భేదమేమి?

ఉ:—నిజముగ అగుటయు; నిజముగ అయిననుకొనుటయు భేదము.

ప్ర:—మొదటిది ప్రమయేయనచో, రెండవదిమాత్రమేమగును?

ఉ:—భ్రమయగును.

ప్ర:—ఏల?

ఉ:—ప్రమకును భ్రమకును గల సంబంధమును బట్టియే.

(వి లే ఖ రి)

గంధర్వమహల్

విజయనగరం

3105

1. వృత్తాంతము రక్షణము కోరికను గ్రహించుటకు గాక కాల నష్టమునకును.

2. సంగీత-వాద్యాభివృద్ధి వృత్తసాటికాని విధానము నుత్తేజక పటమగును-వీరివృత్తాంతమున జీవించు వాని నీ నాగవాస యతు కాలింగ దేవదాసీబాతుల నిమ్మలము తొలగించుటకును, ప్రాధపద్ధతులతో వారంభింపబడినది. సంస్కార పరులు, విద్యాపరాయణులు, బాతీయవాదులు, కళా ప్రదర్శకులు మాడ ఆదరింపదగినది-గంధర్వప్రతిక.

3. దేశాభ్యుదయమునకు పట్టుగొమ్మ యనవలసిన పక్షముందర మొకటి నెలకొల్పబడినది. ఇందు దిన పత్రికలు, వారి పక్ష పత్రికలు పాఠకుల యుపయోగార్థము ప్రదర్శింపబడుననుకర. పరిశోధకుల కొరకు ఉద్బోధములును, జనసామాన్యము కొరకు ఆధునిక గ్రంథములును, సంపాదించబడి ఉపయోగములొనర్చి దేవబతును. జనసామాన్యము కొరకు గ్రంథావళి సంచార గ్రంథాలయ పద్ధతిలో నడుపబడును. దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు కూడ ఉపయోగించుకొనవలసిగట్లు ఏర్పాటు గలవు.

పై కార్యము కొనసాగించుట ఎల్లరు తోడ్పడవలసియు,

1. సరిజే నూర్చుకాంతము. 2. సరిజే లక్ష్మీనరసయ్య, 3. మద్దిల అప్పలరాజులు. 4. మద్దిల సన్యాసులు. 5. మద్దిల వైదిరాజులు. 6. కొలపాలెపు అప్పల నరసయ్య. 7. సాలూర నూరయ్య. 8. జర్జాపు సన్యాసయ్య. 9. చింతామణి మాణిక్యం, 10. మద్దిల చంద్రమాణిక్యం. 11. మాస్కాపు నూరయ్య. 12. మద్దిలగారి అప్పారావు.

ఆంధ్ర భాషానుశాసనము

ఇది రాజమండ్రి కాలేజీ పండితులగు బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది నూర్చునారాయణశాస్త్రిగారు రచించినది. దీనికి ఆంధ్ర భాషావిద్యాలయోపాధ్యక్షులైన మ-రా-శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి యమ. ఏ. గారు ప్రశంసనీతిక ప్రాసీ యున్నారు.

ఇందు ప్రాచీనాచార్యా చీన సాంప్రదాయములు రెండును చక్కగా వివరింపబడినవి. సుమారు 160 మంది పూర్వకవుల ప్రయోగము లందాహరింపబడినవి. తెలి విక్రీలి సులభము. విద్యార్థులు, పండితులు భాషాభివృద్ధిగూడ జరుగవలసినది. ఇట్టి వ్యాకరణ మంతకుమున్ను తెలుగులో లేదు. రెండుభాగములు 14 ప్రకరణములు.

రెండు సంపుటములు పాస్తేజాక రు 1-4-0
రెండు కలసిన రెండు 1-8-0
ఆంధ్రదేశరూపకము, నాటకాదల లక్షణము 0-8-0

కావలసినవా రిట్లు వ్రాయవలెను.
తాడూరి సత్యనారాయణమూర్తిగారు,
ఇన్నీనుపేట, రాజమండ్రి.

సగము ! గ్యారంటీ !! మాలికాపై దృఢము !!!

నారాయణి

ఇది శుక్లనవమ, స్త్రీల తెల్లగును,ముకుళాల, శగవ వాయలు హరియను. వారంజాలకు సరిపడుపాకెట్టు 1-8-0 మానారసింహ శేషయ్య ఆ వైద్యుడు లన్నిటిని నిర్మూలము చేయగలడు. ఈ 10 పేజీలు 1-0-0.

శ్రీరామకృష్ణాయుర్వేద బోధధారయము,
రాజమండ్రి.

పల్లెటూరు గంధమండలి

రాజమండ్రి

సంవత్సర వందా 1-0-0 మాత్రము. సంగీత 6 పుస్తకములు ప్రతి రెండునెలలకు ఒక గ్రంథము వెలువడును. ప్రజా సామాన్యమున మత, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థికాభ్యాసకాది భావప్రచారమే దీని యాశయము.

ఇంతవరకు వెలువడినవి.

1. గాంధీమహాత్ముని నీతిమంజరి.
2. రాజనీతిసారము.
3. ప్రాచీనభారత గ్రామపరిపాలన.
4. రామతీర్థస్వామి జీవితము-బ్రహ్మజ్ఞానోద్బోధనలు.
చిరునామా:-నర్సపాదండు,
ముదిగంటి జగ్గన్నశాస్త్రి, బి. యె. రాజమండ్రి.

చెన్నపురి బజారుకరలు

1. సంగీత-వాద్యాభివృద్ధి వృత్తసాటికాని విధానము నుత్తేజక పటమగును-వీరివృత్తాంతమున జీవించు వాని నీ నాగవాస యతు కాలింగ దేవదాసీబాతుల నిమ్మలము తొలగించుటకును, ప్రాధపద్ధతులతో వారంభింపబడినది. సంస్కార పరులు, విద్యాపరాయణులు, బాతీయవాదులు, కళా ప్రదర్శకులు మాడ ఆదరింపదగినది-గంధర్వప్రతిక.

2. సంగీత-వాద్యాభివృద్ధి వృత్తసాటికాని విధానము నుత్తేజక పటమగును-వీరివృత్తాంతమున జీవించు వాని నీ నాగవాస యతు కాలింగ దేవదాసీబాతుల నిమ్మలము తొలగించుటకును, ప్రాధపద్ధతులతో వారంభింపబడినది. సంస్కార పరులు, విద్యాపరాయణులు, బాతీయవాదులు, కళా ప్రదర్శకులు మాడ ఆదరింపదగినది-గంధర్వప్రతిక.

చియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తెనాలిని	,,	48 గలది రు 12 8 0	18 0 0
నల్లారిని	,,	డిటా	14 0 0 15 0 0
డిల్లి	,,	డిటా	15 0 0 16 0 0
రాసులు	ర. 164 బస్తా 1-3	,,	9 10 0 10 0 0
నవ్వులు	,,	,,	22 0 0 25 0 0

3. ధాన్యము పవ్వులు			
కయలు బస్తా 1-3 ర 208	,,	15 0 0	16 8 0
వనగలు	,,	డిటా	14 0 0 15 0 0
వెనలు	,,	డిటా	18 8 0 14 0 0
మినుములు	,,	డిటా	16 8 0 15 0 0
ఉలము	,,	ర 135	9 0 0 9 12 0

3. నూనెపస్త్రువులు.			
నవ్వులనూనె బా 1-3	,,	158 0 0	158 0 0
నెయ్యి మ 1-3	,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురం నెయ్యి నెనగవచ్చు బా 1-3	,,	50 0 0	52 0 0
ఇతర ప్రదేశము	,,	48 0 0	49 0 0
తేలు నెనగనూనెగానగ బా 1-3 రు 112 మనగానూనె 110 0 0			
ఆముదము బా 1-3	,,	85 0 0	86 0 0

4. చిల్లరపస్త్రువులు.			
చామచుకుపు బా 1-3	,,	72 0 0	78 0 0
హరికపుపు	,,	25 0 0	28 0 0
విరవకాయలు(గుంటూరు) బా 1-3	140 0 0	154 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమయి ముఖగు 1-3	రు 40,45		
కాళవా నీలిపాయకట్టు	,,	50,55	
తెల్లము బా 1-3	రు 40 0 0	60 0 0	
చింతవండు బా 1-3	,,	81 8 0	55 0 0

5. ఇనుము.			
వట్టారకం బా 1-3	,,	82 0 0	88 0 0
చవరం	,,	81 0 0	83 0 0
రవుండు	,,	81 0 0	82 0 0

6. నూలు.			
పుల్లూరు యేనుగ నం 8 1/2 పేట్ట 1-3	,,	5 4 0	
నూళ్ యేనుగ నం 20	,,	6 12 0	
నం 20 తెల్ల సింహం యా రు	,,	7 6 0	
నం 22	,,	7 14 0	
నం 12 1/2 పాండిచేరి	,,	5 15 0	
నం 14 1/2	,,	6 6 0	
నం 12 1/2 న్యూకాలక్	,,	5 10 0	
నం 14 1/2 న్యూకాలక్	,,	6 6 0	
నం 10 1/2 కోయంబుస్తూరు	,,	5 8 0	
నం 2 1/2	,,	5 9 0	
నం 14 1/2	,,	6 8 0	
నం 12 1/2 చూళ్	,,	5 10 0	
నం 1 1/2	,,	5 0 6	

7. దూది.			
కోండాపెట్టు బాదన 1-3	రు	800 0 0	
వల్నాడు దూది	,,	145 0 0	

8. లోహములు.			
చా 100 తులంకు	,,	58 8 0	59 0 0
అంగారము, తులము 1-3	,,	21 4 0	21 8 0
నవరము 1-3	,,	13 8 0	
ఇత్తడి బా 1-3	,,	285 0 0	250 0 0
రా. డిటా	,,	258 0 0	260 0 0

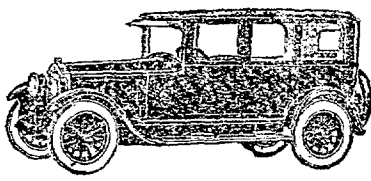
అమృతాంజనము

వక్ర-నిడవ్వి-తో నహా సీసా-1-కి ర్పు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి ర్పు 0-4-0. వ్ర తియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టే షిట్, మద్రాసు రేల్వే బొంబాయి

నిరీక్షింపును.

త్వరలో వచ్చుచున్నది.

మోటారు ప్రయాణమునకు
నూతన సౌకర్యములు

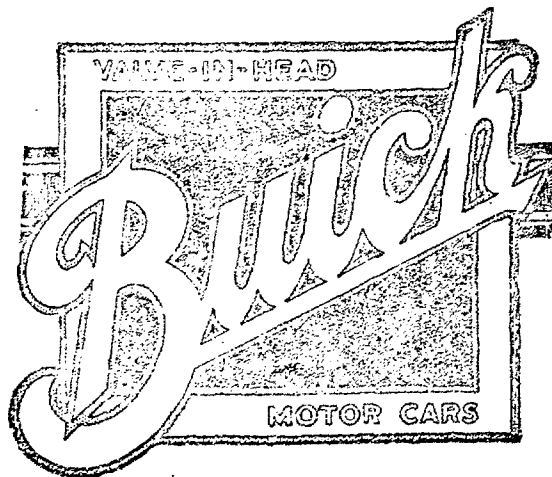
మోటారు లన్నిటిలోను

“బ్యూక్”

ప్రసిద్ధి కాంచినది.

1927 సంవత్సరమున నిర్మింపబడు యీ క్రొత్తరకపు బ్యూక్ కారులో అనేక నవీన సౌకర్యములు గావింపబడినవి. మీ ప్రయాణము అత్యంతసుఖవ్రదముగా జేయుటకు గావింపబడిన యేర్పాటులలో కొన్నింటిని ఈదిగువ సూచించుచున్నాము.

బ్యాల్‌బెన్స్‌గల చక్రములు.
హీలు ఆపరేటర్ హీల్‌ కంట్రోల్.
థర్ మోస్టాటిక్ సర్క్యులేషన్ కంట్రోల్.
జయంటు టూత్ నెమ్మదిగా పోవును.
నల్లటి టైర్లు, నల్లటి రిమ్ములు.
విన్డ్‌షీల్డ్‌పై సర్క్యులేషన్.
యెక్స్‌ట్రాజివ్ అప్‌హాల్డ్ ప్లరింగు, ఇంటిరియర్ వేక్.
అయర్ డెక్కు సీట్లమీద చేతిమెత్తలు రిసెస్ట్ కీటికీలు.
కార్ నేషన్ డ్యూకో రంగులు.

సింప్లన్ అండు కో, లివింబెడ్.

మద్రాసు.

ఉదకమండలం.

వేదభూమి.

౧౩ ప్రకరణములుగ విభజించి వ్రాయబడినది.

ఇట్టి గ్రంథములలో ఇదియే మొదటిది. ఆర్య సామ్రాజ్య వైభవము, విదేశ సంబంధము, ఆర్య విజ్ఞానవైభవము, ఉపసంహారము, అను ప్రకరణములు చదువునప్పుడు దేహము పులకరించును. “మధ్యాహ్నాఖండమునుండి ఆర్యు లిండియాకువచ్చి పూర్వజాతులనోడించి ఇండియానుండి నిలిచిపోయిరి” అని పాతకాలలందు ఉగ్రపాఠో శేర్వచు స్వదేశప్రీతిని, స్వదేశభక్తిని సమూలముగ నశింపజేయుచున్న దు స్పష్టాంతమును ఖండించి వేదశాస్త్రవచనోదాహరణములతోను. మామ్యముల్లరు, టైలరు, చిల్లియను, కర్లను టామక్సెక్కి మున్నగు దాదాపు ౫౦ పాశ్చాత్య విద్వాంసుల ప్రమాణవచనములతోను, భూగర్భశాస్త్రసిద్ధాంతముతోను ఈభరతఖండమునందే స్పష్టపడియం దాట్లులు జన్మించి వృద్ధిచెంది అన్ని దేశములందు తమ నాగరకతను వ్యాపింపజేసిరి యను విషయము ఇందు నిర్ణయింపబడినది.

వెల 2-0-0, కలికాతైందు 2-8-0.
సంస్కృతాంధ్రగ్రంథముల కేటాగు వలయువారికి పంపబడును.
ఎడిటరు, స్వధర్మప్రకాశిని, కీలుపాకుపోస్టు, మద్రాసు

ధ మ ప ద ము
శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి దుర్గా నదాశివేశ్వర ప్రసాదబహద్దరుగారు అనువాదకులు
అవతారపురుషుడు డగు బుద్ధదేవుని దివ్య దేశము లిందుఁ గలవు. పాళీభాషలో ౨౬ నిర్గములలో నున్న ౪౨౩ గాథ (శ్లోకము) లకు సరియైన, చక్క-నయిన తెలుఁగు వచనరచనము. మూలగ్రంథముగూడ సమగ్రముగా నిందుఁగలదు. హిందీ, ఇంగ్లీషు, కర్ణాట, ప్రాకృత భాషలలోఁ గల పరివర్తనములను. వ్యాఖ్యలను బరిశీలించి అతిజాగ్రత్తతో నిది యనువదించబడినది. జైన బౌద్ధమతములను గుఱించి విపులపరిశోధనముగల పీఠిక గొప్పది గలదు. బౌద్ధమతసంప్రదాయ విషయ ములకు ముఖ్యమయిన టిప్పణి కలదు. బుద్ధదేవుని దివ్యపదేశములెట్టివో, బౌద్ధమత మెట్టిదో యీగ్రంథముఁ జదివినఁ దెలియగలదు. నుందర మైన బుద్ధునిచిత్ర మిందుఁ గలదు. మేలుకాగితము. అందమైన నిండు క్యాలికోరైండు.
వెల రు ౧-౪-౦.

అవదాన కల్పలత
ఇది మేల్మండ్ర వహాకవి సంస్కృత భాషలోరచించిన బౌద్ధ గ్రంథమునకు తెలుగువేత ఇంచుబొధిఁజులకధలు దాన్య యా భర్తబోధాదులు స్వార్థత్యాగము, భూతదయ మొదలగు మాహాన్యుత గుణాత్మములను సంహాసాగరము నుండి క్రచ్చి యెత్తి యిచ్చుచున్నది. అనువాదములు శ్రీ రాజావాసిరెడ్డి దుర్గానదాశివేశ్వర ప్రసాద్ బహదర్ జయంతిపురంరాజాగారు. బ్రహ్మశ్రీ కేటారి ప్రభాకరశాస్త్రిగారి పీఠిక గలదు.
వెల 18 రు 0-12-0.
రూపము: సరస్వతీకార్యాలయము, జగ్గయ్య పేట